

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

B. z. 1974

Nr. 6

HANDELINGEN

Vergaderingen van dinsdag 2 juli 1974

INHOUDSOPGAVE

MORGENVERGADERING

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 153

VERSLAG

Indiening, blz. 153

VOORSTEL TOT ONDERZOEK

Indiening en verzending, blz. 153

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Verzending, blz. 153

VOORSTELLEN VAN DECREET

Opnieuw aanhangigmaking en verzending, blz. 153

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Wijziging van de agenda, blz. 154

VRAGEN (Rgt. art. 52)

Mondelinge vraag van de heer **M. Vanhaegendoren** tot de Minister van Nationale Opvoeding over de universiteitskredieten voor het begrotingsjaar 1975, blz. 154

Mondelinge vraag van de heer **M. Vanhaegendoren** tot de Ministers van Nationale Opvoeding en van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de oprichting van een open universiteit in samenwerking met Nederland, blz. 154

BEGROTINGEN

Ontwerp van **decreet** houdende de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1974 — Sector Nederlandse Cultuur — met toegevoegde regeringsmededeling (mevrouw **H. De Backer-Van Ocken**), beleidsnota (de heer **J. Chabert**) en vraag om uitleg (Rgt. art. 49) van de heer **E. Coppens** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het uitblijven van de subsidies voor de jaren 1972 (gedeeltelijk), 1973 en 1974 voor het Centrum voor Werkende Jongeren

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1974 — Sector Verkeerswezen

Voortzetting en sluiting van de beraadslaging

Sprekers : mevrouw **H. De Backer-Van Ocken**, Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden en de heer **J. Chabert**, Minister van Verkeerswezen, blz. 156

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Mededeling van de Voorzitter, blz. 167

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1974

Verdaging van de beraadslaging, blz. 167

VRAGEN (Rgt. art. 52)

Mondelinge vraag van de heer **G. Van In** tot de Minister van Binnenlandse Zaken over de toepassing van het decreet van 6 juli 1973 tot instelling van een eigen vlag, een eigen volkslied en een eigen feestdag van de Nederlandse Cultuurgemeenschap, blz. 167

Mondelinge vraag van de heer **M. Vanhaegendoren** tot de Staatssecretaris voor Begroting en voor Wetenschapsbeleid over het uittrekken van een krediet ter aanmoediging van onderzoekers voor het begrotingsjaar 1975, blz. 168

Mondelinge vraag van de heer **M. Vanhaegendoren** tot de Staatssecretaris voor Begroting en voor Wetenschapsbeleid over de bevoegdheden van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap in begrotingsaangelegenheden, blz. 168

Mondelinge vraag van de heer **J. Valkeniers** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het uitblijven van maatregelen ter bescherming van het Hof te Breeëik te Sint-Kwinten+Lennik, blz. 172

Mondelinge vraag van de heer **J. Valkeniers** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het uitblijven van de publikatie in het Belgisch Staatsblad van het koninklijk besluit houdende de bescherming van het Gasthuis van Asse, blz. 173

Mondelinge vraag van de heer **W. Kuijpers** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over maatregelen inzake de subsidiëring van de Stichting ter bevordering van de Vertaling van Nederlands Letterkundig Werk, blz. 174

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Mededeling van de Voorzitter, blz. 175

MIDDAGVERGADERING**VRAAG** (Rgt. art. 52)

Mondelinge vraag van de heer **P. De Vlies** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het Belgisch-Nederlandse overleg inzake culturele samenwerking, blz. 175

MEDEDELING VAN DE REGERING over het beleid inzake internationale culturele samenwerking (Nota van de heer **R. Van Elslande**)

Debat

Sprekers: de heer **R. Van Elslande**, Minister van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking; mevrouw **H. De Backer-Van Ocken**, Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden, blz. 176

BEGROTINGEN

Ontwerpen van decreet houdende begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1974 — Sectoren: Nederlandse Cultuur en Verkeerswezen

Artikelsgewijze bespreking :

Sector Nederlandse Cultuur

Sprekers: de heer **M. Coppieters**; de heer **L. Vanackere**, blz. 184

Sector Verkeerswezen, blz. 186

Naamstemming over de samengevoegde ontwerpen van decreet, blz. 186**MEDEDELING VAN DE REGERING** over het beleid inzake internationale culturele samenwerking (Nota van de heer **R. Van Elslande**)

Voortzetting van het debat

Sprekers: de heer **W. Calewaert**; de heer **L. Vanackere**; de heer **M. Coppieters**; de heer **G. Van In**; de heer **J. van Waterschoot**; blz. 187

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijziging van de samenstelling van de Commissie voor het reglement, blz. 201

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Mededeling van de Voorzitter, blz. 201

VRAGEN (Rgt. art. 51)

Schriftelijke vragen en antwoorden, blz. 201

RECHTZETTING

Handelingen nr. 3 van 21 mei 1974, blz. 201

BIJLAGEN

Begrotingstabellen, blz. 203

MORGENVERGADERING**VOORZITTERSCHAP
VAN DE HEER JAN BASCOUR,
VOORZITTER**

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.

De Voorzitter. — Dames en Heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De Voorzitter. — Afwezig met kennisgeving :

Voormiddag :

de heer **L. Van Geyt**, ambtsverplichtingen.

Voormiddag en namiddag :

de heer **M. Babylon**, ziek;

de heren **H. de Bruyne**, **A. Kempinaire**, **H. Leynen**, **F. Tanghe**, buitenslands (Raad van Europa);

de heer **A. Dequae**, buitenslands (W.E.U.);

de heren **D. Coens**, **D. Van Daele**, buitenslands;

mevrouw **W. Demeester-De Meyer**, de heren **J. Dupré**, **A. Verspeeten**, ambtsverplichtingen;

de heer **A. Laridon**, familieverblijven.

VERSLAG**Indiening**

Het volgende verslag werd ingediend :

- door de heer **J. Verhaegen** namens de Commissie voor de begroting over het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1974 — nr. 6-B/2.

VOORSTEL TOT ONDERZOEK**Indiening en verzending**

Het volgende voorstel tot onderzoek werd ingediend en naar de bevoegde Commissie verzonden :

- Voorstel tot onderzoek van de heer **A. Laridon** c.s. door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap over de vernieuwing van het secundair onderwijs. Verzonden naar de Commissie voor onderwijs.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE**Verzending**

Het volgende voorstel van resolutie werd naar de bevoegde Commissie verzonden :

- Voorstel van resolutie van de heer **M. Coppieters** c.s. over de instelling van een Gemengde Commissie voor het openbaar vervoer.

Verzonden naar de Commissie voor het Reglement.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Opnieuw aanhangigmaking en verzending**

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 2, le lid, van het decreet van 21 juni 1972 betreffende de gevolgen van een vernieuwing van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap ten aanzien van de bij de Cultuurraad aanhangige ontwerpen en voorstellen van decreet, stelt het Bureau voor de volgende voorstellen van decreet, die ingevolge de vernieuwing van de Raad als niet bestaand moeten worden beschouwd, opnieuw aanhangig te maken :

- Voorstel van decreet van mevrouw **M. Verlackt-Gevaert** c.s. houdende erkenning en subsidiëring van centra voor levensvorming — 11(1971-1972) -Nr. 1;
- Voorstel van decreet van de heer **M. Coppieters** c.s. tot instelling van een bijzondere commissie, belast met de studie van de problemen betreffende de informatie in de B.R.T. — 40 (1971-1972) — Nr. 1;
- Voorstel van decreet van de heer **A. Laridon** c.s. houdende instelling van een vijfjaarlijkse staatsprijs voor een algemeen wetenschappelijk werk — 81 (1972-1973) — Nr. 1;
- Voorstel van decreet van de heer **W. Kuijpers** c.s. tot erkenning en subsidiëring van levende ambachtelijke activiteiten — 100 (1972-1973) — Nr. 1;
- Voorstel van decreet van de heer **A. Laridon** c.s. tot oprichting van een pluralistisch centrum voor bijscholing van de leerkrachten — 111 (1972-1973) — Nr. 1;
- Voorstel van decreet van de heer **A. Laridon** c.s. tot bescherming van de namen van de openbare wegen — 123 (1973-1974) -Nr. 1;
- Voorstel van decreet van de heer **Leo Vanackere** c.s. houdende oprichting van een Commissie

voor de Nederlandse rechts- en bestuursaal
— 130 (1973-1974) — Nr. 1.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

Dus zijn die voorstellen van decreet opnieuw aanhangig bij de Raad en worden zij naar de respectieve commissies verzonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Wijziging van de agenda

De Voorzitter. — Dames en Heren, daar de Minister van Nationale Opvoeding wegens onvoorziene dringende ambtsbezigheden verhinderd is volgens het voorziene tijdschema de twee tot hem gerichte mondelinge vragen van de heer Vanhaegendoren te beantwoorden, stel ik u voor deze vooraan op de agenda te brengen.

Is men het hiermede eens? (*Instemming*)

VRAGEN (Rgt. art. 52)

Mondelinge vraag van de heer M. Vanhaegendoren tot de Minister van Nationale Opvoeding over de universiteitskredieten voor het begrotingsjaar 1975.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer **Vanhaegendoren** tot de Minister van Nationale Opvoeding over de universiteitskredieten voor het begrotingsjaar 1975. De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer M. Vanhaegendoren (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Mevrouw de Minister, Dames en Heren, bij herhaling heeft de geachte Eerste Minister in de Senaat verklaard dat de universiteiten ressorteren onder de culturele autonomie.

Daar qua onderwijs alleen wat betreft de algemene structuren en de schoolpactzaken de culturele autonomie beperkt is en artikel 132 van de Grondwet de U.C.L. uitdrukkelijk onder het ressort van de Conseil culturel stelt, wens ik van de geachte Minister te vernemen of de universitaire kredieten vanaf het jaar 1975 op de dotaties van de **Cultuurraden** zullen worden ingeschreven?

De Voorzitter. — De Minister van Nationale Opvoeding heeft het woord.

De heer H. De Croo (Minister van Nationale Opvoeding) (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, geachte Collega's, de universiteiten, naargelang het vrije universiteiten of rijksuniversiteiten zijn, zijn autonoom of beschikken over een zeer ruime autonomie. Het is evenwel onjuist te beweren dat het universitair onderwijs, waarin begrepen een aanzienlijk deel van het wetenschappelijk onderzoek, als zodanig ressorteert onder de culturele autonomie.

Het is duidelijk dat de Cultuurraden niet bevoegd zijn voor het wetenschappelijk onderzoek, doch wel alleen voor de vorming (aanmoediging) van de vorsers.

De wetgeving op het universitair onderwijs is voor het grootste gedeelte een financieringswetgeving. De fundamentele bepalingen die de financiering van het onderwijs beheersen behoren tot de wetgevende macht. Tijdens de bespreking van de **grondwetswijzigingen** werd duidelijk gesteld dat in het begrip „subsidies” — behorend tot de bevoegdheid van het Parlement — begrepen zijn de universitaire dotaties.

Verder werd gepreciseerd dat wanneer uitzonderingen gemaakt worden wat de bevoegdheid van de Cultuurraden betreft, onder meer inzake **onderwijsproblemen**, dit ook een financiële weerslag impliceert die dus samen met de onderwerpen zelf buiten de bevoegdheid van de Cultuurraden valt.

De betekenis van art. 132 van de Grondwet dat de U.C.L. uitdrukkelijk onder het ressort van de Conseil culturel stelt, moet gezien worden in het licht van artikel 59bis. Met andere woorden artikel 132 betekent : „Voor zover artikel 59bis een gedeelte van de bevoegdheid over de Université catholique de Louvain heeft toegekend aan de Cultuurraad, is voor dit gedeelte, de Cultuurraad voor de Franse cultuurgemeenschap voor deze instelling bevoegd, niettegenstaande ze gevestigd is in het Nederlandse taalgebied.”

Dit artikel 132 is enkel noodzakelijk voor zover de overheveling van de U.C.L. niet volledig is geschied.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer M. Vanhaegendoren tot de Ministers van Nationale Opvoeding en van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de oprichting van een open universiteit in samenwerking met Nederland.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vanhaegendoren tot de Ministers van Nationale Opvoeding en van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de oprichting van een open universiteit in samenwerking met Nederland.

De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer M. Vanhaegendoren (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Mijnheer de Minister, geachte Collega's, de Interparlementaire Beneluxraad heeft met eenparigheid bij twee onthoudingen een Aanbeveling aan de Regeringen goedgekeurd met het oog op de nodige samenwerking tussen België en Nederland wat de open universiteit betreft.

Gelet op het verdienstelijke voorstel van decreet van de heer Boel en de desbetreffende passus in de Regeringsverklaring wens ik van de geachte

Minister te vernemen welke stappen hij ondernomen heeft of zal ondernemen om een open universiteit, zo mogelijk in samenwerking met Nederland, te verwezenlijken.

De Voorzitter. — De Minister van Nationale Opvoeding heeft het woord.

De heer H. De Croo (Minister van Nationale Opvoeding) (op *het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, geachte Collega's, het succes van de „Open University” in Engeland — de nieuwe instelling voor hoger onderwijs die aan volwassenen de gelegenheid biedt een universitair diploma te behalen via radio- en televisie cursussen, schriftelijke begeleiding en persoonlijk contact in de regionale studiecentra — heeft sedert 1971 in België de belangstelling gewekt van allerlei organisaties en groepen.

In het kader van de besprekingen over de Open Universiteit werd van regeringszijde door mijn voorgangers het advies ingewonnen van verschillende commissies en werkgroepen. De enige uniforme tendens die naar voren kwam in deze uiteenlopende en soms tegenstrijdige adviezen was dat vooral aan personen die om familiale, financiële of andere redenen geen universitaire studiën kunnen doen of hun studiën hebben moeten onderbreken, een tweede kans zou moeten worden geboden om een universitair diploma te behalen, en dit door middel van zelfstudie en aangepaste begeleiding.

In de adviezen wordt bijna eenparig gesteld dat indien een Open Universiteit zou worden opgericht langs wettelijke weg, dit onderwijs beperkt zou moeten blijven tot een promotie- en begeleidingsinstantie voor de begeleiding van kandidaten van de Centrale Examencommissie van de Staat, om hun de hulp te geven die hen meestal ontbreekt.

In 1970 werd door de wijziging van artikel 40 van de gecoördineerde wetten op het toekennen van de academische graden en de programma's van de universitaire examens de Centrale Examencommissie van de Staat gedecentraliseerd. De studenten melden zich weliswaar nog centraal aan, maar kunnen nu de examens afleggen in de universiteit van hun keuze. Zodoende wordt de kandidaat de kans geboden zich vooraf te onderhouden met de professoren bij wie examens afgelegd moeten worden : de leerstof wordt nu duidelijk omlijnd, waarvoor in zekere zin de studiebegeleiding wordt geïntroduceerd binnen het kader van de Centrale Examencommissie.

Op basis van de sedert 1970 gecreëerde toestand, in feite een eerste stap naar een Open Universiteit in België, kan verder worden gebouwd.

Er kan overwogen worden of naast de Centrale Examencommissie van de Staat voor het Universitair Onderwijs (art. 40 van de gecoördineerde wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens) bij

het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur een Centraal Begeleidingsbureau van de Centrale Examencommissie van de Staat voor het Universitair Onderwijs, en een daaraan verbonden Consultatiecentrum opgericht kan worden met als doel het voorbereiden en begeleiden van de kandidaten die een universitair diploma wensen te behalen buiten de traditionele universitaire structuren.

Het Centraal Begeleidingsbureau zou voornamelijk het administratief beheer onder zijn bevoegdheid hebben : organiseren van inschrijvingen per universiteit, verstrekken van inlichtingen over studie- en begeleidingsmogelijkheden, administratieve coördinatie. Het Consultatiecentrum zou fungeren als een P.M.S.-centrum voor universitair onderwijs, waar de kandidaten op elk ogenblik in de loop van hun studies advies kunnen inwinnen. In de universitaire instellingen zouden regionale begeleidingsbureaus instaan voor de pedagogische begeleiding van de kandidaten, waar een team mentors, behorende tot het wetenschappelijk en onderwijzend personeel van de universitaire instellingen, ter beschikking zou staan van de kandidaten voor individuele contacten, opgave van taken en oefeningen, organisatie van bijeenkomsten in verband met de studies enz.

In afwachting van een systeem dat eigen examens organiseert en nieuwe cursussen invoert, zoals de Open Universiteit, moet terdege rekening worden gehouden met de budgettaire mogelijkheden. Het voorgestelde systeem is zowel budgettair, als administratief en pedagogisch te verwezenlijken.

Mijn voorgangers hebben indertijd contact gehad met hun Nederlandse collega's betreffende een aantal gemeenschappelijke onderwijsproblemen, onder andere de mogelijke samenwerking tussen België en Nederland voor de verwezenlijking van een Open Universiteit. Tijdens dit overleg kwam men van beide zijden tot het besluit dat voor het probleem van de oprichting van een Open Universiteit eerst in beide landen afzonderlijk een oplossing verwezenlijkt moet worden vooraleer van een effectieve samenwerking sprake kon zijn.

Vooraleer van Nederlandse zijde werd gewezen op de financiële inspanning van een Open Universiteit en de, voorlopig althans, te grote budgettaire weerslag ervan.

Wat de samenwerking met de B.R.T. betreft en ook in verband met andere doelstellingen van de Open Universiteit, zoals de voortdurende vorming,

— zal aan het Geacht Lid worden geantwoord door mijn Collega, Mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden.

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

(*De heer L. Lindemans, secretaris, neemt plaats aan het bureau*)

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, benevens de meer op onderwijs gerichte aspecten van de Open Universiteit, waarover mijn Collega van Nationale Opvoeding u heeft ingelicht, wens ik de heer Vanhaegendoren te wijzen op een globale studie over de „instructieve televisie” die door een bijzondere commissie van de B.R.T. werd ondernomen.

De besluiten van deze commissie werden mij kort geleden overgemaakt.

Ik heb mij voorgenomen dit rapport aan de Cultuurraad over te maken.

De commissie was van mening dat voor ons land de idee „open universiteit” ruimer moet worden opgevat dan in Engeland het geval is. De Britse ervaring heeft immers uitgewezen dat de Open Universiteit slechts in beperkte mate haar primaire doelstelling realiseert, namelijk het aantrekken van minder bevoorrechte milieus tot vormen van hoger onderwijs. Naarmate de inzichten inzake volksontwikkeling evolueren en naarmate de technologische media aan bruikbaarheid winnen, wint ook de idee veld dat de „open universiteit” meer is dan een universiteit-van-de-tweede-kans.

Onze maatschappij zal steeds meer behoeften krijgen aan voortdurende vorming voor alle volwassenen. Daarom is een binding van de idee „open universiteit” met de instellingen voor voortdurende vorming en volksontwikkeling, met de B.R.T. en andere audio-visuele middelen naar onze mening essentieel.

Bij het laatste overleg van de Raden van Beheer van de B.R.T. en van de N.O.S. werd ook een bespreking gewijd aan de mogelijke gemeenschappelijke organisatie van een „instructieve instelling” tussen Nederland en België.

Een vertegenwoordiger van de B.R.T. zal permanent zetelen in de werkgroep van de N.O.S.

Ik meen te weten dat de Nederlandse regering eveneens een staatscommissie zal instellen om het probleem van de „open universiteit” te onderzoeken.

Alvorens afzonderlijke oplossingen voor beide landen uit te werken, lijkt het mij in alle opzichten wenselijk dat onderzocht wordt in hoeverre de „open universiteit” van bij de aanvang door België en Nederland gezamenlijk kan worden ingesteld. Ervaringen in het verleden, onder meer in verband met de tolken- en vertaalscholen in de jaren zestig, en recent in verband met de Universiteit van Limburg, hebben aangetoond dat samenbundeling van afzonderlijke instituten, eens zij in beide landen eigen autonomie hebben verworven, moeilijker dan ooit is. Wij moeten ons wel realiseren dat de technologie, de kosten en de „brains” van dergelijk instituut, vele eisen zullen stellen, zodat wij ons de vraag kunnen stellen of kleine landen en taalgebieden niet veroordeeld zijn om hun krachten te bundelen.

Daarom zal ik, wat mij betreft, in deze zin zowel in de schoot van de Regering als ten opzichte van Nederland, op een gemeenschappelijke houding aandringen.

Wij moeten er ons voor hoeden gemakkelijke oplossingen na te streven en op deze wijze de „open universiteit” op de weg van het klassieke onderwijspatroon te enten. Ik meen te weten dat in Nederland dezelfde aarzeling bestaat. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

BEGROTING

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1974 — Sector Nederlandse Cultuur — met toegevoegde regeringsmededeling (mevrouw H. De Backer-Van Ocken), beleidsnota (de heer J. Chabert) en vraag om uitleg (Rgt. art. 49) van de heer E. Coppens tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het uitblijven van de subsidies voor de jaren 1972 (gedeeltelijk), 1973 en 1974 voor het Centrum voor Werkende Jongeren.

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1974 — Sector Verkeerswezen.

Voortzetting en sluiting van de beraadslaging.

De Voorzitter. — Aan de orde is de voortzetting en sluiting van de beraadslaging over de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1974 — Sectoren Nederlandse Cultuur en Verkeerswezen, de hieraan toegevoegde Mededeling van de Regering, de Algemene Beleidsnota en de vraag om uitleg van de heer Coppens.

Wij horen thans de antwoorden van de Ministers op de betogen van de leden.

De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik dank de verschillende sprekers die bij de behandeling van de begroting zijn tussenbeide gekomen.

Wij hebben voor de goede orde de vragen gegroepeerd.

Vooraf wensen wij te antwoorden op enkele vragen van algemene aard.

Zo heeft de heer Coppieters geïnformeerd naar de stand van zaken in verband met de oprichting van de cultuurpactcommissie.

Wat mij betreft kan ik bevestigen dat ik al het nodige heb gedaan opdat het cultuurpactdecreet, waarvan de publikatie nog niet in het Staatsblad was verschenen, onmiddellijk rechtskracht zou krijgen. Het decreet is gepubliceerd op 31 mei 1974 en het is derhalve van toepassing op het culturele leven in het Vlaamse land. Dit wil echter niet zeggen dat het cultuurpact in Wallonië een dode letter zou zijn. Het cultuurpact is een nationaal pact en het is derhalve niet omdat de Franse Cultuurraad de cultuurpactwet nog niet via een decreet heeft bekrachtigd, dat het cultuurpact voor de Franse cultuurgemeenschap niet toepasbaar zou zijn.

Ik heb onmiddellijk bij de Voorzitter van de Cultuurraad aangedrongen opdat de Nederlandse Cultuurraad spoed zou maken met de samenstelling van de leden die moeten zetelen in de Nationale Commissie.

De heer Van Elewyck is ingegaan op mijn kritische bemerking in verband met de beperkte samenstelling van de administratie van Nederlandse Cultuur. Deze vaststelling was in geen geval een afkeuring van het werk van mijn voorgangers, zoals de heer Van Elewyck wilde interpreteren. Wel integendeel. Mag ik hem herinneren dat het onder het CVP-beleid is geweest dat het unitaire Ministerie van Nationale Opvoeding werd gesplitst in afzonderlijke diensten voor onderwijs en afzonderlijke diensten voor cultuur. In 1967 werd de culturele autonomie op het administratieve vlak doorgevoerd door de oprichting van twee autonome ministeries: een Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur en een Ministère de l'Éducation nationale et de la Culture française. In 1971 werd voor het departement van Nederlandse Cultuur een nieuwe kaderuitbreiding vastgesteld. Maar elke objectieve waarnemer zal kunnen vaststellen dat op enkele jaren tijd de culturele activiteit, zowel op het nationale als op het plaatselijke vlak, een enorme uitbreiding heeft gekregen.

Het is aan mijn voorgangers te danken dat de cultuurbevordering een populair begrip is geworden en dat ook de man in de straat niet geheel wereldvreemd meer aankijkt tegen het belang van de cultuurzorg, de sport, het kunstonderwijs, de jeugdzorg en de volksopleiding. Wanneer ik heb gesteld dat de administratieve diensten regelmatig moeten worden aangepast aan de evolutie van de cultuurbevordering, dan heb ik daarmee niet mijn voorgangers verantwoordelijk gesteld.

Wel integendeel! Ik stel er prijs op te onderstrepen dat het dank zij hun inspanningen is dat ik vandaag kan verdergaan op de ingeslagen weg.

Maar ik herhaal dat nu het ogenblik is aangebroken dat de diensten voor Nederlandse Cultuur en waarschijnlijk ook voor Franse Cultuur behoefte hebben aan algemene diensten: diensten voor infrastructuur, studiediensten, eigen personeelsdiensten enz.

De heer Van Elewyck had het ook over de B.R.T. Hij betreurde dat de informatie onvoldoende zou

zijn. Mag ik onderstrepen dat, dit jaar voor de tweede maal, een functionele verdeling van de kredieten van de B.R.T.-dotatie aan de commissie werd voorgesteld. Dit gebeurde in het verleden nooit. Op deze wijze heeft de commissie inzage gekregen, niet alleen in de globale uitgaven van de B.R.T., maar in de zeer gedetailleerde verdeling van de uitgaven.

De diensten van de B.R.T. hebben tevens een volledig organigram aan de commissie overgemaakt. Dit organigram zal telkens vervolledigd worden aan de hand van de ontwikkeling van het kader en van de structuren.

Het is niet juist dat de objectiviteit in de B.R.T. in het gedrang komt, men moet zich niet blindstaren op de informatierubrieken. Naast de zuivere informatie en het nieuws, kent de B.R.T. tal van andere educatieve informatierubrieken, waarvan de betekenis en het belang minstens zo groot zijn en indringend als de zuivere nieuwsinformatie.

Deze educatieve informatie wordt geleid door ambtenaren waarvan niet gezegd kan worden dat zij behoren tot mijn ideologische groep.

De heer Van Elewyck sprak tevens over de bestuursstructuur van het I.C.C. te Antwerpen.

Het geachte Lid zal weten dat deze structuur niet eenvoudig is, onder meer omdat het niet gemakkelijk is er de beginselen van het cultuurpact op toe te passen. In elk geval moet het I.C.C. een dynamisch en creatief centrum blijven, dat, zoals oorspronkelijk in zijn doelstelling vastgelegd, gericht is naar de hedendaagse kunst in binnen- en in buitenland.

Antwerpen is rijk aan historische musea en wij kunnen daar het stadsbestuur unaniem om feliciteren. Antwerpen is een prachtig centrum voor moderne beeldhouwkunst rijk. Dit I.C.C. — in het hartje van de stad — vervult een complementaire functie als venster op de hedendaagse kunstuitingen binnen en ver buiten de grenzen.

Ik meen te mogen zeggen dat het I.C.C. in de voorbije jaren in deze opdracht volledig is geslaagd. De vele tienduizenden bezoekers die dag-in-dag-uit binnenstromen zijn daarvan het bewijs.

Sommige sprekers hebben mij verweten dat ik de cultuurzorg met de vrijetijdsbesteding heb geïdentificeerd.

Ik wil deze gelegenheid niet onbenut laten om mijn zienswijze te verduidelijken opdat hierover geen misverstand zou blijven heersen.

De cultuurbeleving moet als een gouden draad door ons leven **geweven** zijn en ons hele doen en laten inspireren. Maar daaraan is de vrije tijd niet tegengesteld. De vrije tijd is de tijd die onze geest ontkoppelt van de materieel en economisch gebonden arbeid; die ons de gelegenheid geeft te ontsnappen aan de „struggle for life”.

Dat is het wat het Ministerie voor Cultuur ter harte moet gaan. Wanneer wij praten over de vrije tijd dan zien wij dat helemaal niet in beperkte zin, maar dan hebben wij het over de tijd van de vrije mens, zoals

een Grieks wijsgeer het reeds zegde. Dat wil niet zeggen dat het Ministerie voor Cultuur niet in zijn bekommering moet hebben de verbetering van de kwaliteit van het hele leven. Maar juist dit departement moet zich bezighouden met de tijd waarbinnen de mens vrij is van zijn economische bekommernissen. Als wij de futurologen mogen geloven dan zal dit in de nabije toekomst een zeer grote tijd zijn, misschien zelfs tweederde van alle tijd die men niet slapend doorbrengt.

De heer Kempinaire heeft het standpunt van zijn groep weergegeven in verband met de toepassing van de cultuurpactwet en de installatie van de Nationale Cultuurpactcommissie.

Ik herhaal dat ik persoonlijk bij de voorzitter ben tussenbeide gekomen opdat de Nationale Cultuurpactcommissie zo spoedig mogelijk zou worden samengesteld en dat de Nederlandse Cultuurraad haar leden zo spoedig mogelijk zou benoemen.

Inzake benoemingen van beleidsambtenaren, wens ik het cultuurpact zo strict mogelijk na te leven, mits — zoals artikel 20 van het cultuurpactdecreet voorschrijft — de statutaire bepalingen van het ambtenarenstatuut niet in het gedrang komen.

Voor de samenstelling van de adviesorganen volgens de clausules van het cultuurpact, heb ik het advies gevraagd aan de Raad van State. De organieke besluiten, die bepaalde hoge raden en commissies oprichten, maken de toepassing van de letter en van de geest van het cultuurpact niet steeds eenvoudig.

Met betrekking tot het verslag over de „Instructieve Omroep”! opgesteld door een bijzondere commissie in de schoot van de B.R.T., kan ik de heer Kempinaire verzekeren dat ik mij heb voorgenomen dit verslag ter informatie aan de leden van de Cultuurraad mede te delen zoals ik reeds zei in antwoord op de vraag van de heer Vanhaegendoren. Het zal de heer Kempinaire eveneens bekend zijn dat de ontwerpen van decreet over de openbare lectuurvoorziening en over de monumenten- en landschapszorg, zijn ingeschreven op de agenda van de bevoegde commissie van de Cultuurraad. Ikzelf zou het ten zeerste toejuichen indien beide decreten nog dit jaar operationeel konden worden.

De heer Van Hoorick hield een pleidooi voor de organisatie van cursussen in de Nederlandse taalbeheersing.

Ik ben inderdaad van mening dat vooral te Brussel de organisatie van dergelijke cursussen aan een zekere behoefte zou beantwoorden. Ik zal niet nalaten er de culturele commissie van Brussel op attent te maken.

Moeilijker is het gesteld met het probleem van de spelling, dat ook de aandacht had van de heer Van Hoorick. Het zou onverstandig zijn mij onmiddellijk uit te spreken over de reeks van controversen die er in de voorbije jaren zijn gerezen en waarvan de meest uiteenlopende voorstellen hun fervente aanhangers, zowel als hun verwoede tegenstanders hebben.

Een Eerste Minister heeft, geconfronteerd met het moeilijke politieke probleem van de Voerstreek, voor- en tegenstanders bezworen door „van een stekelvarken” te spreken.

Als ik de passies naga die door het probleem van de spelling vele geesten reeds heeft beziggehouden, dan ben ik geneigd de spelling „een prikkelpopje” te noemen. In tegenstelling met het stekelvarken vrees ik dat de spelling de verbeelding van nog vele generaties zal inspireren.

De heer Van Hoorick pleitte voor de toepassing van het cultuurpact in de schoot van de Nederlandse Cultuurcommissie. Wij wensen dat in elk geval de cultuurpactwet volledig wordt toegepast en dit door alle autoriteiten aan wie de wet en het decreet de toepassing oplegt. Evident geldt dit ook voor Brussel. Ik heb daarover contact genomen met de verantwoordelijke personen van de Nederlandse Cultuurcommissie en ik zal donderdag aanstaande, bij de behandeling van een voorstel van decreet met dezelfde strekking, het resultaat van mijn informatie, alsmede mijn standpunt bekendmaken.

De heer Van Hoorick pleitte voor het Paleis voor Schone Kunsten.

Hierbij twee opmerkingen :

1. De toelage voor het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel, ingeschreven op de gemeenschappelijke begroting, werd ook dit jaar opgedreven.
2. Indien de Culturele Commissie te Brussel op haar beurt het Paleis voor Schone Kunsten gaat subsidiëren of, zoals de heer Van Hoorick suggereert, vrijgestelden ter beschikking stelt, meen ik dat wij moeten komen tot een herverdeling van de financiële lasten tussen de Culturele Commissie en de departementen van Cultuur. Het kan niet de bedoeling zijn dat wij in Brussel komen tot een dubbele subsidiëring van sommige instellingen.

Wat nu jeugd en sport betreft is het niet mijn bedoeling de sport als snoepgoed aan te zien in het voedselpakket, Mijnheer Diegenant. Het is u bekend dat de sportsector in zijn geheel over extra middelen kan beschikken. Er is een meer-opbrengst van 160 miljoen frank voor het Sportfonds.

Zelfs de doorgevoerde verschuiving van 15 miljoen op de begrotingsposten is niet ten nadele van de sportsector gebeurd. Zoals ik in de commissie reeds heb meegedeeld.

We blijven erbij dat de sportbeoefening in deze jachtige tijd een primaire levensbehoefte wordt. We zullen ons naar het voorbeeld van mijn voorgangers, blijven inspannen om de sensibilisatiecampagne rond de sportbeoefening verder te ontwikkelen. Dagelijks sport beoefenen moet voor iedereen een aangename plicht worden.

Volksvertegenwoordiger Diegenant vraagt om een nieuwe en krachtige beleidsverklaring over de sport. Op dit ogenblik zijn een groot aantal ontwerpdecreten in voorbereiding. Ze worden grondig

besproken in de Hoge Raad voor de Sport. Ik ben ervan overtuigd dat deze verantwoordelijken van de verschillende sporttakken en sportverenigingen met grote nauwgezetheid deze aangelegenheden onderzoeken om tot een sluitend geheel te komen. Meer dan een uitgebreide, doch nog altijd vrijblijvende, verklaring over intensies, zullen deze decreten aan de sportbeoefening iets doen.

De aangehaalde klacht over de uitrusting van onze administratieve diensten is mijn eerste zorg. Ik wens dit probleem globaal aan te pakken. Wil men inderdaad tot een volwaardig beleid komen inzake jeugd- en jeugdpolitiek, kortom een ingrijpende cultuurpolitiek dan moeten de nodige structuren en mensen beschikbaar zijn. We hebben hieromtrent reeds de nodige initiatieven genomen om tot een volledige uitbouw van het departement te komen.

Ik ben het met de heer Diegenant eens waar hij het belang van de medische sportbegeleiding onderstreept. We moeten evenwel een onderscheid maken tussen de medische sportbegeleiding voor jongere sportlui die nog onderwijs volgen en de andere sportbeoefenaars. Voor de eerste categorie gaat het om tienduizenden waarvan de preventieve medische controle, op grond van de lichamelijke opvoeding, best in schoolverband gebeurt.

Voor de andere sportlui lijkt mij de taak weggelegd voor het Bestuur Lichamelijke Opvoeding, Sport en Openluchtlevens. De bestaande dienst werkt uitstekend, maar zou bedrijvig moeten kunnen zijn in alle provincies.

In het raam van de decentralisatie en de herstructuratie van de departementale diensten zal ik onderzoeken hoe de medische sportdienst naar de provincies gedecentraliseerd kunnen worden.

Volksvertegenwoordiger Diegenant handelde in zijn betoog over het sociaal statuut van de sportbeoefenaar. Ik had reeds de gelegenheid hierop uitvoerig in te gaan naar aanleiding van een interpellatie van senator Stan De Clercq. Wat de idee van de sportrechtbank betreft, heb ik het geacht Lid in de commissie reeds meegedeeld dat deze oorspronkelijk is en alle aandacht verdient.

Het is de vraag of rechtszekerheid van de sportlui wel door een bijzondere rechtbank beter beveiligd wordt dan door de bestaande arbeidsrechtbanken.

We mogen de sportlui niet afvoeren naar uitzonderingsrechtbanken en de rechtsbedeling niet al te veel in afzonderlijke colleges opsplitsen.

Beter ware het wellicht een oplossing te zoeken in de richting waarin andere beroepen een soort interne juridische discipline hebben georganiseerd, bijvoorbeeld de architecten, de geneesheren en anderen.

We hebben met aandacht de redevoering van Senator Van Haegendoren beluisterd. Er bestaat inderdaad een graad van adel in de sporttakken. Het door het geachte Lid gebruikte criterium zal wellicht niet het enige zijn. Het heeft echter minder belang op welke basis men de sporttakken indeelt, wat belangrijk is voor een democratiserend sportbeleid

is de bestendige zorg opdat de grote massa aan gezonde sportbeoefening kan doen. De acties door mijn voorgangers ingezet in het kader van de Europese actie „Sport voor Allen”, staan daarom centraal en hebben reeds hun resultaten opgeleverd. Wij hopen in dezelfde zin verder te gaan en een nieuwe systematische actie tot stand te brengen, meer in de richting van gemeenschapsvorming.

Verscheidene sprekers wijzen in hun betoog op de noodzaak van de kadervorming in het jeugdwerk. In mijn mededeling van 21 mei jontheden heb ik zelf het belang van de kadervorming aangestipt. Ik heb me voorgenomen deze aangelegenheid prioritair te behandelen. Ik zal de nodige maatregelen treffen om een degelijke structuur op te zetten die zal instaan voor de vorming van de jeugdverantwoordelijken van de verschillende werkvormen.

Onvermijdelijk is hieraan ook de nodige infrastructuur gekoppeld.

Mevrouw Maes en de heer Diegenant verwijzen naar een „Bouwfonds voor de Jeugd”. Deze aangelegenheid werd reeds uitvoerig besproken door de Nederlandstalige Jeugdraad. Ik ben in het bezit van een advies terzake. Graag zou ik over de middelen beschikken om aan de rechtmatige eisen van al onze jeugdverenigingen tegemoet te komen inzake de behuizing. De realiteit is jammer genoeg anders en om tegemoet te komen aan de wens van deze vergadering die aandringt op algemene planning inzake infrastructuur zal het nog studiewerk vergen om de passende maatregelen te vinden voor de oplossing van dit probleem. Op dit ogenblik kan ik slechts enkele algemene opvattingen meedelen :

- 1° Het is niet met een bouwfonds voor de jeugd dat men aan de wens van de plaatselijke jeugdverenigingen tegemoet zal kunnen komen. Hier rijst het probleem van de herverdeling van de verantwoordelijkheden en lasten over de verschillende besturen, waarover we het reeds uitvoerig hadden.
- 2° Dient in alle geval met prioriteit behandeld : de noodzakelijke infrastructuur van de kadervorming zowel deze door de overheid gepland als deze door de nationale leidingen van de verenigingen opgebouwd.
- 3° „Ruimte voor de Jeugd” is evenzeer een zaak van Ruimtelijke Ordening. Ik zal dienaangaande de nodige contacten leggen met bevoegde diensten om tot een gecoördineerde actie te komen.

Thans een antwoord op het betoog van de heer Coppieters.

Historisch gezien heeft het kunstonderwijs steeds een aparte plaats ingenomen in ons onderwijsbestel. Ook in de lange periode dat het kunstonderwijs ingekapseld zat in één Ministerie onder de bevoegdheid van één enkel Minister van „Openbaar Onderwijs of van Nationale Opvoeding”, werd dit

onderwijs op een bijzondere wijze · beheerd door speciale administratieve diensten.

Anderzijds leidde dit onderwijs een marginaal bestaan en werd het werkelijk onderwijsbeeld overgelaten aan de administratieve diensten.

Sedert de Minister van Cultuur bevoegdheid kreeg over een groot gedeelte van het kunstonderwijs, werd dit onderwijs op een bijzondere wijze gestimuleerd en nam het een zeer hoge vlucht.

Het kunstonderwijs in het algemeen en het hoger kunstonderwijs in het bijzonder vertonen zeer specifieke kenmerken. De artistieke dimensies en de hoge mate van individualisering vergen een aanpak en een algemeen beleid dat niet noodzakelijk de geldende regels van andere onderwijsvormen volgt. Het algemeen onderwijs streeft doelstellingen na waarin de hoofddoelen op het intellectueel-wetenschappelijk vlak liggen ; het kunstonderwijs stelt de ontwikkeling van het gevoelsleven en van de artistieke creativiteit centraal.

Het ligt in onze bedoeling het hoger kunstonderwijs structureel gelijk te schakelen met de andere vormen van hoger onderwijs, zoals trouwens in het vooruitzicht gesteld door artikel 16, § 2 van de wet van 7 juli 1970 op de organisatie van het hoger onderwijs. Wat de inhoud en de beleidsfilosofie betreft moet de eigenheid van het kunstonderwijs worden bewaard. Het recente verleden heeft bewezen dat de belangen van het kunstonderwijs het best door een eigen Minister worden behartigd.

Het is dan ook onze mening dat het onderbrengen van alle vormen van kunstonderwijs onder de bevoegdheid van de Minister van Cultuur voor dit onderwijs heilzame gevolgen zou hebben.

Antwoordend op het betoog van Mevrouw Maes, kan ik haar mededelen dat het helemaal niet in onze bedoeling ligt het kunstonderwijs af te remmen. Wij zijn te blij dat het democratiserend aspect ook in deze sector is doorgedrongen en het kunstonderwijs werd weggehaald uit de salonsfeer. Maar wij hopen door een rationalisatie te bewerken dat een beter onderwijs aan meer mensen zou worden gegeven.

Thans kom ik tot mijn antwoorden inzake de sector voortdurende vorming, volksontwikkeling en fonds voor opleiding.

Verschillende Collega's onder meer de heren Van Mechelen, Coens, Coppieters en Boel beklemtoonden het belang van de voortdurende vorming voor de uitbouw van een volwassen samenleving. Collega Van Mechelen heeft terecht onderstreept dat we van een luxe-cultuur naar een cultuur voor iedere mens moeten evolueren. Indien wij werkelijk naar een welzijnsgerichte samenleving streven zal de cultuurbevoordering hiervoor een van de stevigste hefboomen zijn.

Ook de heer Coens heeft terecht gewezen op de enorme vormingsbehoeften van de hedendaagse mens in een gemeenschap die steeds ingewikkelder wordt. De maatschappij-informatie wordt steeds minder toegankelijk en de hedendaagse evolutie van

waarden en normen ontnemt velen heel wat vertrouwde zekerheden. Bij dit alles zit de mens geklemd in maatschappelijke structuren die vreemdend werken en waarop hij geen vat meer heeft. Wij zijn gelukkig met het belang dat de Cultuurraad hecht aan de voortdurende vorming. Het is de juiste context waarin wij het Fonds voor Volksopleiding willen plaatsen. Naast de verdere noodzakelijke democratisering van de onderwijskansen, willen wij met dit fonds duidelijk het accent leggen op de democratisering van de vormingskansen voor volwassenen. Dit Fonds zal zich richten tot deze bevolkingscategorie en degenen die het minst van de sociale welvaart profiteren en derhalve ook de minste vormingskansen hebben gekregen.

Wij wensen duidelijke prioriteit te geven aan het verhogen van de vormingskansen voor diegenen die in de maatschappij de laagste inkomens verwerven. Immers, dit lage inkomen is in onze zo geheten welvaartsmaatschappij een duidelijke aanwijzing voor de ongunstige sociaal-economische levenssituatie van deze mensen — vaak als gevolg van geringe scholingskansen — en derhalve ook voor hun armer socio-cultureel levensklimaat.

Ook de heren Van Geyt, Coppieters, Van Hoorick en Boel informeerden naar de opdracht van dit Fonds voor Volksopleiding. Ik meen dat hierover geen onduidelijkheid meer kan bestaan : het gaat om het bieden van ruimere vormingskansen aan die volwassenen die het minst de sociaal-culturele welvaart genieten. Of anders gesteld, wij geven voorrang aan de uitbouw van de permanente vorming voor de minst bevoorrechten op dat gebied.

Om dezelfde reden willen wij als antwoord op de vraag van collega Boel naar de oprichting van een „Open Universiteit” verwijzen naar de vraag van de heer Coppieters over het achterwege blijven van de subsidiëringdekreten. Collega Coppieters stelt dat men er goed zou aan doen te zorgen voor subsidiëring van diegenen die al jarenlang aan „Open Universiteit” avant-la-lettre doen. De vraag van de heer Boel naar een open universiteit is belangrijk, maar de vormingsbehoeften van de minst succesrijken zijn op dit ogenblik zo groot — en de overheidsmiddelen zo beperkt — dat wij in de uitbouw van een welzijnsamenleving hieraan voorrang willen geven.

De verwachtingen ten aanzien van dit Fonds voor Volksopleiding zijn groot. Zoals collega Van Mechelen stelt is het Fonds een wezenlijk bestanddeel van de politiek die de huidige regering wenst te voeren.

Wij treden collega Van Hoorick bij waar hij stelt dat het cultuurbeleid prioritair gericht moet worden op de cultuurbehoefte sociale groepen, wars van elk paternalisme en met democratische inspraak van de betrokkenen. Wij moeten dit Fonds voor Volksopleiding uitdrukkelijk en bewust plaatsen binnen de voortdurende vorming. Wij willen even herinneren aan de bepalingen die de Raad voor Culturele

Samenwerking van de Raad van Europa gegeven heeft aan het begrip voortdurende vorming : „Het begrip voortdurende vorming (éducation permanente), opgevat als een organisatieprincipe voor alle vormen van educatief werk, omvat een volledig, samenhangend en geïntegreerd systeem dat de geschikte middelen biedt om te beantwoorden aan de educatieve en culturele behoeften van elk individu, overeenkomstig zijn aanleg. Blaise Pascal schreef : „Heel de rij van mensen, gedurende zoveel eeuwen, moet beschouwd worden als één enkele mens die altijd voortleeft en die voortdurend bijleert.”

Voortdurende vorming is een politiek beleidsprincipe dat stelt dat iedere mens op ieder ogenblik van zijn leven de kans moet geboden worden te „leren” (tussen aanhalingstekens) wat hij wil en waaraan hij behoeften heeft.

Uiteraard ondersteunt de realisatie van dit principe van voortdurende vorming een hele gamma van voorzieningen. Begrijpelijk staan wij nu niet stil bij voorschoolse voorzieningen of bij het dagonderwijs. Collega, Jaak Henckens heeft er terecht op gewezen dat voorzieningen als Levensscholen, Centra voor Werkende Jongeren, de wetgeving op sociale promotie, het kredietstelsel — of beter gezegd volgens collega Coppieters : uurkredieten — culturele vakantie of cultureel verlof, deelaspekten zijn van één probleem dat fundamenteel moet worden aangepakt. Het gaat hier inderdaad om de fundamentele vraag naar de optimale uitwerking van dit principe van de voortdurende vorming voor kansarme bevolkingsgroepen. Zo is ook het probleem van de vorming van volwassenen niet te scheiden van het probleem van de vorming van werkende jongeren. Maar wel te onderscheiden, omdat de behoeften anders liggen. Er is een duidelijk faseverschil wat derhalve andere voorzieningen of aanpassing van de voorzieningen eist.

Zo verwijst collega Henckens naar het voortreffelijk rapport-Drees dat opgemaakt werd in opdracht van mijn eerbare voorganger, Van Mechelen, en waarin gepleit wordt voor minstens één dag per week pedagogische begeleiding voor werkende jongeren onder de 18 jaar. In Nederland bestaat de partiële leerplicht van 1 dag per week na 9 jaar dagschool, reeds sedert 1969.

De verplichting waarborgt dat iedere werkende jongere de reële kans krijgt tot deze algemene vorming — treurig, en dat hebben wij reeds duirkrediet stemt ons — vanuit de voortdurende vorming — treuring, en dat hebben wij reeds duidelijk gesteld.

De wetgeving op de sociale promotie en op het uurkrediet — hoe dan ook — zou moeten mogelijk maken dat loonverlies kan worden gecompenseerd, wanneer werknemers overdag deelnemen aan vormingscursussen, of uurkredieten krijgen wanneer zij deelnemen, al dan niet tijdens de arbeidstijd, aan erkende vormingsinitiatieven.

Het Fonds voor Volksopleiding kan dan een extra krediet zijn, dat naast de voorziene uitgaven wordt ingeschreven in de gewone begroting. Voor de besteding van deze gelden kan worden gedacht aan de financiering en betoelaging van de organisatie zelf van deze vormingsactiviteiten binnen het kader van het stelsel van de sociale promotie en het uurkrediet, zodat de deelnemers uiteindelijk financieel niet hoeven bij te dragen in de organisatie van de cursussen en initiatieven voor hun eigen vorming. Hiermede komen wij grotendeels tegemoet aan de noden van de mensen — mannen en vrouwen — die buitenshuis werken, maar bieden wij geen enkele oplossing voor b.v. de thuisblijvende moeders met gezinslast. Daarom denken wij ook, naast de betoelaging van de organisatiekosten van de vormingsinitiatieven, aan de betoelaging van kinderoppas en kinderverzorging op ogenblikken dat deze thuiswerkende jonge moeders met bescheiden inkomens participeren aan seminaries en andere vormingscursussen. Lost dit alles op? Als dan al deze mensen de kans krijgen om deel te nemen aan die vormingsinitiatieven, blijft dan de vaat, de was en de poets niet onaangeroerd staan? En kan er dan niet gedacht worden aan een financiële compensatie voor het verlies aan arbeidsuren, waardoor eventueel een bijkomende hulp enkele uren in het huishouden kan worden betaald !

Op die manier krijgen de thuisblijvende jonge moeders ook hun uurkrediet.

En kan het ook voor hen anders worden!

Maar steeds willen wij met dit Fonds voor Volksopleiding absolute voorrang geven aan de bescheiden inkomens. Indien wij niet denken aan een sociaal-cultureel vormingsverlof voor werknemers met bescheiden inkomens, zal voor deze mensen voortdurende vorming een vrome wens blijven. Dit alles moet wel verder worden uitgewerkt.

Daarom zal ik een werkgroep samenstellen die wordt belast met de verdere concretisering en uitwerking van dit Fonds.

De heer Coppieters vroeg hoever het staat met het decreet op de subsidiëring van het socio-cultureel vormingswerk in verenigingsverband, met het decreet op het vormingswerk in cursusverband, en met het decreet op de subsidiëring van de amateuristische kunstbeoefening.

Wij delen met de grootste nadruk zijn bekommerning en zijn pleidooi voor het opvoeren van de levenskansen van het vrije vormingswerk. Inderdaad, door het ontbreken van iedere degelijke wetgeving ter zake en door het gebrek aan budgettaire mogelijkheden leeft de voortdurende vorming in de marginaliteit van het gehele net van educatieve voorzieningen. Wanneer wij de uitgaven voor de voortdurende vorming vergelijken met de uitgaven voor de uitbouw van het schoolse educatieve systeem noteren wij dat voor de gemiddelde student 200 000 frank wordt uitgegeven en voor de voortdurende vorming van de Vlaamse volwassene:

25 frank. Vier miljoen Vlamingen krijgen voor hun vorming 100 maal minder dan 1 miljoen Vlaamse schoolkinderen, hetgeen een verhouding betekent van 1 tot 400. Met de huidige beperkte budgettaire mogelijkheden is er moeilijk sprake van een geïntegreerd cultuurbeleid waarin de permanente vorming op de voorgrond treedt. Het is de wil van de regering de voortdurende vorming uit de marginaliteit te halen en duidelijk te opteren voor de democratisering en van het vormingsbeleid en van het gehele cultuurbeleid.

Ik ben mijn Collega's dankbaar voor hun zorg en ook voor hun wensen om deze prioriteiten voor de voortdurende vorming en de volksontwikkeling te delen. Ik dank vooral mijn collega's Bert Van Hoorick en Mevrouw Maes voor hun constructieve kritiek.

De crisis van de volksontwikkeling en het vormingswerk is echter niet alleen een financiële crisis. Zoals Mevrouw Maes in haar indrukwekkend betoog stelt, wordt het vormingswerk ook geconfronteerd met een inhoudelijke en ideologische crisis. Maar slaat deze crisis wel enkel op het vormingswerk, en moeten wij niet eerder stellen dat heel het educatieve systeem van onze samenleving in beroering is. Hoe kunnen wij trouwens zinvol over voortdurende vorming discussiëren, indien wij het onderwijsgebeuren zelf vergeten kritisch te evalueren. Ook in het onderwijs kan gesproken worden van een ideologische en inhoudelijke crisis. In het vormingswerk wordt deze crisis echter verzaamd door de allesomvattende financiële moeilijkheden. De regering kent de problemen en wil ze oplossen. Maar ik mag echter niet improviseren. Door zonder inzicht sinterklaas te spelen kan men gemakkelijk oplossingen nastreven die op lange termijn geen afdoend antwoord bieden op de enorme behoefte van voortdurende vorming.

De decreten vorderen inderdaad langzaam. Dat kan men echter niet aan de regering verwijten. Wij zijn klaar met een ontwerp van decreet dat de bestaande toelagenstructuur revolutionair wijzigt : het zal het mogelijk maken het niveau en de aanwerving van de culturele werkers prioritair te stellen. Maar : koken kost geld. Zelfs een heel sober maal vraagt meer dan de liefde om het te bereiden.

Ik heb in mijn toelichting reeds duidelijk onderstreept dat wij voor fundamentele opties staan. De democratisering van het onderwijs heeft 100 miljard opgeslorpt. Ook de democratisering van de vorming zal in de toekomst meer geld gaan kosten.

Er zijn niet enkel budgettaire remmingen, collega Mevrouw Maes en ook collega Henckens hebben niet ten onrechte het trage werk van de Cultuurraad geheld.

Bovendien is de conceptvorming voor de uitbouw van de voortdurende vorming in de toekomst niet enkel inhoudelijk, maar ook zuiver technisch een zware en moeilijke opgave.

Zo vraagt mevrouw Maes — ook weer terecht —

naar het uitblijven van een regeling in verband met het volkshogeschoolwerk in internaatsverband. Ik heb onmiddellijk na het aanvaarden van mijn ambt, aan mijn diensten opdracht gegeven contact op te nemen met mensen uit de praktijk van de vormingscentra. Het is immers mijn wens hun adviezen in te winnen alvorens een decreet te ontwerpen voor het socio-cultureel vormingswerk in instellingen, zowel in internaats- als in externaatsverband. Het is u zeker niet onbekend dat deze mensen zelf schrikken van de zware financiële consequenties van hun adviezen, indien ze vertrekken vanuit de reële behoeften.

Dank zij de inspanningen van mijn geëerde voorganger, Minister Chabert, — het decreet op het vormingswerk in verenigingsverband is in zijn ontwerp het verst gevorderd — konden wij in deze korte periode heel wat voorbereidselen treffen die ons in staat stellen al de gestelde decreten doelmatig te ontwerpen. Ook wensen wij de Hoge Raad voor de Volksopleiding, die eerstdaags zal worden samengesteld — zoals alle Hoge Raden — overeenkomstig de bepalingen van het Cultuurpactdecreet, te consulteren. Ook de culturele werkers aan de basis die allen — direct vanuit hun werk — ervaren op welke manier best de problemen van het vormingswerk worden ondervangen en opgelost. Hetzelfde geldt voor het decreet op de samenlevingsopbouw, zowel wat het aspect opbouwwerk als het aspect buurtwerk betreft.

Mevrouw Maes verwijst naar het rapport over „het buurtwerk in Vlaanderen” — hierover wordt een wetenschappelijk onderzoek uitgewerkt — en dringt aan op bijscholing en het inschakelen van professionelen in het buurtwerk.

Wat kan ik antwoorden? Ik voel mij zowat als Multatuli die de hoofden van Lebak toespreekt en die betreurt dat zijn verhaal eentonig wordt. In de openbare vergadering van 4 juni laatstleden wees ik erop dat de Volksontwikkeling financieel aan de grond zit, en dat het betoog dat ik toen hield eerder op een noodkreet geleek dan een toelichting over het algemeen beleid inzake Nederlandse Cultuur.

De suggestie van collega Van Geyt voor de oprichting van één of meer overlegcomités, die zich zouden inlaten met de opleiding en vorming van werknemers kan worden geïntegreerd binnen de context van het Fonds voor Volksopleiding en binnen de uitbouw van aangepaste overleg- en inspraakstructuren op nationaal vlak. Ook willen wij duidelijk de mogelijkheid onderstrepen van inspraak en overleg op lokaal niveau binnen de gemeentelijke culturele raden. Wij delen de wens van Mevrouw Maes dat deze raden niet **structuur-**gericht maar probleemgericht zouden werken. Ook hier moet het socio-cultureel werk, binnen een globaal welzijnsbeleid zich richten naar de **vormings-**behoefte en problemen van de mensen, en niet enkel naar de problemen van de organisaties.

Collega Van Elewyck wijst op de noodzaak van het ter beschikking stellen van cultuurfunctionarissen, terwijl collega Coens heeft gepleit voor volwaardige en polyvalente documentatie- en informatiecentra in het raam van de beloofde decreten op de culturele centra. Het is evident — en wij hebben dit trouwens reeds enkele malen onderstreept — dat de socio-culturele infrastructuur moet bogen op deskundige en professionele medewerkers. Wij delen ook hier de zorg van onze Collega's.

Maar er moet mij eerst iets van het hart, namelijk dat wij Vlamingen toch alles zo erg ingewikkeld maken. Mag ik één voorbeeld geven? Aan de cultuurfunctionarissen in de culturele centra zouden zo vlug mogelijk weddetoelagen moeten worden verleend.

Maar deze weddetoelagen kunnen niet worden uitgekeerd omdat eerst de uitvoeringsbesluiten van het decreet moeten worden getroffen. Deze kunnen echter niet worden getroffen omdat zij ter consultatie dienen voorgelegd te worden aan een adviescollege. De adviezen kunnen niet uitgebracht worden, omdat eerst het college dient te worden samengesteld. Welnu, in dit adviescollege zetelen vertegenwoordigers, onder meer van de Hoge Raad voor de Volksopleiding, maar deze Hoge Raad kan zijn vertegenwoordigers niet aanduiden omdat hij eerst opnieuw dient samengesteld te worden. Ook moet nog eerst het ontwerp van decreet op de gemeentelijke culturele raden worden goedgekeurd, want de gemeentelijke culturele raad moet haar vertegenwoordigers afvaardigen in het adviescollege of in de raad van beheer, naargelang van de beheersformule van het cultureel centrum. Enkel wanneer aan al deze voorwaarden is voldaan kunnen de weddetoelagen worden uitgekeerd.

U zult het met mij eens zijn dat wij een zeer ingewikkeld raderwerk scheppen, daar waar het culturele leven per definitie soepel en uitstekend is.

De heer J. Van Elewyck. — Het zijn uw voorganger en uzelf, die het allemaal zo moeilijk hebben willen maken. U moet eens een spiegel nemen, dan zult u zien hoe moeilijk de regering het allemaal gemaakt heeft in dit land. Dan zult u niet meer zeggen dat het culturele leven per definitie soepel en uitstekend is.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — De beslissingen op cultureel vlak werden genomen door de Cultuurraad.

De heer J. Van Elewyck. — Jawel, maar op voorstel van de Regering; dus van uw voorgangers en uzelf!

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Ik stel mij persoonlijk de vraag — en deze problemen liggen veel ruimer dan de relatie

tussen regering en oppositie — of een dergelijke creatieve en echt menselijke sector als het cultuurbeleid niet een soepeler en creatiever aanpak verdient.

Collega's Kempenaire en Nelly Maes wijzen terecht op de dringende noodzaak om een professioneel statuut van de sociaal-culturele vormingswerkers uit te werken. In dit statuut moeten niet enkel de voorwaarden worden omschreven van benoeming en aanwerving, het bedrag van de weddetoelage, de eisen inzake schoolse vooropleiding en recyclage, maar ook zullen de functies, deskundigheden en bevoegdheden worden omschreven.

Maar onmiddellijk voegen wij hier aan toe, dat zonder een ernstige financiering van het socio-cultureel werk met rechtszekerheid voor de vormingswerkers, nauwelijks sprake kan zijn van een professionele arbeidsmarkt, professionele mobiliteit en beroeps promotie. Wij hebben inderdaad nog een heel lange weg af te leggen, maar staat u mij toe te wijzen op een aantal schikkingen die wij de eerstkomende maanden willen treffen en die het profiel van het beroepsstatuut van de socio-culturele werker duidelijker naar voren zullen halen.

Allereerst zullen de uitvoeringsbesluiten op het decreet van 16 juli '73 inzake de cultuurfunctionarissen van de culturele centra, niet enkel het bedrag van de weddetoelagen bepalen, maar ook de voorwaarden van ,aanwervingen, benoemingen en andere statutaire bepalingen omvatten. Deze uitvoeringsbesluiten zullen verder richtinggevend zijn voor de omschrijving van de weddetoelagen voor het educatief en administratief personeel in de onderscheidene vormen en werksoorten van socio-cultureel werk en samenlevingsopbouw.

Wat nu het openbare bibliotheekwezen betreft, stelde de heer Boel dat de huidige tekst van het ontwerpdecreet niet enkel de bestaande verzuiling in de lectuurvoorziening in de hand werkt, maar zelfs wettelijk institutionaliseert. Collega Van Elewyck stelt dat het externe pluralisme het clicheren betekent van de ideologische ongelijkheid.

Ik deel deze meningen niet. Ik geloof dat in dit halfroond iedereen het er over eens is dat de openbare lectuurvoorziening in onze maatschappij pluralistisch moet worden uitgebouwd. Maar onmiddellijk dient hieraan de vraag toegevoegd te worden op welke wijze dit pluralisme zo best mogelijk kan worden gewaarborgd. Welnu, wij menen dat deze waarborgen het best geboden worden door het interne pluralisme binnen de instellingen aan te vullen met een extern pluralisme van verschillende bibliotheken. Zo is het toch duidelijk dat het cultuurpactdecreet van toepassing is op de openbare instellingen die onder de overheden ressorteren en derhalve niet op de erkende vrije bibliotheken. Toch wil de regering een verplichte samenwerking opleggen tussen de verschillende erkende openbare bibliotheken, niet enkel om economische maar ook om ideologische redenen.

De regering diende hiertoe een amendement in op het ontwerpdecreet dat in de eerstkomende vergadering van de commissie, die thans het decreet onderzoekt, besproken zal worden.

In de gemeenten waar verschillende openbare bibliotheken werden erkend, wordt een pluralistisch samengesteld comité opgericht, dat er moet voor zorgen dat de erkende overheidsbibliotheken en de erkende vrije bibliotheken samen als een gestructureerd geheel werken, waarmee — in de geest van het Cultuurpact — wordt voorzien in de behoeften van alle godsdienstige, levensbeschouwelijke en algemene geestelijke stromingen.

Waar van de vrije bibliotheken niet kan worden geëist dat hun raad van beheer pluralistisch is samengesteld — wel dat zij in een geest van objectiviteit de gehele bevolking dienen — zal nu een vertegenwoordiging van de erkende vrije bibliotheken en van de overheidsbibliotheken, samen met een vertegenwoordiging van de gemeentelijke culturele raden waar die bestaan, door de gemeenteraad worden opgenomen in één comité. Dit comité dient de plaatselijke werking van de instellingen rationeel en pluralistisch te coördineren.

De heer B. Van Hoorick. — De meerderheid in de Cultuurraad, Mevrouw de Minister, heeft geopteerd voor een ander pluralisme.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Ik dacht dat er daar nog geen uitspraak over was gedaan.

De heer B. Van Hoorick. — Het is duidelijk dat de meerderheid in de Cultuurraad daarvoor opteerde.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Ik meen dan ook dat de vrees van collega's Boel en Van Elewyck ongegrond is. Collega Kempinaire vraagt wanneer het decreet nu eindelijk werkelijkheid zou worden. Ik geloof dat we nu een reële inspanning leveren om zo vlug mogelijk — en liefst nog dit jaar — dit decreet aan de Cultuurraad te kunnen presenteren en te laten goedkeuren.

Verschillende Collega's, ik denk aan Mevrouw Maes, aan de heren Henckens en Kempinaire wijzen op de noodzaak van een degelijke planning inzake de vestiging en de spreiding van de culturele infrastructuur. Niet enkel collega Henckens maar ook collega Diegenant wijzen hierbij zeer terecht op een grotere integratie en coördinatie van de socio-culturele met de sportinfrastructuur. Ik geloof niet dat er onvoldoende gestudeerd en gepland zou worden, maar er is inderdaad gebrek aan coördinatie tussen de verschillende initiatieven. Er zijn goede rapporten door universitaire instellingen, door provinciale opbouworganen, door intercommunale en particuliere onderzoekcentra. Heel schuchtere

pogingen doen zich voor in het planbureau; terwijl de gewestplannen bindend worden gemaakt. Daarom ook vind ik de suggestie van collega Henckens bijzonder interessant om een grotere coördinatie uit te werken tussen de ruimtelijke ordening, de behoeftenanalyses en om de subsidiëring van de infrastructuur te binden aan de ruimtelijke ordening en de goedgekeurde gewestplannen.

De heer Boel stelde vragen in verband met het krediet voor beurzen aan beeldende kunstenaars.

Ik kan de heer Boel mededelen dat het de Nationale Commissie van Advies voor de Plastische Kunsten is die aan de minister voorstellen doet voor het toekennen van beurzen aan beeldende kunstenaars.

Deze commissie is op dit ogenblik samengesteld uit de heren R. Marynissen, voorzitter; M. Baeyens, M.P. Ballegeer, E. Langui, L. Van Haecht, L. Weynants, leden; de heer W. Debrock, administrateur-generaal is verslaggever.

Het is de commissie die oordeelt op grond van de kwaliteit van het werk van de betrokken kunstenaar die zijn aanvraag indient bij de minister, of de beeldende kunstenaar dient aangemoedigd en gesteund te worden door de toekenning van een werkbeurs, een reisbeurs of een toelage.

De beslissingen worden regelmatig in Open Deur vermeld, maar zonder opgave van bedrag.

De volledige lijst van de schilders die in 1971, 1972 en 1973 een beurs ontvingen zal eerstdaags rechtstreeks aan de heer Boel worden overgemaakt (is wellicht reeds in bezit van betrokkene).

Wat betreft de lyrische kunst en de problemen in verband met de Philharmonie van Antwerpen, heeft de heer Van Elewyck ook vragen gesteld in verband met de sociale programmatie voor het operapersoneel.

Ik kan de heer Van Elewyck mededelen dat de regering zich principieel akkoord heeft verklaard de nodige middelen ter beschikking te stellen, opdat het Rijk zijn verbintenissen zou kunnen nakomen.

In verband met de problemen die rijzen voor het operapersoneel te Gent kan ik u mededelen dat tussen de Beheerraad van de vereniging zonder winstoogmerk Koninklijke Opera Gent en de vakbonden hierover eerstdaags besprekingen worden gevoerd.

In verband met de financiële moeilijkheden waarmee de Antwerpse Philharmonie wordt geconfronteerd, kan ik de heer Van Elewyck mededelen dat de subsidiëring van dit orkest wordt geregeld bij Koninklijk Besluit van 23.9.1959. Dit besluit bepaalt dat „de rijkstoelage slechts wordt verleend voor zover de ondergeschikte besturen de verbintenissen aangaan, in de uitgaven van het orkest bij te dragen voor een bedrag dat tenminste gelijk is aan dit van de toelage door de Staat verleend”.

Zoals het geachte Lid bekend is, werd in de ontwerp-begroting van Nederlandse Cultuur voor de Antwerpse Philharmonie een toelage van 21 miljoen ingeschreven.

Voor zover mij bekend zullen de ondergeschikte

besturen dit jaar gezamenlijk slechts een toelage van 18 440 000 frank verlenen.

Een dergelijke situatie heeft zich ook in de voorbije jaren voorgedaan.

Dit alles heeft tot gevolg dat:

1. de toelage voorzien door de Staat niet volledig kan worden uitbetaald;
2. de Antwerpse Philharmonie dit jaar met belangrijke financiële moeilijkheden wordt geconfronteerd.

Zoals ik in mijn inleiding heb gezegd ligt het in mijn bedoeling voor de financiële moeilijkheden waarmee de Philharmonie ieder jaar wordt geconfronteerd een definitieve oplossing te zoeken in de richting van een bestuurlijke herstructurering.

Wat de toekomst van de lyrische kunst betreft wens ik mijn standpunt duidelijk te stellen.

De recente studie van Professor Van Rompu, gewijd aan de Opera van Antwerpen, bevat belangrijke conclusies die wij niet kunnen voorbijgaan. Ik zal deze hoogst interessante enquête weldra ter kennis brengen van de geïnteresseerde milieus en van de publieke opinie.

Uit deze studie blijkt duidelijk dat de publieke opinie niet ongevoelig is voor het opera-probleem. Een actieve kern wenst dat onze nationale opera's van Antwerpen en Gent een grotere uitstralingskracht zouden verwerven.

Ik treed deze mening bij.

Zowel Gent als Antwerpen zijn, ieder met eigen artistieke accenten, groeipolen geweest van de lyrische kunst in Vlaanderen.

Onze maatschappij ondergaat een enorme schaalvergroting; ook de kunstwereld en de opera op de eerste plaats ontsnappen niet aan die invloed.

Er worden aan de lyrische kunst steeds grotere eisen gesteld : de opera evolueert naar een vorm van totaal-theater, waar alle kunstexpressies aan bod komen.

De opera in Vlaanderen heeft slechts toekomst indien Antwerpen en Gent hun lyrische muziektheaters ten dienste stellen van de „opera voor Vlaanderen”. Zij kunnen, zoals ten tijde van Peter Benoit, opnieuw geschiedenis maken en ik nodig hen daartoe uit.

Een herdenken van de structuren van onze Vlaamse lyrische kunst lijkt mij dringend geboden. Wij zullen een bundeling van krachten, zo op organisatorisch als op administratief gebied, niet langer meer kunnen ontwijken.

Het lijkt mij een verheugend feit dat juist in de kringen van de muzikaal geïnteresseerde jongeren de roep naar een „Opera voor Vlaanderen” het felst gehoord wordt. Ook de sociale zijde van het probleem mag ons niet onberoerd laten. De operatheaters van Antwerpen en Gent tellen zo'n 500 hoog gekwalificeerde werknemers. Wij zijn het aan deze mensen verplicht hun toekomst en hun artistieke carrière te verzekeren. Wij moeten hen een

opera geven die hun uitstraling naar het buitenland bevordert.

Ik zal eerstdaags de beide stadsmagistraten uitnodigen om officiële besprekingen aan te vatten over de nieuwe structuur, die overigens geïnspireerd is door vroeger in deze Raad, door vertegenwoordigers van alle fracties, neergelegde voorstellen.

Ik wens echter nu reeds te verzekeren dat deze nieuwe formule de Antwerpse en Gentse Opera niet zal vervreemden van de artistieke voedingsbodern, waaraan ze ontsproten zijn. Evenmin trouwens als dit het geval is geweest toen het beheer van de Koninklijke Muntchouwburg van de Stad Brussel in de handen van het Rijk werd gelegd.

Die vernieuwing is een historische kans die wij nu niet mogen laten voorbijgaan.

De heer J. Van Elewyck. — Mevrouw de Minister, u heeft niet geantwoord op mijn vraag inzake de 11 miljoen staatssubsidies voor de opera van Gent, die, volgens bepaalde geruchten, zouden verdwenen zijn. Ik dacht toch dat de Cultuurraad zich voor dergelijk belangrijk bedrag zou interesseren.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Mijnheer Van Elewyck, de onderzoeken dienaangaande zijn nog niet geëindigd.

De heer J. Van Elewyck. — Onderzoekingen waarover?

Of deze som verdwenen is of hoe ze verdwenen is?

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — De onderzoeken in het geheel van de financiering van de opera van Gent.. .

De heer J. Van Elewyck. — Daar heeft mijn vraag niets mee te maken. Op een bepaald ogenblik zijn er in de pers geruchten verschenen als zouden er de jongste jaren in totaal 11 miljoen frank subsidies aan de concessie-opera te Gent verdwenen zijn. Ik heb u gevraagd of dit juist is en zo ja, wat het departement ter zake doet. Nu zegt u dat het onderzoek nog bezig is. Ik zou graag weten of het gaat om een onderzoek of dat geld inderdaad verdwenen is ofwel om een onderzoek hoe dat geld verdwenen is.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Mijnheer Van Elewyck, het gaat natuurlijk om een onderzoek of het geld verdwenen is ; het is niet omdat dergelijk bericht in de pers verschijnt dat het noodzakelijkerwijze juist is.

De heer J. Van Elewyck. — Daarmede ben ik het eens, maar het is dus zo dat men nu, jaren later, nog niet weet of er inderdaad staatssubsidies verdwenen zijn. Dat pleit niet voor de werking van de inspectiediensten van uw departement !

Mevr. H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Wel, ik denk dat, na de zeer lange antwoorden die tot hiertoe gegeven zijn, het noodzakelijk is tot een einde te komen. Zo komen wij tot de laatste vragen die gesteld waren, door de heren Henckens en Kempinaire over het „gebrek aan planning bij de aanleg van de socio-culturele en sportinfrastructuur. ”

Mijn voorgangers hebben dat goed begrepen en ik prijs mij gelukkig te kunnen beschikken over een aantal zeer waardevolle documenten over deze materies.

Reeds in 1970 immers werd een structuurplan voor de sportinfrastructuur op wetenschappelijke basis opgesteld.

Nog eerder, namelijk in 1966, liet mijn voorganger Van Elslande een studie opmaken over een rationele inplanting van culturele centra in het Vlaamse lands-deelte.

Maar tussen wetenschappelijke studie en culturele dynamiek bestaat soms een afgrond. Op de studie moet een geleide, ordelijke plannenmakerij volgen, en dat is in ons land van lijntrekkerij soms moeilijk. Het is toch zo dat het de gemeenten zijn, behalve in enkele uitzonderlijke gevallen waar het gaat om een rij kssportcentrum of een rij kscultureel centrum, die als bouwheer optreden. Zij stellen dus een ontwerper aan en sporen deze, terecht, aan om met spoed en ijver hun centrum klaar te stomen. Deze plannen worden dan voorgelegd aan de adviescommissie voor culturele centra en deze voor sportinfrastructuur. En dan gebeurt het dat de karige kredieten waarover ik beschik moeten toegerekend worden aan een grote massa initiatieven, zodat nogal dikwijls wie eerst klaar is met zijn ontwerp, ook eerste subsidie ontvangt.

Met de beperkte kredieten hebben mijn voorgangers overigens een goede politiek gevolgd door namelijk prioriteit te geven aan die gewesten die het meest behoefte hadden aan infrastructuur, zoals Limburg, de Noorderkempen, en Zuid-West-Vlaanderen.

Dit belet niet dat ik mijn diensten zal vragen de vroegere wetenschappelijke studies op te diepen en eventueel op te frissen en aan te passen aan de nieuwe omstandigheden en behoeften. (*Applaus op verschillende banken*)

De Voorzitter. — De Minister van Verkeerswezen heeft het woord.

De heer J. Chabert (Minister van Verkeerswezen) (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, Senator Van In heeft bij de bespreking van Begroting Culturele Zaken 1974 de aandacht gevraagd voor het toeristisch beleid in Vlaanderen. Hij heeft hierbij kritiek uitgebracht op bepaalde aspecten van dit beleid, meer bepaald waar hij het had over het gemis van interdepartementaal

overleg in de toeristische sector en over de ontoereikendheid van de kredieten voor het toerisme voorzien op de gewone- en op de buitengewone begroting. Aan de andere kant heeft de heer Van In een aantal punten op een positieve wijze benaderd en ik ben hem dankbaar omdat hij terecht de nadruk heeft gelegd op de grote betekenis van het receptief toerisme in Vlaanderen. Hij heeft hierbij een aantal goede suggesties geformuleerd die ongetwijfeld van aard kunnen zijn de expansiemogelijkheden van dit toerisme in de hand te werken.

Het is niet mijn bedoeling u vandaag de grote en definitieve opties van mijn toeristische beleid uiteen te zetten. Ik wil echter wel ingaan op enkele punten die door de heer Van In werden ingeleid.

In de eerste plaats zou ik duidelijk willen stellen dat volgens de regeringsverklaring alle culturele aspecten van het toerisme, alsmede de beroepsopleiding en de beroepsvervolmaking tot de uitsluitende bevoegdheid van de Cultuurraden behoren.

Het toerisme is de tiende materie die door artikel 2 van de wet van 21 juli 1971 werd aangeduid als een culturele aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

Senator Van In meent dat de kredieten uitgetrokken op de gewone begroting en ook op de buitengewone begroting ontoereikend zijn.

Als verantwoordelijke Minister voor het toerisme zal ik hem op dit punt niet tegenspreken.

De bestaande kredieten zijn inderdaad vrij beperkt, hoewel men niet kan ontkennen dat de opeenvolgende regeringen op dit vlak de jongste jaren ernstige inspanningen hebben gedaan.

In tegenstelling met wat de heer Van In verklaart, belooft de gewone begroting 32 400 000 F in plaats van 22,4 miljoen, ingedeeld als volgt:

- F 11 000 000 toelagen aan gewestelijke en provinciale verenigingen ;
- F 500 000 publiciteitstoelagen voor het sociaal toerisme ;
- F 900 000 toelagen bestemd voor het Thermaal Instituut van Oostende ;
- F 10 000 000 voor het moderniseren van hotelinrichtingen ;
- F 10 000 000 voor de modernisering van kampeerterreinen.

F 32 400 000

De buitengewone begroting voor Vlaanderen belooft 125 000 000 F.

Ik geloof ook niet dat men kan stellen dat geen overleg wordt gepleegd tussen de verschillende bevoegde departementen, bij de praktische uitwerking van het toeristisch beleid.

Dit overleg heeft maandelijks plaats op het vlak van het interdepartementaal coördinatiecomité voor het toerisme dat in 1970 door mijn voorganger, oud-Minister **Bertrand** werd opgericht.

Het comité groepeerde vertegenwoordigers van alle administraties die bij het toerisme betrokken zijn.

Het brengt advies uit over de aanwending van de financiële middelen die op de begrotingen van deze departementen voor het toerisme beschikbaar zijn. Ik heb met belangstelling kennis genomen van de beschouwingen van de heer Van In — die inmiddels zijn intrede doet — over de economische betekenis van het toerisme in Vlaanderen en over de middelen die hij ziet om het toerisme te stimuleren.

Mijn administratie en kabinet bestuderen op dit ogenblik een aantal problemen die betrekking hebben op :

- de werking van het Commissariaat Generaal voor Toerisme en de grondige reorganisatie en herstructurering van zijn diensten ;
- de propaganda, de public relations en het onthaal ;
- de kampeerterreinen ;
- het sociaal toerisme;
- de toeristische infrastructuur en de recreatie zones.

Het is mijn bedoeling aan de hand van de voorstellen die mij zullen medegedeeld worden, een Algemene Beleidsnota betreffende het toerisme uit te werken, die achteraf aan de leden van deze hoge vergadering zal medegedeeld worden. (*Applaus op de banken van de C. V.P.*)

De Voorzitter. — Vraagt nog iemand het woord? Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking voor gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter. — De artikelsgewijze bespreking van beide begrotingsontwerpen van decreet zal deze namiddag om 15 uur worden gehouden. Onmiddellijk nadien zullen de naamstemmingen over dezelfde ontwerpen plaatshebben.

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1974

Verdaging van de beraadslaging.

De Voorzitter. — Dames en Heren, daar de Senaat tijdens zijn middagvergadering van donderdag 27 juni en na het drukken van onze agenda besliste de bespreking van het wetsontwerp op de voorlopige kredieten tot morgen woensdag 3 juli uit te stellen, zie ik mij verplicht u ervan kennis te geven dat de bespreking van het onderwerp van decreet houdende voorlopige kredieten tot de volgende openbare

vergadering van de Raad op 16 juli eerstkomende is verdaagd.

Wij gaan thans over tot de verdere afhandeling van de agenda.

VRAGEN (Rgt. art. 52)

Mondelinge vraag van de heer G. Van In tot de Minister van Binnenlandse Zaken over de toepassing van het decreet van 6 juli 1973 tot instelling van een eigen vlag, een eigen volkslied en een eigen feestdag van de Nederlandse Cultuurgemeenschap.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van In tot de Minister van Binnenlandse Zaken over de toepassing van het decreet van 6 juli 1973 tot instelling van een eigen vlag, een eigen volkslied en een eigen feestdag van de Nederlandse Cultuurgemeenschap, De heer Van In heeft het woord.

De heer G. Van III (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, deze vraag dagtekent van 11 juni '74 en luidt als volgt: de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap heeft op 22 mei 1973 een decreet aangenomen waarbij een eigen vlag, een eigen volkslied en een eigen feestdag voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap werden ingesteld.

De tekst van dit decreet werd op 12 september 1973 in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Deze teksten schijnen nochtans dode letter te blijven; ware het anders dan zou redelijkerwijze mogen worden verondersteld

- dat de vlag, zoals door het decreet beschreven, zou worden gebruikt voor de bevestiging van alle officiële gebouwen in het Vlaamse land en zulks telkens wanneer bevestiging wordt voorgeschreven;
- dat het volkslied, zoals door het decreet beschreven, zou worden ten gehore gebracht op alle plechtigheden van enige belang in het Vlaamse land en bijvoorbeeld bij de aanvang en/of het beëindigen van de radio- en T.V.-uitzendingen;
- dat de feestdag effectief voor de aangestelden van de privé- en publieke sector in het Vlaamse land zou worden ingevoerd.

Het ware nuttig te vernemen :

1. wat kan verhinderen dat de voorschriften in verband met vlag, volkslied en feestdag betekenis zouden krijgen ;
2. welke initiatieven werden of worden genomen om aan de reeds geciteerde symbolen meer te geven dan een loutere verbale betekenis?

De Voorzitter. — Het woord is aan de Minister van Binnenlandse Zaken.

De heer J. Michel (Minister van Binnenlandse Zaken) (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, de door het geachte lid besproken problemen hadden mijn aandacht van de eerste dagen af dat de verantwoordelijkheid van het departement van Binnenlandse Zaken mij toevertrouwd werd.

De administratie hield het dossier klaar. Ik heb dan ook onmiddellijk al de kanten van deze zaak kunnen onderzoeken en een volledig dossier aan de Ministerraad kunnen voorleggen op 28 juni 1974.

De Ministerraad heeft de ontworpen teksten goedgekeurd. Dezelfde dag werd de Raad van State verzocht binnen de 3 dagen het wettelijk advies te geven.

Ik zal niets nalaten om de teksten te laten publiceren vóór 11 juli 1974. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer M. Vanhaegendoren tot de Staatssecretaris voor Begroting en voor Wetenschapsbeleid over het uittrekken van een krediet ter aanmoediging van onderzoekers voor het begrotingsjaar 1975.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vanhaegendoren tot de Staatssecretaris voor Begroting en voor Wetenschapsbeleid over het uittrekken van een krediet ter aanmoediging van onderzoekers voor het begrotingsjaar 1975.

De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer M. Vanhaegendoren (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte Collega's, mijn mondelinge vraag tot de Staatssecretaris voor Begroting en voor Wetenschapsbeleid over het uittrekken van een krediet ter aanmoediging van onderzoekers voor het begrotingsjaar 1975 luidt als volgt :

Mag ik van de geachte Minister vernemen of in het kader van de grondwettelijke en wettelijke bevoegdheden van de Cultuurraad, voor het begrotingsjaar 1975, op de dotaties een specifiek krediet zal worden voorzien tot aanmoediging van onderzoekers, met het oog op het realiseren van de projecten die voor de Nederlandse cultuurgemeenschap belangrijk zijn. Excuseer dat ik niet het grondwettelijke woord „vorser” gebruik. Volgens de Vereniging voor Beschaafde Omgangstaal is het Nederlandse woord „onderzoeker” en niet „vorser”.

De Voorzitter. — De heer Staatssecretaris voor Begroting en voor Wetenschapsbeleid heeft het woord.

De heer G. Geens (Staatssecretaris voor Begroting en voor Wetenschapsbeleid) (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, geachte Vergadering,

a) Op datum van 30 november 1973, heeft de Ministerraad beslist dat de kredieten bestemd voor de aanmoediging van de opleiding van de onderzoeken moeten opgenomen worden in de culturele dotaties.

b) In zijn „Instructies betreffende het uitwerken van de budgettaire voorstellen voor het jaar 1975 en van het aanpassingsblad van de begroting van het jaar 1974” gedateerd op 8 maart 1974, heeft de Eerste Minister aan de betrokken Ministers medegedeeld dat de uitgaven betreffende de opleiding van onderzoekers moeten begrepen worden in hun cultureel budget (hoofdstuk II - paragraaf 2 - blz. 6 van deze instructies).

c) In zijn rondschrjven van 3 april 1974 betreffende het opmaken van het budgettair programma voor het wetenschapsbeleid, heeft de Minister van Wetenschapsbeleid de betrokken Ministers eraan herinnerd dat voor 1975 de kredieten betreffende de opleiding van onderzoekers als kredieten behorende tot de bevoegdheid van de Cultuurraden moeten worden opgenomen.

d) De begroting 1975 is nog steeds in haar opstelingsfase, en de Regering zal voor de volgende vergadering van het Comité ad hoc voor het onderzoek van het budgettair programma voor het wetenschapsbeleid persoonlijk door mij uitgenodigd worden, om alle nodige maatregelen uit te werken om de toepassing van de instructies waarvan hoger sprake in praktijk om te zetten. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer M. Vanhaegendoren, tot de Staatssecretaris voor Begroting en voor Wetenschapsbeleid, over de bevoegdheden van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap in begrotingsaangelegenheden.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vanhaegendoren tot de Staatssecretaris voor Begroting en Wetenschapsbeleid over de bevoegdheden van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap in begrotingsaangelegenheden.

De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer M. Vanhaegendoren (*op het spreekgestoelte*). —Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, de volgende vraag die ik wens te stellen omvat drie bladzijden, cijfers en statistieken. Opdat deze cijfers in de handelingen zouden worden opgenomen,

voorziet het reglement dat zij moeten worden afgelezen. Rekening houdend met de omvang van bedoelde gegevens zou ik aan de Voorzitter en aan de Raad willen vragen of zij het goed vinden dat deze cijfers niet zouden worden voorgelezen en toch in de handelingen zouden worden opgenomen.

De Voorzitter. — Is de Raad het erover eens dat deze cijfergegevens zouden worden opgenomen in de handelingen zonder dat zij worden voorgelezen? (*Instemming*)
Dan is aldus beslist.

De heer M. Vanhaegendoren. — Ik dank de Voorzitter en de leden van deze Raad omdat zij mij ervan

ontslaan een hele reeks cijfers af te lezen. Dit is bovendien een belangrijk precedent ten gunste van het vlotte verloop van onze werkzaamheden.

Als Bijlage tot het Verslag namens de Commissie voor Begroting, uitgebracht door de heer A. Bogaerts (stuk Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, 6-A (B.Z. 1974) Nr. 2), wordt een Verslag van het Rekenhof gepubliceerd betreffende de bepalingen houdende de begroting der culturele dotaties.

In dit verslag suggereert het Rekenhof dat een aantal kredieten en dus bevoegdheden van verschillende Ministeries zouden moeten overgeheveld worden naar de dotaties en dus naar de bevoegdheden van de Cultuurraad, namelijk:

— Sector Landbouw (13 004 000 F)

Artikel van de begroting 1974	Aangelegenheid	Krediet op basis 50/50 (indicatieve verdeling N/F)
	Titel I S II :	
12.03 (partim)	Publicaties van de dienst „onderwijs, voorlichting, documentatie, vulgarisatie”	2 207 000 F
12.23	Audio-visueel materieel	105 500 F
12.24 (partim)	Deelneming aan prijskampen, tentoonstellingen en andere manifestaties met didactisch karakter	325 500 F
12.60 (partim)	Toeristische inrichting van staatsbossen	3 125 000 F
idem	Inrichting voor het publiek van natuurreservaten	125 000 F
32.23 (partim)	Toelagen voor prijskampen en tentoonstellingen met didactisch karakter	168 000 F
74.03 (partim)	Aankoop van films en divers didactisch en audio-visueel materieel voor de dienst „onderwijs „...”	165 500 F
	Titel II S 1:	
63.60 (partim)	Toelagen voor buitengewone boswerken voor de uitbreiding en de verbetering van de toeristische en de recreatieve uitrusting der bossen (intervectievoet 60%)	2 782 500 F (vastleggingskrediet)
73.60 (partim)	Werken voor de toeristische en recreatieve inrichting van de domeinbossen	4 000 000 F (vastleggingskrediet)
		<hr/> 13004 000 F

— Sector Tewerkstelling en Arbeid (400 075 000 F)

Artikel van de begroting 1974	Aangelegenheid	Krediet op basis 50/50 (indicatieve verdeling N/F)
	Titel S II :	
12.27 (partim)	Inrichting van folkloristische, culturele of sportfeesten (integratie van migrerende werknemers)	75 000 F
33.06	Kredieturen (W. 18 april 1973) en sociale promotie (W. 1 juli 1963)	400 000 000 F
	a) Kredieturen (387 500 000 F) Behoudens de verplichtingen van de werkgevers, die tot het sociaal domein behoren, lijkt de Cultuurraad bevoegd te zijn tot het treffen van regelingen die het staatsaandeel in de last der kredieturen bepalen	
	b) Sociale promotie (12 500 000 F) In dit verband past het te signaleren dat de materie „sociale promotie” wel vervat is in de culturele begrotingen van de sectoren Landbouw en Middenstand	
		<hr/> 400 075 000 F

— Sector Binnenlandse Zaken (34 810 000 F)

Artikel van de begroting 1974	Aangelegenheid	Krediet op basis 50/50 (indicatieve verdeling N/F)
	Titel S IV:	
12.03.4	Voorlichting, documentatie en culturele expansie	29 585 000 F
33.03.1	Tegemoetkomingen aan voordrachtgevers, kunstenaars en artistieke Belgische groeperingen	5 225 000 F
		34 810 000 F

— Sector Openbare Werken (486 500 000 F)

Artikel van de begroting 1974	Aangelegenheid	Krediet op basis 50/50 (indicatieve verdeling N/F) tenzij anders vermeld
	Titel II S 1:	
	<i>A. Vastlegingskredieten :</i>	
	De materie van het Groenplan heeft zowel een stedenbouwkundig (ruimtelijke ordening) als een toeristisch-recreatief aspect. Hoewel het Groenplan overwegend het stedenbouwkundig aspect (ruimtelijke ordening) op het oog heeft, lijkt de keuze van de volgende artikelen eerder gericht te zijn op het toeristisch-recreatief aspect ervan	
12.02	(Partim-forfaitair geraamd op basis van de huidige aanwending voor zgn. toeristische studies in opdracht van het departement)	13 500 000 F
51.02	Beplantingswerken en groene ruimten op private eigendommen	1 000 000 F
51.03	Opruiming van bunkers op particuliere eigendommen (restauratie landschap en beveiligen van de toeristen aan de kust)	2 500 000 F
63.10	Toelagen aan ondergeschikte besturen voor aankoop van openbare groene ruimten (De aankoop van Alde Biezen door de provincie Limburg werd in 1973 op dit artikel be- toelaagd.)	125 000 000 F
63.12	Toelagen aan lagere besturen voor beplantingswerken	2 000 000 F
63.13	Beplantingswerken en groene ruimten op eigendommen van lagere besturen	5 000 000 F
71.09	Aankoop van gronden voor openbare groene ruimten	22 500 000 F
	(Op dit artikel werd bvb. de aankoop van „de Hoge Blekker” te Koksijde aangerekend.)	
73.12	Toeristische uitrusting (waterwegen)	22 500 000 F
73.06 (partim)	Afbraak van bunkers op het openbaar of privaat domein van openbare besturen (Bedrag voorzien voor de kust, in 1974, wegens herstelling van dijken, wandeldijken, enz.)	40 000 000 F
73.16	Toeristische infrastructuur voor het uitbouwen van de jachthavens aan de kust en voor de stuwdammen (100 % op basis van het fysisch programma.)	50 000 000 F
73.11	Aanleggen van openbare groene ruimten	2 500 000 F
	<i>B. Ordonnanceringskredieten</i>	
81.04 (partim)	Krediet ter beschikking te stellen van de Regie der Gebouwen De Staat stelt jaarlijks een dotatie voor investeringen ter beschikking van de Regie. Het fysisch programma 1974 van de Regie voorziet in 160 000 000 F voor de afwerking van het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium te Antwerpen en in 40 000 000 F voor restauratiewerken in „ Alde Biezen .” Derhalve past het deze „deeldotatie” ten bate van de Regie op te nemen in de culturele begroting van Openbare Werken.	200 000 000 F
		486 500 000 F

— Sector Volksgezondheid en Gezin (7 100 000 F)

Artikel van de begroting 1974	Aangelegenheid	Krediet op basis 50/50 (indicatieve verdeling N/F)
	Titel I S IV:	
33.31	Onderwijskosten en studietoelagen bedoeld in de wet van 28 juni 1956	750 000 F
	Titel I S V:	
33.65 (partim)	Toelagen aan instellingen voor huwelijks- en gezinsconsultaties	5 600 000 F
63.65 (partim)	Consultatiecentrum	750 000 F
	Beide laatste artikels werden opgenomen wegens de analogie met de materie van artikel 33.44 van het voorontwerp van decreet („toelagen aan organismen die cursussen, voordrachten en studiedagen inrichten met het doel de opleiding tot het gezinsleven te bevorderen. . .”).	
		7 100 000 F

— Sector Verkeerswezen (66 415 500 F)

Artikel van de begroting 1974	Aangelegenheid	Krediet op basis 50/50 (indicatieve verdeling N/F)
	Titel S II:	
12.20	Toelage aan het Nationaal Centrum voor zeilvliegen V.Z.W.	2 000 000 F
	Titel S III:	
33.02	Toelage aan opvoedende werken ten bate van de zeelieden en van de marinejeugd . .	71 500 F
44.04	Toelagen aan de schippersscholen	25 000 F
	Titel S VII:	
12.20	Commissariaat-Generaal voor Toerisme: publiciteit, propaganda, tentoonstellingen (met inbegrip van receptiekosten van dagbladschrijvers, houders van reisagentschappen en Belgische en buitenlandse personaliteiten)	6 250 000 F
12.21	Uitgaven voortspruitend uit het ondernemen van marktstudies en bijzondere acties ten voordele van de vakantiespreiding	1 500 000 F
34.01	Toelagen aan nationale en internationale organismen voor toerisme: bijdragen, deelnemingen, enz.	319 000 F
		66 415 500 F

Het komt mij daarenboven voor dat de volgende aangelegenheden onder de bevoegdheid van de Cultuurraden ressorteren :

- Bij het Openbaar Ambt, en overigens bij alle departementen, gaat het bij de vorming van ambtenaren en beambten evident niet alleen om een technische opleiding. Het gaat om vorming en tevens om taalgebruik.
- Bij Binnenlandse Zaken gaat het om de bijscholing en de herscholing van het gemeentepersoneel.

- Bij Justitie zijn er de opleidingsinitiatieven in de strafinrichtingen. De jeugdbescherming is hoofdzakelijk opvoedend en niet repressief bedoeld, naar ik meen. Voorts de opvoeding in de Rijksopvoedingsgestichten en de zorg voor degenen die vroeger de „justitiekinderen” genoemd worden. De zorg voor ontslagen veroordeelden.
- Bij Landsverdediging zijn er de algemene opvoedingsinitiatieven tijdens de dienstdtijd.
- Bij Volksgezondheid is er de opleiding van het personeel, bijvoorbeeld van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn en de opleiding van

bejaardenhelpsters die de bejaarden ook cultureel moeten begeleiden. Er is de toelage aan de organismen voor opvoeding met betrekking tot het gezin.

- Bij Arbeid is er de herscholing van de werklozen. Er is de scholing van de minder-validen.
- Bij Sociale Voorzorg is er een bijscholing van sociale werkers.
- Bij Economische Zaken bestaan er de cursussen die de opleiding verzekeren voor het kaderpersoneel. Bij Economische Zaken is er ook de film.

Gelet op het feit dat de Begrotingen 1975 momenteel in voorbereiding zijn, wens ik van de geachte Minister te vernemen of het in de bedoeling van de Regering ligt deze overheveling van bevoegdheden en kredieten waar te maken vanaf het begrotingsjaar 1975?

De Voorzitter. — De Staatssecretaris voor Begroting en voor Wetenschapsbeleid heeft het woord.

De heer G. Geens (Staatssecretaris voor Begroting en voor Wetenschapsbeleid) (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, de lijst van de kredieten voorkomende in de begrotingen over 1974 van verschillende departementen waarvan het Rekenhof van oordeel is dat zij vatbaar zijn voor overheveling naar de begroting van Nederlandse Cultuur via de begroting van Culturele Dotaties werd aan elk van de betrokken Ministers medegegeerd met verzoek mij hun stellingname over de kwestie van de treffende transferten te laten kennen, opdat er bij het opmaken van de begroting van Culturele Dotaties en van de Culturele begrotingen over 1975 een beslissing zou genomen worden.

Voor zover de betrokken Minister daarmee akkoord gaat en de materie die het voorwerp is van een bepaald begrotingskrediet behoort tot de bevoegdheid van de Cultuurraden zoals deze werd bepaald bij de wet van 21 juli 1971, zal mijn administratie verzocht worden bedoelde kredieten op te nemen in de begroting der Culturele Dotaties en haar verantwoordingsprogramma, waarin ze per sector zullen worden opgenomen. De bevoegdheid wat het beheer betreft van kredieten toegekend aan elke sector, blijft behoren tot de Minister uit wiens begroting ze werden overgeheveld, en hij alleen is er verantwoording over verschuldigd tegenover de Cultuurraad. Wat de aangelegenheden betreft aangegeven in het tweede deel van uw vraag komt het mij voor dat wanneer het gaat over beroepsopleiding of bijscholing van ambtenaren deze onder de Minister die het Openbare Ambt in zijn bevoegdheid heeft moet blijven ressorteren en de desbetreffende kredieten in zijn begroting behouden worden.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer J. Valkeniers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het uitblijven van maatregelen ter klassering van het Hof te Breeëik te Sint-Kwintens-Lennik.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Valkeniers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het uitblijven van maatregelen ter klassering van het Hof te Breeëik te Sint-Kwintens-Lennik.

De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Dames en Heren, een paar jaar geleden kwam het ganse Pajottenland in het geweer tegen een plan van de N.M.B.S. om Brussel te bedienen met een snelspoorweg waarvan het geplande tracé aan het Pajottenland, aan zijn nog gaaf landschap en aan verscheidene gemeenten onherstelbare schade zou berokkenen.

Enkele geruststellende mondelinge verklaringen van verantwoordelijken op Stedebouw, Openbare Werken en Vlaamse Streekeconomie deden de kalmte bij de bevolking terugkeren en de jongste tijd was het rond de kwestie enigszins stil geworden door het besef dat de Rijksdienst voor Monumentenzorg, die over een zeer gedocumenteerd dossier beschikte — zo dacht men ! — wel snel gevolg zou geven aan de dringende klasseringsaanvraag van de Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen van Brabant.

Uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag blijkt dat uw diensten helemaal niet over een dossier betreffende Breeëik beschikken.

Op 17 februari 1972 hebben de heer Renson en de heer Bert Vanden Broeck een onderzoek ingesteld en hun conclusie was dat de inplanting van de snelspoorweg door het Pajottenland nefaste gevolgen zou hebben op het landschap. Een van de voornaamste redenen die tot het besluit leidden, was de verminking van het Hof te Breeëik op het gebied van Sint-Kwintens-Lennik. Uit dat verslag is ten andere de hele actie van het Pajottenland tegen de snelspoorweg gesproten.

Op 4 september 1972 dienden de rapporteurs samen met hun verslag het verzoek tot klassering van de hoeve en omgeving in bij de Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen, die het verslag goedkeurde en doorstuurde naar de bevoegde diensten.

Op 17 december 1973 werd nog een bijkomend verslag doorgestuurd om uitbreiding te vragen van het te klasseren landschap met een drietal aanpalende hoeven (onder meer het Verbrand Hof en het Hof te Puttebeek). Nogmaals werd gewezen op het dringend karakter van die klassering.

Zeer recent ten slotte, namelijk bij het openstellen van de Pajottenlandroute op 29 mei jongstleden, heeft de heer Vanden Broeck in zijn gelegenheids-toespraak in het bijzijn van de vertegenwoordiger van de Minister van Nederlandse Cultuur, nog zijn bezorgdheid uitgesproken over het uitblijven van de klassering van Breeëik.

De situatie wordt nu plots helder: er is geen dossier bij uw administratie. En dat antwoord zal wel met de waarheid stroken. Maar dat betekent dat de Centrale Commissie voor Monumenten en Landschappen het dossier van haar provinciale commissie van Brabant verloren geleegd heeft ofwel achtergehouden.

Tot voor kort was de Centrale Commissie bevoegd voor de realisatie van de voorstellen van de provinciale commissies, namelijk het verzamelen van alle gegevens bij de gemeentebesturen waar zich de te klasseren monumenten of landschappen bevonden, het opzoeken van de kadastrumnummers, de namen van de eigenaars, enz. Een zeer uitvoerig werk, aangezien daaraan soms tientallen eigenaars te pas komen. Om de soms jarenlange vertraging in de uitvoering te voorkomen — alles hing vanzelfsprekend ook af van de bereidheid tot medewerken van de gemeentebesturen — heeft oud-Minister Van Mechelen de Rijksdienst voor Monumentenzorg opgericht, die de adviezen van de provinciale commissies zou opvangen en laten uitvoeren.

Maar nu blijkt de Centrale Commissie die dossiers niet naar de Rijksdienst voor Monumentenzorg door te spelen.

Het loopt klaarblijkelijk helemaal mis.

Er moet dus een andere oplossing gezocht worden. Allicht bestaat die oplossing erin dat de adviescommissies hun dossiers rechtstreeks zouden doorsturen naar de Rijksdienst voor Monumentenzorg, op gevaar af de mistevredenheid van de Centrale Commissie voor Monumenten en Landschappen op te wekken. Maar kan het anders, indien men de ergerlijke herhaling van zo'n situatie wil voorkomen? Het is in elk geval niet te verantwoorden dat gedocumenteerde verslagen van bevoegde personen, die de toestanden ter plaatse gaan onderzoeken in een hun zeer vertrouwde streek, door outsiders genegeerd worden omdat er in de diensten aan de top naijver bestaat inzake bevoegdheden?

Mevrouw de Minister, graag vernam ik hoe zulks mogelijk is?

En eens te meer wil ik op het gebrek aan coördinatie tussen de verschillende diensten wijzen. (*Applaus op de banken van de Volksunie*).

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter,

Dames en Heren, het geacht Lid zal niet onwetend zijn van het feit dat een aantal mandaten van corresponderende en werkende leden van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen verstreken zijn.

Op dit ogenblik wordt aan de vernieuwing van de Koninklijke Commissie gewerkt en het lijkt niet ongepast van deze gelegenheid gebruik te maken om tot een juistere omschrijving te komen zowel wat de bevoegdheid als wat de taken betreft van de Rijksdienst, enerzijds, en de Koninklijke Commissie, anderzijds.

De bevoegde ambtenaren van mijn departement zijn bezig een voorstel terzake uit te werken. Zodra mij alle nuttige gegevens bekend zijn, zal ik de gepaste beslissingen treffen.

Wat Breeëik betreft stel ik vast dat het geacht Lid de uitleg van de moeilijkheden zelf heeft ontdekt. Ik moet bijaldien herhalen dat er geen officieel dossier werd aanhangig gemaakt in 1972.

Het thans ingediend verzoek tot rangschikking zal ten spoedigste worden uitgewerkt. Breeëik maakt bovendien deel uit van het veel ruimer probleem, dit van het snelspoor-tracé Brussel-Parijs.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer J. Valkeniers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het uitblijven van de publikatie in het Belgisch Staatsblad van het koninklijk besluit houdende de klassering van het Gasthuis van Asse.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Valkeniers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het uitblijven van de publikatie in het Belgisch Staatsblad van het koninklijk besluit houdende de klassering van het Gasthuis van Asse.

De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Dames en Heren. Op 19 februari 1971 maakten de aangestelde rapporteurs, waaronder de heer Bert Vanden Broeck, lid van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, een verslag op tot klassering van het oude rusthuis of Gasthuis van Asse.

Op 15 maart 1971 werd dit verslag goedgekeurd door de Provinciale Commissie.

Op 15 september 1971 was er een schrijven van de gouverneur naar de gemeente Asse, waarbij hen twee maanden gegeven werd voor eventuele bezwaren tegen eventuele klassering. Dit schrijven bleef zonder gevolg.

Op 17 maart 1972 bracht de Bestendige Deputatie van Brabant een gunstig advies uit nopens de

wettelijke klassering als monument van het oud Gasthuis.

Op 23 augustus 1973 was er een schrijven van de Minister waarbij hij meedeelde dat een koninklijk besluit verscheen op 10 mei 1973, waarbij het Gasthuis van Asse als monument zou geklasseerd zijn.

Tot op heden verscheen dit koninklijk besluit nog altijd niet in het Staatsblad.

Kan Mevrouw de Minister me de reden van dit uitblijven verklaren?

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik kan het geacht Lid mededelen dat de door hem aangehaalde zaak mij tot nu toe totaal onbekend was. Ik heb mijn diensten opdracht gegeven een nauwkeurig onderzoek in te stellen en mij verslag uit te brengen over het verloop van de procedure tot klassering van het Oud Gasthuis te Asse, vanaf de aanvang tot op heden. Als het onderzoek beëindigd is zal ik het geacht Lid inlichten over mijn bevindingen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer W. Kuijpers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over maatregelen inzake de subsidiëring van de Stichting ter bevordering van de Vertaling van Nederlands Letterkundig Werk.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Kuypers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over maatregelen inzake de subsidiëring van de Stichting ter bevordering van de Vertaling van Nederlands Letterkundig Werk. De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer W. Kuijpers (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Dames en Heren, in juni 1974 verscheen van de hand van de heer Dr. Gerrit Borgers, voorzitter van de Stichting ter bevordering van de vertaling van Nederlands Letterkundig Werk, een persbericht dat luidde als volgt :

„Te uwer informatie delen wij U mede dat de laatsttijdige financiering door het Belgisch Ministerie van Cultuur, de Stichting voor Vertalingen, die voor Nederland en Vlaanderen werkt en door Nederland en België gesubsidieerd wordt, helaas tot enkele pijnlijke maatregelen dwingt. Hij zal voorlopig geen nieuwe projecten kunnen ondernemen. De lopende

aktiviteiten zullen deels vertraagd, deels ingekrompen worden.

Het bestuur van de Stichting beraadt zich over maatregelen die aan deze pijnlijke situatie zo spoedig mogelijk een eind kunnen maken.

De tweeledigheid van financiering heeft het afgelopen jaar al tot vele moeilijkheden geleid. Slechts met veel moeite heeft het werk doorgang kunnen vinden.

Het bestuur hoopt dat U voor de maatregelen enig begrip zult hebben. De Stichting die geen eigen vermogen heeft en voor haar financiering geheel op subsidie is aangewezen, kan moeilijk anders dan zo handelen.”

Graag vernamen wij van Mevrouw de Minister welke maatregelen zij zal treffen om deze ergerlijke toestand ongedaan te maken om dit bericht tegen te spreken en om op efficiënte wijze tussen beide te komen om de subsidiëring op gang te brengen.

De Voorzitter. — Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, als antwoord op zijn vraag heb ik de eer het geacht lid mee te delen dat de subsidiëring van de Stichting ter Bevordering van de vertaling van Nederlands Letterkundig Werk te Amsterdam geschiedt op een feitelijke basis van 2/3 te betalen door de Nederlandse en 1/3 door de Belgische Staat.

De subsidiëring wordt van Belgische zijde administratief afgehandeld door de dienst Internationale Culturele Betrekkingen van mijn departement.

Het is gebruikelijk dat eerst vanwege de Stichting een definitieve begroting voor het lopend jaar wordt ingediend. Door de betrokken dienst werd deze begroting tot 1973, eerst in de loop van de maand mei ontvangen.

Vervolgens werd onderzocht welke bedrag op de begroting kan worden voorzien en hoe dit bedrag in verschillende schijven kan worden verdeeld. Vervolgens wordt een ontwerp van besluit opgesteld.

Er dient rekening mee gehouden te worden dat een ontwerp van besluit een langdurige en omslachtige weg dient af te leggen, vooraleer tot een effectieve uitbetaling kan worden overgegaan.

Het toelagebedrag wordt in 2 à 3 schijven uitbetaald. De wetgeving inzake rijkscomptabiliteit laat niet toe dat een volgende schijf in vereffening wordt gesteld, indien geen rechtvaardiging is ingediend voor de voorgaande schijf.

Bovendien verlangt de Inspectie van Financiën, bij de vereffening van de laatste schijf nogmaals inzage van het dossier.

Het spreekt vanzelf dat de afhandeling van zulke dossiers door alle betrokken instanties, inderdaad heel wat vertraging met zich brengt. De vertraging wordt nog vergroot indien de Stichting zelf ook wel

eens laattijdig haar rechtvaardiging voor reeds uitgekeerde toelagen instuurt.

Het is een feit dat het Nederlands en Belgisch subsidiëringssysteem op dit punt zeer verschillend zijn, wat van Nederlandse zijde wel eens aanleiding geeft tot misverstanden.

Zolang echter de huidige voorschriften van kracht blijven zal hierin weinig verandering kunnen worden gebracht. Alle betrokken instanties spannen zich in om binnen het bestaande systeem de dossiers zo spoedig mogelijk af te handelen.

Ik kan het geacht lid meedelen, dat de directies van de bij de Stichting voor Vertaling betrokken diensten, momenteel de problematiek van deze subsidiëring bestuderen.

Concreet kan ik het geacht lid meedelen dat de laatste schijf van 1973, nu pas in uitbetaling kon worden gesteld, aangezien de Stichting pas in mei jongstleden de rechtvaardiging instuurde voor de voorgaande schijf,

De uitbetaling van het bijkrediet voor 1973 werd op 22 juni gerealiseerd.

Wat de subsidiëring voor 1974 betreft, werd begin juni jongstleden de eerste schijf in vereffening gesteld. Zodra voor deze eerste schijf de verantwoording is ingediend zal ook de tweede schijf in betaling kunnen worden gesteld.

Met dit al zijn de liquiditeitsproblemen van de Vertaalstichting niet opgelost.

Van bij de aanvang van mijn opdracht heb ik ervaren dat de toelageprocedures in alle sectoren van het departement, oeverloos zwaar en ingewikkeld zijn. Ik zal trachten te verhelpen wat mogelijk is, maar ik koester geen illusies, omdat de toelageprocedures in de sector cultuur overeenstemmen met de algemene regelen van de rijkscomptabiliteit. Wat de met Nederland gemeenschappelijke instellingen betreft, is de procedure dubbel ingewikkeld. Ik ben van mening dat de herziening van de samenwerkingsakkoorden met Nederland hierin moeten kunnen verhelpen.

Ik denk onder meer aan de mogelijkheid van een gemeenschappelijk fonds voor bilaterale culturele instellingen. Er zal nog wel wat water door Maas en Schelde vloeien vooraleer zo een renovatie werkelijkheid zal zijn. Wat mij betreft ben ik vast besloten problemen, die er normaal geen mogen zijn, zo doeltreffend mogelijk op te lossen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter. — Wegens dringende ambtsverplichtingen is de heer De Vlies verhinderd om deze vraag nu te stellen. Met instemming van de Minister zal hij ze deze namiddag om 14 uur voorbrengen. (*Instemming*)

Aangezien er blijkbaar geen opwerpingen zijn is aldus besloten.

Ik stel voor de werkzaamheden van deze voormiddag hier te sluiten.

Openbare vergadering hedenmiddag om 14 uur. (*Instemming*)

— De vergadering wordt gesloten te 12 u.

MIDDAGVERGADERING

VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER JAN BASCOUR, VOORZITTER

De heer **B. Van Hoorick**, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

De vergadering wordt geopend om 14.05 u.

De Voorzitter. — Dames en Heren, de vergadering is geopend.

VRAAG (Rgt. art. 52)

Mondelinge vraag van de heer P. De Vlies tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het Belgisch-Nederlands overleg inzake culturele samenwerking.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de vraag van de heer De Vlies tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het Belgisch-Nederlands overleg inzake culturele samenwerking.

De heer De Vlies heeft het woord.

De heer P. De Vlies (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Dames en Heren, in een memorandum gericht aan de Belgische en Nederlandse regeringen betreurde het Algemeen Nederlands Verbond terecht het feit dat het regeringsoverleg over de Belgisch-Nederlandse culturele samenwerking bij herhaling is onderbroken en uitgesteld door de wisselende regeringscrisissen die de laatste jaren in beide landen plaatsvonden.

Het is inderdaad wenselijk dat de culturele integratie van beide landen zou versneld worden.

Met name stelt het Algemeen Nederlands Verbond aan de nieuwe Belgische regering en aan de Nederlandse regering voor, de culturele integratie te institutionaliseren en hiervoor onverwijld een bilaterale werkgroep in te stellen teneinde de juridische en staatkundige aspecten ervan te onderzoeken en concrete voorstellen ter zake in te dienen.

Kan de geachte Minister mij nader inlichten over zijn zienswijze nopens dit probleem en meer bepaald over de wenselijkheid een bilaterale werkgroep en een bestendige Belgische of Belgisch-Nederlandse

parlementaire commissie op te richten ter bevordering van de culturele integratie van Vlaanderen en Nederland?

Tot hier mijn vraag, Mevrouw de Minister. Ik ben overtuigd dat u zoals ikzelf de doorgedreven culturele integratie met Nederland en de verdieping van onze culturele betrekkingen met Zuid-Afrika zult beschouwen als een der hoofdtaken van deze Raad en als een der bijzonderste doelwitten van de culturele autonomie van ons volk.

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, mijn voorganger heeft mij bij de bewindsovername op de hoogte gesteld van het memorandum dat door het A.N.V. aan de Belgische en Nederlandse regering werd overhandigd. Het bevat zeer constructieve, maar ook ingrijpende voorstellen inzake de organisatie van de culturele samenwerking, meer bepaald de culturele integratie met Nederland.

De voorstellen zijn mij en ook, zoals ik vermoed, alle cultureel geïntereerde Vlamingen sympathiek; ik acht ze ook belangrijk als uitgangspunt tot een heroriëntatie van onze culturele relaties met Nederland.

Wij wensen echter in deze belangrijke materie niet te improviseren.

De organisatie van een staatkundige samenwerking tussen twee soevereine en autonome staten is steeds omslachtig, des te meer zal dit het geval zijn wanneer men een „integratie” wil bereiken, zelfs al is deze beperkt tot de cultuur.

Op de eerste plaats moet men, om een huwelijk te sluiten, met twee zijn. Het is bekend dat de Nederlandse regering ten aanzien van de culturele samenwerking met de Nederlandsprekende culturele gemeenschap in België, eerder een pragmatische dan een dogmatische of sterk principieel gerichte politiek heeft gevoerd.

Daar waren in het verleden motieven voor : op de eerste plaats de geschiedenis en het ingewikkelde culturele patroon van ons land.

Men kan in Vlaamse kringen de omzichtige reserves van Noord-Nederland ten aanzien van een uitgesproken samenwerking met Vlaanderen misschien betreuren; het is een feit dat sommige Waalse landgenoten het Nederland niet steeds gemakkelijk hebben gemaakt; in niet mis te verstane bewoordingen hebben in het verleden sommige Franstalige kringen er Nederland bij herhaling op gewezen dat 1830 nog niet vergeten was. Op dezelfde wijze blijven de Vlamingen tegenover de culturele uitstraling van Frankrijk in de Vlaamse gewesten zeer behoedzaam.

Het cultureel zelfbestuur heeft wat Vlaanderen

betreft de grond voor dergelijke frustraties opgeheven.

De culturele autonomie maakt het nu mogelijk dat de beide gemeenschappen hun culturele relaties tegenover het buitenland zelfstandig bepalen, ook al zal voor werkelijke staatsrechtelijke verbintenissen de ratificatie van het parlement noodzakelijk blijven.

Dit is ook het geval geweest met de aansluiting van de Waalse cultuurgemeenschap bij het „Internationale Culturele Agentschap van Franstalige landen”.

In algemene zin ben ik van mening dat, dertig jaar na het afsluiten van het cultureel verdrag met Nederland, een nieuwe oriëntatie van ons cultureel beleid tegenover Nederland noodzakelijk is.

In de voorbije dertig jaar is de schaalvergroting van onze maatschappij nog wijder uitgedeind. Steeds meer redenen zijn aanwezig opdat regionale taal- en cultuurgemeenschappen zich meer bij elkaar aansluiten om hun gemeenschappelijke culturele identiteit te handhaven.

Ik wens mij nu nog uit te spreken over de concrete voorstellen van het A.N.V. in zake de overheidsstructuren voor de culturele integratie; wel ben ik van mening dat, binnen of naast het kader van het bestaande cultureel akkoord tussen België en Nederland, andere middelen zullen moeten aangewend worden om tot een werkelijke integratie te komen van het cultureel beleid binnen het Nederlandse taalgebied.

Ik ben het in elk geval reeds zover eens met de genoemde nota van het A.N.V. dat ik een „Akademie voor de Nederlandse Taal” een onvoldoende instrument acht om tot zo een integratie te komen. In de huidige maatschappelijke ontwikkeling is het cultuurpatroon van een groep meer dan alleen maar de zorg voor een gemeenschappelijke taal.

Ik hoop in het najaar met mijn Nederlandse collega een gesprek te hebben waarbij ik mij voorneem het manifest van het A.N.V. ter sprake te brengen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

MEDEDELING VAN DE REGERING over het beleid inzake internationale culturele samenwerking.

Nota ter inleiding van het debat over het beleid inzake internationale culturele samenwerking van de hand van de heer R. Van Elslande, Minister van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de mededeling van de regering over het beleid inzake internationale culturele samenwerking.

De Minister van Buitenlandse Zaken heeft het woord.

De heer R. Van Elslande (Minister van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking). (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames

en Heren, de Cultuurraad heeft mij — ongeveer een jaar geleden uitgenodigd het woord te voeren ter gelegenheid van een debat over de internationale culturele samenwerking.

Sommigen zullen zich misschien de vraag stellen wat de Minister van Buitenlandse Zaken met culturele betrekkingen te maken heeft.

Is het cultureel beleid niet de zaak van de Minister van Cultuur?

En inderdaad berust het overwicht van de bevoegdheden inzake buitenlandse culturele betrekkingen, bij ons, bij de Ministers van Cultuur, maar naast, en samen met hen, zijn ook andere Departementen actief betrokken in het internationaal cultuurverkeer : Nationale Opvoeding, Wetenschapsbeleid, zelfs Economische Zaken en Volksgezondheid, en ook Buitenlandse Zaken.

Buitenlandse culturele betrekkingen beperken zich niet tot een tentoonstelling in den vreemde, een voorstelling of een concert; van de enge artistieke uitstraling van weleer zijn zij uitgegroeid tot een wisselwerking en een samenwerking op zo diverse vlakken als onderwijskwesties en opvoedingszaken (studiebeurzen, uitwisselingen van hoogleraren en studenten, lectoraten, kursussen, stages en congressen, scholen in het buitenland, gelijkshakelen van diploma's, onderwijstechniek enzovoort), de letterkundige en artistieke cultuur (muziek, opera, ballet; toneel en letterkunde; lezingen; plastische kunsten; film en televisie; radio; taalonderwijs en taalverspreiding, kunstpropaganda, opgravingen, archeologische opzoekingen en dergelijke), de socio-culturele activiteiten (volkshogescholen, volksopleiding, jeugd en vrijetijdsbesteding, sport en openluchtlevens), de voorlichting (verspreiden van brochures, publikatiemateriaal en boeken, filmprojecties, diaposities, radioprogramma's, kunstreproducties, poppen, foto's, medailles, enzovoort), de wetenschappelijke samenwerking (gemeenschappelijke ondernemingen, uitwisselingen van vorsers, natuurwetenschappen, wetenschappelijk onderzoek, ruimtropolitiek, conferenties, congressen, beurzen) en zelfs, in een zekere optiek, de ontwikkelingshulp wanneer leraren, experts en vrijwilligers aldus verschillende culturen in contact brengen.

Deze wisselwerking en samenwerking vindt men uitgedrukt in culturele akkoorden, bilaterale verbintenissen tussen staten, waarbij gemengde commissies programma's vastleggen, binnen het kader van een welbepaalde financiële besteding. Maar niet alle landen zijn verbonden in culturele akkoorden en het cultureel aktiedomein is niet beperkt tot louter wat in culturele akkoorden is opgenomen. De wisselwerking en samenwerking uit zich dus ook op een vrije unilaterale wijze, naar ieders initiatief, zonder band met gelijkwaardige tegenprestaties.

Ten slotte realiseert deze samenwerking zich nog in een internationale, gezamenlijk ke inspanning in de

schoot van organismen zoals de UNESCO, en zelfs, zij het in beperkte mate, de Raad van Europa, de E.E.G., de OESO, de NATO en de BENELUX. Hier zijn het vooral kwesties van onderwijs die de hoofdbekommernis uitmaken.

Een geheel van domeinen dus, en een netwerk van betrekkingen, die essentiële sectoren van de samenleving raken, en derhalve in ons land direct een aantal bewindslieden en een aantal staatsdiensten aanbelangen.

De uitbouw van deze internationale culturele betrekkingen is geleidelijk aan gegroeid. Evenzo is bij ons de taakverdeling geleidelijk aan, pragmatisch, tot stand gekomen, naargelang deze of gene Departementen zaken, behorend tot hun bevoegdheid, opgenomen zagen in het internationaal verkeer.

Aldus zien wij de onderwijs- en opvoedingszaken behartigd door het Departement van Nationale Opvoeding; de wetenschappelijke zaken door Wetenschapsbeleid, door Economische Zaken en voor bepaalde specifieke aangelegenheden door Volksgezondheid ; de culturele en socio-culturele kwesties door de Ministers van Cultuur; de voorlichting door het Departement van Buitenlandse Zaken.

Daar het uiteraard steeds om buitenlandse activiteiten gaat, ziet het Ministerie van Buitenlandse Zaken zich bovendien telkens ingeschakeld om het buitenlands aspect der zaken te verzorgen : het afsluiten van de culturele akkoorden, formeel als overeenkomst tussen staten; het voeren van de betrekkingen met den vreemde als officiële woordvoerder van het land; het opbrengen van de vertegenwoordiging ter plaatse — onze diplomatieke posten en cultureel attachés. Algemeen treedt Buitenlandse Zaken op als verbindingsorgaan tussen de vakministeries en het buitenland, tussen de vakministeries en onze diplomatieke posten en cultureel attachés, en omgekeerd tussen de vreemde diplomatieke kosten in België en onze nationale overheden. Ten slotte doet Buitenlandse Zaken ook nog aan een directe culturele actie in het buitenland, beperkt tot traditionele artistieke manifestaties op kleinere schaal en tot enkele occasionele tussenkomsten, met het oog op het bewerkstelligen, via onze diplomatieke en consulaire posten en onze cultureel attachés, van een zekere permanente culturele aanwezigheid van België.

Een dergelijke taakverspreiding werkt geen gecoördineerd beleid in de hand, temeer daar enerzijds de financiering afhankelijk is van elk betrokken Departement, wat dus een volstreekte autonomie in besluitvorming creëert en dat anderzijds het uitvoeringsapparaat weinig planmatig voorkomt.

a) Onze culturele akkoorden, die oorspronkelijk bedoeld waren om door een systeem van clearing fondsen ter beschikking te hebben in de vreemde voor het organiseren van bepaalde artistieke manifestaties, tot het sluitstuk van onze bilaterale actie.

Zij worden beheerd door de Ministers van Cultuur en gefinancierd op hun budget, althans hun gemeenschappelijk budget. Maar in de praktijk ervaart men dat de werkprogramma's, voor zowat 60% der bestedingen, betrekking hebben op zaken die ressorteren onder de Departementen van Nationale Opvoeding : uitwisselingen van hoogleraren, post- en extra universitaire studiebeurzen en andere vormen van uitwisselingen op het vlak van het onderwijs. Ook komen zaken voor die betrekking hebben op wetenschappelijke samenwerking en zelfs op ontwikkelingshulp.

Deze werkprogramma's worden bovendien bepaald door de gemengde commissies. De samenstelling van deze commissies, op een ad hoc basis en zonder geïnstitutionaliseerde continuïteit, biedt eveneens weinig ruimte voor een gecoördineerd beleid. De commissies zijn in de praktijk autonome lichamen geworden die vrij beslissen over de besteding van de ter beschikking gestelde fondsen.

Elk cultureel akkoord heeft zijn eigen fonds. Dit betekent dat vrije beschikking wordt ontzegd over een aanzienlijke dotatie voor culturele actie in het buitenland en dat, vermits de besteding telkens beperkt blijft tot een bepaald partnerland, zowat 75 miljoen frank — het totaal van de culturele fondsen — wordt onttrokken aan het selectieve beleid dat de Ministers van Cultuur zouden wensen.

Een belangrijk aandeel van onze buitenlandse culturele betrekkingen komt dus in handen te liggen van organen die onder elkaar niet gecoördineerd zijn en die een onafhankelijk beleid voeren, in een beperkte optiek.

Ook is er een gebrek aan coördinatie met onze culturele vertegenwoordiging in het buitenland welke slechts nauwelijks betrokken is bij de werking en de beslissingen van de gemengde commissie die hen aanbelangt.

b) Op het vlak van de actie buiten cultureel akkoord komt men eveneens te staan voor structurele moeilijkheden.

De Ministers van Cultuur, en de overige vakdepartementen, beschikken niet over een eigen uitvoeringsapparaat in het buitenland. Willen zij een actie ondernemen dan zijn zij aangewezen op het Departement van Buitenlandse Zaken, dus op een andere administratie. Omgekeerd indien onze diplomatieke posten en cultureel attachés een initiatief van betekenis willen nemen, zijn zij afhankelijk, zowel inzake realisatie als inzake financiering, van de vakministeries en in de praktijk vooral van de Ministeries van Cultuur.

Er doen zich dus heel wat kortsluitingen voor.

De diplomatieke posten en cultureel attachés zijn vaak onwetend van de directe betrekkingen die de vakministeries soms leggen, Buitenlandse Zaken neemt initiatieven welke niet altijd steun vinden bij de vakministeries en niet steeds stroken met hun inzichten.

c) De multilaterale werkzaamheden, in de schoot van de UNESCO bijvoorbeeld, hebben ook zeer bijzondere uitzichten en implicaties. De materie is ongetwijfeld van culturele aard, maar de context is vaak politiek zeer zwaar geladen en doorweven met elementen van buitenlands beleid, internationale politiek en ontwikkelingssamenwerking. Een coördinatie tussen vakdepartementen en Buitenlandse Zaken is in die omstandigheden dan ook noodzakelijk.

Alles bij elkaar dus lijken onze buitenlandse culturele betrekkingen veeleer gevoerd met disparate en elkaar overlappende bevoegdheden, door verschillende Departementen tegelijk en naast elkaar, met zeer onafhankelijk optredende gemengde commissies in het ontwerpen der programma's der culturele akkoorden, in afwezigheid van coördinatieorganen, met een complex mechanisme voor de uitvoering, en ten slotte via twee parallelle acties, enerzijds de culturele akkoorden met de daarmee gepaard gaande mechanismen, geschraagd op de Ministeries van Cultuur, anderzijds de werking der buitenlandse vertegenwoordiging, geschraagd op Buitenlandse Zaken.

Dat een dergelijk systeem te gebrekkig is om een werkelijk beleid toe te laten hoeft geen betoog.

En nochtans de buitenlandse culturele samenwerking vraagt meer dan ooit om een dynamisch en weloverwogen beleid.

Het internationaal cultureel verkeer ontwikkelt zich in een allerbreedst domein dat diverse vlakken van de samenleving raakt en als dusdanig en belangrijke component uitmaakt in het nationaal bestaan van een volk.

De diverse facetten van dit verkeer vertonen een continuïteit en een interactie die om een bewust cultureel beleid vragen.

Dit cultureel beleid moet gronden in de cultuurgemeenschap zelf en uitgetekend worden door de Ministers van Cultuur en de andere verantwoordelijken in de sectoren die hen aanbelangen.

Het zijn vakmensen die moeten beslissen wat naar het buitenland zal worden uitgedragen, die moeten bepalen welke harmonisatie kan worden doorgevoerd inzake onderwijs en diploma's, die moeten uitmaken welke objectieven kunnen worden gesteld aan een wetenschappelijke samenwerking, hoe onze jeugdcontacten moeten worden bekeken, enz.

Maar dit alles maakt deel uit van een geheel, van een inzicht in een ontwikkelingsproces dat de uitbouw van een cultuurgemeenschap beoogt.

Dit inzicht moet ook in onze buitenlandse culturele politiek tot uiting komen. Ons cultureel verkeer met het buitenland moet bewust kunnen afgestemd worden op een globale ontplooiingspolitiek die onze culturele gestalte dient.

Maar, de verrijking die het cultureel verkeer internaties betekent is ook een vervolmaking gericht op hogere humanitaire doeleinden. Door een openstelling en een wederzijdse bevruchting, door een

bewuste samenwerking der onderscheiden cultuurgemeenschappen in de wereld wordt een verstandhouding geschapen die alleen maar ten goede kan komen aan de vrede en aan het wederzijds respect tussen de volkeren.

Aldus ziet men het buitenlands cultureel beleid ook een component worden van de buitenlandse politiek van een land.

Kanselier Brandt noemde het „Der Dritte Pfeiler”, de derde pijler, naast politiek en handel.

Dit wil zeggen dat culturele betrekkingen met het buitenland geen bestaan op zichzelf kunnen hebben, los van alle politieke contingenties. Hun draagwijdte is te alomvattend, hun betekenis te diepgaand.

Diploma's gelijkschakelen bijvoorbeeld, moet stroken met ons onderwijsbeleid maar is ook afhankelijk van het politiek inzicht dat men ten aanzien van de betrokken partnerlanden voert en van de politieke overtuiging dat naar reële integratie moet worden gestreefd.

Aan wetenschappelijke samenwerking doen in de schoot van de ELDO of van de ESRO, is functie van de wil een Europese ruimtepolitiek op te bouwen.

Wordt in de UNESCO beslist een onderwijsprogramma uit te werken ten behoeve van de ontwikkelingslanden dan kadert dit met onze algemene opvatting en onze betrachtingen ten aanzien van de derde wereld. Komen hierbij — wat al te vaak gebeurt — veroordelingen kijken van racisme, kolonialisme of apartheid, dan horen dergelijke stellingnamen door ons al dan niet te worden onderschreven op grond van de politieke overtuigingen die de onze zijn.

Culturele samenwerking in de schoot van de E.E.G., van de NATO of van de BENELUX, hangt volstrekt af, niet van de mogelijkheden op het culturele vlak, maar van de optiek die wij aan de betrokken verdragen willen toekennen.

Enzovoort.

Zelfs gewone artistieke manifestaties kunnen een weerslag hebben op de politieke betrekkingen met een bepaald land. Eenieder weet dat geen artistieke manifestaties van enig belang plaats kunnen vinden zonder financiële en andere steun van staatswege. Zij komen dus voor als een op zijn minst genomen door de Staat gesponsorde manifestatie. Dat in die omstandigheden naast de artistieke kwaliteit ook de opportuniteit van de geste moet worden afgewogen, en wel aan de algemene politieke lijn die wij volgen ten aanzien van het betrokken land, is vanzelfsprekend.

Kortom de Minister van Buitenlandse Zaken ziet zich door de nieuwe dimensies van het cultureel verkeer inter naties gedwongen te waken dat de culturele politiek geen afbreuk doet aan het algemeen buitenlands beleid. Hij heeft hier dus een positieve rol te spelen die veel verder reikt dan het ter beschikking stellen van zijn administratie en zijn buitenlands apparaat voor de betrekkingen met den vreemde.

Wij moeten dus onze structuren herzien en herwerken om beide beleidspolen waar te maken : het cultureel beleid, het buitenlands politiek beleid.

Men staat in het buitenland net voor dezelfde problematiek. Zo wat overal ten slotte is het apparaat voor de buitenlandse culturele betrekkingen pragmatisch gegroeid, zo wat overal heeft men het hoofd moeten bieden aan structurele moeilijkheden.

In de nota welke ik de eer heb gehad in januari jongstleden in te dienen vindt u een studie die aan deze problematiek bij onze voornaamste buurlanden is gewijd.

U zult bemerken dat in deze buurlanden — Duitsland, Frankrijk, Italië, Nederland en het Verenigd Koninkrijk — de jongste jaren parlementaire-, enquête- en administratieve hervormingscommissies aan het werk zijn geweest, dat studies en rapporten werden uitgebracht, beleidsnota's het licht zagen en in de Kamers debatten werden gehouden, om tot een algemene herwaardering te komen van de middelen en structuren, in het licht van de nieuwe concepties en de nieuwe dimensies van het cultureel verkeer inter naties.

De studie geeft u een beeld van de mechanismen en structuren zoals zij in deze diverse landen werden opgezet, en laat toe in de ervaringen aldaar opgedaan, aanwijzingen te vinden welke nuttig kunnen zijn voor een aanpassing of herstructurering van ons eigen apparaat.

Het zijn technisch-administratieve vereisten waaraan elke gezonde structuur moet beantwoorden om doelmatig te zijn.

Er stelt zich echter voor ons een tweede probleem, en dat is de aanpassing van onze structuren aan de culturele autonomie.

De Grondwetgever heeft de Cultuurraden als een der specifieke taken opgedragen, naast de samenwerking tussen de Cultuurgemeenschappen, ook de internationale culturele samenwerking te regelen bij decreet.

Al moet nog een wet worden aangenomen om deze vormen van samenwerking vast te stellen, en al moeten dus de specifieke bevoegdheden van de Cultuurraden dienaangaande nog worden gepreciseerd, de bedoeling is ontegensprekelijk geweest de speciale bezorgdheid en belangstelling te onderkennen welke de Cultuurraden natuurlijkerwijze aanvoelen voor het cultureel verkeer van hun cultuurgemeenschap met het buitenland.

En met reden.

Geen volwaardige ontplooiing van de culturele identiteit van een gemeenschap is denkbaar indien deze identiteit zich niet ook vrij en onbelemmerd kan boetsen in en met den vreemde.

Een volksgemeenschap moet in haar culturele uitbouw haar uitstraling naar vreemde culturen zelf kunnen beheren en in staat worden gesteld rechtstreeks de stuwing te geven tot deelname aan het wederzijds bevruchtingsproces, dat ten slotte de

ware betekenis van het cultureel verkeer inter naties is.

Voor de Vlaamse volksgemeenschap betekent dit wezenlijk de natuurlijke drang tot uitbouw van een culturele gestalte, geschraagd op taal- en cultuurintegratie, daar waar in een zelfde taal en cultuur wordt gedeeld, op intense samenwerking daar waar nauwe verwantschap aanwezig is, op zelf-affirmatie en wisselwerking in de betrekkingen met andere culturen.

Een instrument voor buitenlandse culturele betrekkingen moet op deze gegevens zijn ingesteld.

Dit sluit in dat in onze structuren een formule moet worden bedacht die elke cultuurgemeenschap in ons land rechtstreeks betreft in het ontwerpen van het cultureel beleid en een haar geëigend uitvoeringsapparaat toedeelt, zodat het buitenlands cultureel beleid inderdaad wortelt in de volksgemeenschap en in de culturele milieus zelf en er een trouwe uitdrukking van is.

Hierbij rijzen dan ongetwijfeld een aantal vragen waarop een antwoord zal moeten gegeven worden hetzij door de vakministers alleen, hetzij door de Ministers van Cultuur in samenwerking met de Minister van Buitenlandse Zaken.

Als voorbeelden mogen bijvoorbeeld gelden het probleem van de culturele vertegenwoordiging in het buitenland en dat van de financiering van de bilaterale culturele akkoorden.

Maar laat mij toe hier een punt te zetten achter deze inleiding die niets méér wil zijn dan een schets van de situatie waarin wij ons thans bevinden, situatie die volledig nieuw is, ten gevolge van de grondwetswijziging die wij in een recent verleden hebben doorgevoerd.

Het komt er op aan nieuwe vormen, structuren en procedures te vinden die de eenheid van het buitenlands beleid maar tevens onze culturele autonomie zullen waarborgen.

Hierbij mogen wij, naar mijn mening, niet met overhaasting tewerk gaan.

Op regeringsniveau werd het gesprek tussen de Ministers van Cultuur en de Minister van Buitenlandse Zaken reeds op gang gebracht. Dit gesprek moet nu worden verruimd in dialogen tussen de betrokken regeringsleden aan de ene kant en de Nederlandse, de Franse en de Duitse Cultuurraad aan de andere kant.

Ik ben er van overtuigd dat het gesprek dat vandaag hier begint, richtinggevend zal zijn voor het beleid in de eerstkomende jaren. (*Applaus op de banken van de meerderheidspartijen*)

De Voorzitter. — Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw H. De Backer-Van Ocken (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegen-

heden). (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik acht het noodzakelijk een beraadslaging over de nieuwe krachlijnen en de nieuwe structuren voor een internationaal cultureel beleid voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap in België te doen voorafgaan van enkele vaststellingen en overwegingen.

De grondwetsherziening geeft ons de gelegenheid tot een grondige heroriëntatie van het internationaal cultureel beleid.

Zelfs met de inrichting van twee autonome administratieve diensten was het tot op heden onmogelijk het internationaal cultureel beleid aan te passen aan de eigenheden en behoeften van onze eigen gemeenschap. Het hoeft ons dan ook niet te verwonderen dat de internationale culturele samenwerking, zoals deze in de laatste jaren werd gevoerd, inhoudelijk achterop is geraakt op de ontwikkeling en de evolutie van de geesten.

Zonder onrecht aan te doen aan degenen die betrokken zijn geweest bij de uitwerking van de culturele programma's met het buitenland, mag toch gezegd worden dat veel energie en vele middelen werden verspeeld door een gebrek aan een werkelijke filosofie aan de grondslag.

Nu is het zo dat ook na de grondwetsherziening een zekere aarzeling bestond zowel in de kringen van het Parlement als in deze van de Cultuurraad inzake de mogelijkheid om het internationaal cultureel beleid af te stemmen op de eigen autonome aspiraties en behoeften. Meer bepaald werd in sommige kringen de bevoegdheid van de cultuurraden in vraag gesteld.

Wat mij betreft is deze aarzeling niet gewettigd. Ook zonder wijziging van het artikel 68 van de Grondwet kunnen en moeten de cultuurraden een rol spelen bij het definiëren van het internationaal cultureel beleid, en dit beleid moet aan de inzichten en behoeften van de onderscheiden gemeenschappen worden aangepast.

Naar mijn mening, en de mening van verscheidene collega's uit de Cultuurraad, beschikken de cultuurraden over de grondwettelijke bevoegdheid om de inhoud en de programma's van de internationale culturele samenwerking vast te stellen en te beoordelen.

In het verleden kwam hiervan weinig terecht. De internationale culturele akkoorden werden zelfs niet aan de goedkeuring van het Parlement voorgelegd. Zij werden beschouwd als een onderdeel en als een uitvoering van algemene diplomatieke verdragen met bevriende naties.

Alleen de toetreding van ons land tot intergouvernementele of internationale culturele organismen, zoals bijvoorbeeld de UNESCO, werd het voorwerp van een formele ratificatie van het Parlement.

Het komt mij voor dat de Cultuurraden bij de grondwetsherziening en meer bepaald door artikel 59 bis, op meer expliciete wijze bij de internationale culturele samenwerking kunnen betrokken worden.

Het lijkt mij onder meer voor de hand liggend dat de cultuurraden initiatiefrecht bezitten en dit kunnen veruitwendigen bij wijze van een resolutie of zelfs bij wijze van decreet. Voor wat een decreet betreft zal de Regering haar standpunt moeten bekend maken. De Regering kan, in het raam van het algemeen buitenlands beleid, de opportuniteit betwisten en de Cultuurraad uitnodigen in voorkomend geval geen maatregelen te nemen. De Regering kan eveneens — en naar mijn mening is zij hiertoe verplicht — de uitvoerbaarheid van resoluties en voorstellen afhankelijk maken van de ratificatie door het Parlement. Dit laatste lijkt mij vanzelfsprekend omdat ook de culturele samenwerking een aspect is en blijft van het algemeen buitenlands beleid van een Staat.

De Cultuurraad echter bezit initiatiefrecht en controle op programma's en uitvoering. Hij kan bovendien de prioriteiten vastleggen en indicatieve stemmingen uitbrengen.

Dezelfde redenering leidt ertoe dat het niet noodzakelijk is dat de beide cultuurgemeenschappen, wat hun internationaal cultureel beleid betreft, een soort „wafelijzerpolitiek” voeren. Wat voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap als belangrijk geacht wordt moet dit niet ipso facto door de Franse Cultuurraad worden geacht en omgekeerd. Maar evenmin is het zo dat de internationale culturele samenwerking met vreemde Staten en cultuurgemeenschappen per definitie van elkaar moet verschillen, omdat er nu eenmaal culturele autonomie bestaat. Wel acht ik het mogelijk dat de Nederlandse Cultuurraad meer belang hecht aan de culturele relaties met een bepaald land, waarmede het om historische of andere redenen meer binding heeft en waarin het meer belang stelt. Hetzelfde hoeft dan niet het geval te zijn met de Franse Cultuurraad.

Dit alles heeft tot gevolg dat wij moeten afstappen van een „doublure-politiek”; een Franstalige culturele groep die naar een bepaald land reist, moet niet gevolgd worden door een Nederlandstalige culturele groep. In het verleden werd nogal angstvallig en te scrupuleus uitgekeken naar een volledige gelijkheid van de beide culturele partners in de programma's van de internationale culturele akkoorden.

Ik hoef u niet te zeggen dat soortgelijke rivaliteit zelden de kwaliteit en de uitstraling van ons land ten goede kwam. Het leidde zelfs soms tot potsierlijke situaties.

Wij moeten de door de Grondwet voorziene mogelijkheden volledig aangrijpen om deze nadelige vorm van „consumptiefederalisme” tegen te gaan. Er is echter een wet in voorbereiding, zoals mijn collega van Buitenlandse Zaken, de heer Van Elslande, reeds zegde, waarbij de normen van culturele internationale samenwerking zullen worden vastgelegd. Dit staat in het Regeerakkoord.

Ik heb het destijds als parlementslid betreurd dat de internationale culturele samenwerking zelden het voorwerp uitmaakte van parlementair toezicht of

parlementair initiatief. Zelden werd de inhoud van wat door ons land naar het buitenland werd uitgedragen aan een kritisch parlementair onderzoek onderworpen.

Ik zal het als een winstpunt beschouwen indien door de Nederlandse Cultuurraad hierin verandering mocht worden gebracht. De nieuwe structuur die hier door mijn collega van Buitenlandse Zaken naar voren is gebracht en door mij geheel wordt onderschreven, zal het wellicht mogelijk maken tot een groter coherent geheel te komen en zal het bovendien de Cultuurraad mogelijk maken een duidelijker inzicht te krijgen in datgene wat wij met het buitenland doen.

Wellicht kan door de Cultuurraad in overweging genomen worden om een bijzondere commissie of werkgroep met de studie en de behoeften van het internationaal cultureel beleid te gelasten.

Op deze wijze zou de Cultuurraad nauwer bij de uitvoering van het internationaal cultureel beleid kunnen worden betrokken.

De zeer interessante studie van mijn collega van Buitenlandse Zaken heeft thans een inzicht gegeven in de wijze waarop het buitenland haar internationaal cultureel beleid heeft georganiseerd. De structuren lopen nogal wat uit elkaar en het spreekt vanzelf dat niet alles op ons land toepasbaar is. Het is ook niet eenvoudig om te zeggen op welke wijze het best organisatorische problemen worden opgelost.

In elk geval is het wel erg duidelijk dat de versnippering van bevoegdheden en van diensten aan een zeer ernstig onderzoek moet worden onderworpen.

Onze administraties van Cultuur en van Buitenlandse Zaken, die over voortreffelijke ambtenaren beschikken, zijn te weinig uitgerust om de steeds uitbreidende taak van de internationale culturele relaties tot in alle details te controleren en te verzorgen. Op hen berust een ontzaglijke taak, omdat „de wereld steeds groter wordt” en de mensen steeds meer mobiel.

Wat tien jaar geleden een onmogelijke excursie leek, lijkt nu wel te behoren tot de wensen van bepaalde kunstgroepen. Heel wat Vlaamse kunstgezelschappen reizen naar het buitenland en beperken zich niet alleen tot het Europese continent.

Duizenden studenten komen jaarlijks en gaan weer terug. Dit alles veronderstelt een uitgebreide administratie wil men alle aangelegenheden met de zorg die ze verdienen, kunnen behartigen.

Ik ben het met mijn collega van Buitenlandse Zaken eens dat een weg moet gezocht worden naar een grotere coördinatie en naar een meer operationele administratieve entiteit.

Voorzeker mag hierin niet geïmproviseerd worden. Maar de huidige versnippering van bevoegdheden, de cascade van administratieve diensten, de onzekerheid over wie bevoegd is over wat, de dubbele bevoegdheden van verschillende administratieve

en ministeriële diensten, dit alles is soms wel niet ten onrechte aanleiding geweest tot kritiek.

Ik wil hiermede elk mogelijk misverstand bij voorbaat uitschakelen : mijn evaluatie is geenszins een kritiek op mijn voorgangers, verre van. De toestand is een gevolg van een historische ontwikkeling, die tweemaal is : op de eerste plaats de aanpassing van de staatsstructuren, met name de splitsing van de administratieve diensten op taalbasis en vervolgens de oprichting van twee autonome ministeries.

Er is vervolgens de toename van het internationaal verkeer in het algemeen.

Sinds het einde van Wereldoorlog II heeft het inter-internationaal verkeer op alle terreinen een grote uitbreiding genomen : wij hebben Benelux tot stand zien komen, de West-Europese Unie, de E.E.G., de Navo, de Uno, Unesco, enz.

De internationale samenwerking tussen Staten gaat bovendien gepaard met een intense samenwerking tussen particuliere organismen en zuiver op privé-basis, zoals het internationaal toerisme, multinationale ondernemingen en het internationaal verkeer van gastwerknemers.

Steeds meer wordt de internationale culturele samenwerking in de sfeer getrokken van het buitenlands beleid. Veelal gaat een cultureel akkoord als een daad van goodwill een politiek verdrag vooraf, ofwel dient het als „visitekaartje” bij staatsbezoeken of als bestendige vorm van „public relations”.

Grote landen, vooral in West-Europa, hebben hun inspanningen ten bate van hun internationale culturele uitstraling in de laatste decennia zeer sterk opgevoerd. Sommige, ook kleinere landen, hebben een netwerk van culturele huizen in de belangrijkste hoofdsteden gevestigd. Andere landen beschikken over autonome of „parastatale” instellingen, die de culturele activiteiten in het buitenland organiseren. Hun middelen zijn bijna geheel afkomstig van staats-toelagen.

Wij hebben onze energie, zowel op het organisatorische vlak als voor wat de inhoud betreft, in de voorbije decennia vooral op onze binnenlandse situatie gericht.

Alleen met uitzondering van onze relaties met Nederland, waar onze culturele verhoudingen een grote vlucht hebben genomen, mag worden gezegd dat het ons aan een werkelijke filosofie inzake het internationaal cultureel beleid ontbrak.

Die filosofie heeft de laatste jaren ook een gevoelige ontwikkeling gekend. Lag aanvankelijk de klemtoon op de uitwisseling van studenten en van grote kunstmanifestaties, zo zijn in de laatste jaren heel wat andere sectoren uit het culturele en maatschappelijk leven het voorwerp van uitwisseling geworden : zoals jeugduitwisselingen, taalondewijs, sportmanifestaties, socio-culturele werkers, enz.

Uit dit alles mag niet worden besloten dat ons land een buitenbeentje is gebleven in de internationale ontwikkeling. Weinig landen hebben

zoveel bilaterale culturele verdragen afgesloten als België.

Weinig landen hebben zoveel buitenlandse studenten als ons land, en omgekeerd zijn er weinig landen die zoveel Belgische studenten in het buitenland hebben, alle verhoudingen in acht genomen, als het onze.

Deze feitelijke politiek volgde de algemene opvattingen, zoals deze pragmatisch tot stand kwamen, maar werd zelden gefundeerd op een werkelijke filosofie.

Terwijl in andere landen de bewuste of onbewuste bedoeling vooropstond het nationaal cultureel „imago” te beklemtonen en zo de nationale identiteit in het buitenland te bevestigen, heeft het Belgisch cultureel beleid zelden een werkelijk cultureel profiel gehad; het was gekenmerkt door een soepel pragmatisme, dat gebruik maakte van de veelal toevallige kansen.

Dat pragmatisme hebben wij ongetwijfeld te danken aan ons volkskarakter dat, zoals men vroeger reeds deed opmerken, meer is gespecialiseerd in de lijn-trekkerij dan wel in het plannen maken.

Bovendien hebben Nederlandstaligen pas in de laatste jaren de gelegenheid gekregen actief deel te nemen aan de buitenlandse politiek van ons land. Ook de administratie van de internationale culturele betrekkingen lag tot voor een tiental jaren volledig in Franstalige handen.

Tenslotte dient onderstreept te worden dat de beeldvorming van ons land buiten de grenzen niet eenvoudig is : het wordt bemoeilijkt door de culturele dualiteit van ons land.

Het blijft moeilijk voor de doorsnee vreemdeling zich een duidelijk beeld te verwerven van ons land, in tegenstelling met de meeste ons omringende Staten, waar taal, cultuur en Staat praktisch samenvallen. Bovendien evolueerde onze gemeenschap in nauwelijks vijftig jaar van een praktisch eentalig Franstalige naar een biculturele Staat. Zelfs in Nederland is het inzicht in onze recente grondwets-herziening en in de nieuwe structuren die daarmee geschapen zijn, vrij beperkt.

Tenslotte heeft ook het Vlaamse streven naar het herwinnen van een eigen culturele identiteit, belangrijke ontwikkelingen ondergaan. Wat vóór Wereldoorlog I de klemtoon lag op de bevestiging van de Vlaamse culturele eigenheid binnen het Belgische staatsverband, werd in de laatste decennia meer belang gehecht aan de fundamentele eenheid van de Nederlandse taal en cultuurgemeenschap in Europa.

Inmiddels is het nog steeds voor het buitenland niet erg duidelijk tot welke cultuur- en taalgemeenschap wij behoren : de verwarrende benaming van het Nederlands in vreemde talen is daaraan niet vreemd.

De grondwet heeft de benaming van onze Nederlandse taal en cultuur wel duidelijk gescheiden en onderscheiden van de geografische benaming van

het gewest Vlaanderen. Toch zal het nog lange tijd duren voor de hardnekkige misverstanden tussen het Vlaams en het Nederlands als twee aparte talen in het buitenland zullen zijn opgeruimd.

Ik achtte deze enkele elementen van belang om een eerlijke evaluatie te geven, wars van elke demagogie of van elke over- of onderschatting, van wat in de voorbije jaren in het domein van de internationale culturele politiek is gevoerd.

Intussen kunnen wij er gelukkig om zijn dat onze voorgangers met de beperkte middelen waarover zij beschikten, getracht hebben aan het buitenland onze eigenheid onder een eigen Vlaamse vlag te tonen. Met bewondering denk ik terug aan de prachtige tentoonstellingen van Vlaamse kunst te Parijs, Londen, Stockholm en in Japan.

Met deze manifestaties werd bewezen dat wij aan het buitenland iets te bieden hebben waarmede wij een eigen gezicht en een eigen identiteit kunnen verwerven.

Ik wil mij niet aanmeten om in deze korte tijd een geheel nieuwe filosofie uit te denken voor onze internationale cultuurpolitiek. Velen zien de internationale culturele samenwerking als een aspect van de buitenlandse politiek in het algemeen. Niet weinigen beschouwen het als een soort „vijfde colonne” voor politieke of economische belangen. Het moet ook gezegd worden dat grote buurlanden elke gelegenheid te baat nemen om hun internationale culturele uitstraling op deze gronden te motiveren en dan ook alles in het werk stellen om er vruchten van te plukken.

Wij zijn van mening dat een dergelijke motivering geen bevredigende verklaring kan zijn. Wij kunnen trots zijn op onze eigen cultuur en deze voor onszelf als onvervangbaar beschouwen. Wij kunnen rustig de mening vooropstellen dat wij aan het buitenland iets te bieden hebben, dat uitstraling en prestige verdient, maar het lijkt mij een wat kleinburgerlijke basis van dergelijke politiek onder een vlag te plaatsen van „kijk eens hoe rijk wij zijn, kijk eens hoe mooi het bij ons allemaal is”.

Om die reden lijkt het mij niet nutteloos wat dieper te peilen naar de wezenlijke betekenis van culturele samenwerking in internationaal verband.

Men kan vooreerst vaststellen dat parallel met het toenemen van internationale contacten ook in andere landen het streven naar het behoud van eigen taal en cultuur toeneemt. Professor Lamberty heeft eens gezegd dat naarmate de grenzen vervagen en de afstanden kleiner worden, de drang van de mensen naar het eigene, naar de eigen taal, naar de eigen specifieke verworvenheden groter en sterker wordt. Als men het intern pluralisme als uitgangspunt neemt van een dynamische maatschappij dan krijgt het bestaan en het behoud van verschillende culturen, hun onderlinge wisselwerking en samenwerking in internationaal verband een betekenis die veel verder reikt dan het tijdelijk voordeel om de buitenlandse politiek van een nationale Staat in

goede banen te leiden. Een waarachtig internationaal cultuurbeleid kan geen synoniem zijn van „public relations” of van een nationale goodwill-promotie.

De regionale cultuur krijgt in dit perspectief een betekenis die de grenzen van de eigen regio ver overschrijdt. Boven en naast de gemeenschap van landen en staten, zal steeds meer een gemeenschap groeien gebonden door een zelfde taal en een zelfde cultuur. Die nieuwe gemeenschap die de banden van het staatsnationalisme heeft kunnen doorbreken zal er zichzelf voor moeten behoeden dat dit zich opsluit binnen nieuwe grenzen, de grenzen van zijn eigen invloedssfeer. Niets is dodelijker voor een cultuur dan zich tevreden te stellen met datgene wat men verworven heeft en met wat onze voorouders aan traditie, aan kunst, aan geestelijke waarden hebben voortgebracht.

Tegen de achtergrond van deze overwegingen lijkt het mij noodzakelijk dat nieuwe prioriteiten tot stand komen; zowel geografische als programma-prioriteiten.

Wat de geografische prioriteiten betreft, is het voor iedereen duidelijk dat een zo eng mogelijk samengaan van de Nederlandse cultuur in Vlaanderen en in Nederland een noodwendigheid is, willen wij onze identiteit in Europa en in de wereld niet verliezen.

Het ligt voor de hand dat de Nederlandse cultuur in haar regionale beperktheid steun zoekt in het evenwicht dat op cultureel gebied in Europa door de eeuwen heen tot stand is gekomen. Met uitzondering van de Engelse taal, zijn alle Europese talen en culturen minderheidstalen of -culturen geworden. Onze Franstalige landgenoten hebben dit reeds begrepen en een „internationaal agentschap voor culturele en technische bijstand onder de Franssprekende landen” opgericht. De verhoudingen in het Nederlandse taalgebied liggen vanzelfsprekend anders. Het komt mij voor dat wij ook op dat vlak met Nederland tot nieuwe verhoudingen moeten komen. Het mag wel gezegd worden dat onze Franstalige landgenoten in het verleden onze Noordnederlandse cultuurgenoeten strikt op de vingers hebben gekeken of zij zich niet aan een soort cultuurimperialisme ten overstaan van België bezondigden.

Wij kunnen het betreuren dat Nederland zich in zijn culturele politiek in het verleden te zeer heeft laten beïnvloeden. Nu de culturele autonomie een feit is, is het vanzelfsprekend dat deze frustraties tot het verleden moeten behoren. Als de Franse cultuur zich terecht teweerstelt tegen minorisatie in wereldverband en daarvoor internationale samenwerking boven de staatsgrenzen zoekt, dan is het vanzelfsprekend dat ook van Nederlandstalige zijde gezocht wordt naar een zo groot mogelijke cohesie.

Meer dan de taal, de letteren en de kunsten zullen in de toekomst de nieuwe verworvenheden van de technologie de geesten en de culturen beïnvloeden.

In deze revolutie van elektronische kennis en cultuur overdracht, van planetaire intercommunicatie, is het voor de Nederlandse Cultuur van levensbelang dat zij de traditionele vormen van samenwerking, deze gevestigd op de samenwerking van taal, letteren en schone kunsten, ja van jeugd en sportuitwisseling, verruimt tot de wereld van de technologische communicatie, van de radio en de televisie, van de audiovisuele media van de gemeenschappelijke open universiteit, van de instructieve televisie, in één woord dat de culturele integratie wordt bevorderd en nagestreefd op basis van het cultuurpatroon van de 21ste eeuw.

Ik ben van mening dat deze nieuwe eisen ook nieuwe structuren van samenwerking noodzakelijk maken. Ik stel de vraag of wij overigens niet de moed zullen moeten hebben ook op cultureel gebied binnen het Nederlandse taalgebied te zoeken naar zekere supranationale vormen van beheer en beleid. Wij zullen, Vlaanderen en Nederland samen, meer gemeenschappelijke culturele initiatieven in derde landen moeten ondernemen. Het is immers een paradoxaal feit dat in deze wereld van elektronische en visuele communicatie de hegemonie van de taal nog steeds primeert.

De Nederlandse Cultuur zal ook haar steunpunten moeten uitkiezen en selecteren op het Amerikaanse continent, in Azië en in Afrika. Maar voor alles zal onze aandacht moeten gaan naar de ons omringende partners met wie wij onze gemeenschappelijke Europese cultuur delen. Ook dit blijkt een historische en een praktische realiteit. De culturele betrekkingen met deze Europese landen kunnen immers met minder kosten, frequenter en meer continu gebeuren, terwijl de contacten met overige delen van de wereld doorgaans slechts een gelegenheidskarakter dragen.

Buiten deze geografische prioriteiten zijn er echter ook de programmatie-prioriteiten. Zoals wij reeds zegden is het onjuist de internationale culturele betrekkingen enkel te zien als een deel van een prestige-politiek. Veel belangrijker is het dat over alle nationalistische tendensen heen volkeren en mensen elkaar ontmoeten.

Bij het vastleggen van prioriteiten is het dus belangrijk in hoeverre deze wederzijdse menselijke contacten hierbij bevorderd worden. Manifestaties die geen of onvoldoende mensen bereiken, zijn uit den boze en aan de andere kant zijn ondernemingen waarbij de individuele en collective contacten op de voorgrond staan, sterk aan te bevelen en te bevorderen. Vandaar onze voorkeur voor jeugduitwisseling en de uitwisseling van socio-culturele werken.

Tot slot ben ik van mening dat wij deze eerder selectieve politiek slechts inhoud en gestalte kunnen geven wanneer wij ook onze wat verouderde administratieve structuren aan deze nieuwe werkelijkheid aanpassen. (*Applaus rechts en op de banken van de P.V.V.*)

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij onderbreken thans het debat om overeenkomstig de agenda over te gaan tot de artikelsgewijze bespreking en naamstemmingen over de ontwerpen van **begrotingsdecreet** — Sectoren Nederlandse Cultuur en Verkeerswezen.

BEGROTINGEN

Ontwerpen van decreet houdende begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1974 — Sectoren Nederlandse Cultuur en Verkeerswezen.

Artikelsgewijze bespreking

Sector Nederlandse Cultuur

De Voorzitter. — Aan de orde is het onderzoek van de artikelen van de begroting sector Nederlandse Cultuur.

Op de bij deze begroting gevoegde tabel had de Regering amendementen ingediend die conform artikel 39, 3, van het Reglement deel uitmaken van de tekst zoals hij door de Commissie is aangenomen. Deze amendementen zijn als bijlage opgenomen in het eindverslag van de heer Verleysen.

Wij gaan over tot het onderzoek van de artikelen.

TITEL 1 (*)

GEWONE UITGAVEN.

Artikel 1.

Voor de aan het begrotingsjaar 1974 verbonden en in titel 1 van de hierbijgaande tabel opgesomde gewone uitgaven betreffende de Sector Nederlandse Cultuur van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap worden kredieten bestemd, die de som van 2 892 956 000 frank belopen.

De Voorzitter. — De heer Coppieters heeft het woord.

De heer M. Coppieters (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, geachte Collega's, bij gelegenheid van de bespreking van artikel 1 van deze begroting en aansluitend bij het zeer omstandig relaas van Mevrouw de Minister voor Nederlandse Cultuur van vanmorgen, wens ik namens mijn groep in verband met de Cultuurpactcommissie volgende verklaring af te leggen.

(*) De bij de begroting behorende tabel wordt gepubliceerd in bijlage tot dit nummer van de Handelingen.

De benoeming van de Nederlandse leden van de nationale Cultuurpactcommissie blijft helaas onze zorg en bekommering gaande houden. Onze fractie heeft ten tweede male dezelfde twee kandidaten voorgesteld, waarvan als eerste een u allen bekend hoger cultuurambtenaar. De manoeuvres vanwege de andere fracties hiertegen vroeger uitgevoerd, en deze thans beraamd, zijn meer dan een verdragingsmanoeuvre waarvan de heer Kempinaire ons nochtans beschuldigde tijdens de openbare vergadering van 25 juni jongstleden. Zij beogen niets minder dan de uitschakeling van onze eerste kandidaat, de heer Paul Rock. Na het uitstelmanoeuvre tijdens de vorige zitting kwamen de fractievoorzitters van C.V.P., B.S.P. en P.V.V. overeen de door hen opgeworpen kwestie van de zogeheten morele onverenigbaarheden in de wet voorzien, te verwijzen naar de Commissie van Samenwerking. Dit is ofwel niet geschied, ofwel heeft dit beraad in ieder geval tot op vandaag geen resultaat opgeleverd. Thans speelt men met de gedachte onze eerste kandidaat de pas af te snijden door een wetgevend initiatief waarbij wordt bepaald dat er nieuwe onverenigbaarheden in de wet op het Cultuurpact worden ingeschreven. Ik wil hier vandaag duidelijk verklaren dat zulkdanig wetgevend initiatief, met het enig oogmerk een kandidaat uit te schakelen, voor ons niets minder betekent dan een oorlogsverklaring. Ik hoop dat de Collega's die met de gedachte spelen om zulkdanig wetsvoorstel in te dienen hiervan goed de gevolgen zullen overzien, te weten dat er wellicht geen nationale Cultuurpactcommissie tot stand komt, want wie de wet goed kent, weet dat dit het gevolg zal zijn. In ieder geval was het niet onze wens noch onze politieke gedragslijn om de benoeming van de leden van de nationale Cultuurpactcommissie te doen uitstellen. Integendeel, dat heb ik vandaag duidelijk willen onderstrepen. (*Applaus op de banken van de Volksunie*)

De Voorzitter. — De heer Vanackere heeft het woord.

De Heer Leo Vanackere (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, het lijkt mij toch uitgesloten om zo zware woorden als „manoeuvre” en „oorlogsverklaring” hier zonder enig antwoord te laten. (*Onderbrekingen op de banken van de Volksunie*)

De heer J. Ramaekers. — Dat komt ervan wanneer ge in kastelen gaat onderhandelen !

De heer Leo Vanackere. — Hier is betoogd geworden dat wordt gedacht aan een wijziging van de wet op zicht van een bepaalde kandidatuur. Ik vraag de collega's om even kalm te overwegen dat het ook mogelijk is dat sommige kandidaturen zo onverwacht zijn dat niemand eraan heeft gedacht dat men in de Cultuurpactcommissie, die een wel omschreven opdracht van arbitrage heeft, ook men-

sen zou kunnen benoemen die zelf op een bepaald ogenblik rechter en partij kunnen zijn. Ik vraag de leden van deze Raad er rekening mee te houden dat ook een andere manier van denken mogelijk is.

De heer M. Coppieters. — Dat is helemaal onjuist.

De heer Leo Vanackere. — Ik geef u alleen ter overweging dat het mogelijk is, dat het voorbrengen van bepaalde kandidaturen bij mensen die het werkelijk ernstig menen met de Cultuurpactcommissie de idee geeft dat er ook nog andere onverenigbaarheden kunnen zijn, morele onverenigbaarheden die inderdaad nog bij wet moeten worden vastgelegd. (*Applaus op de banken van de C. V.P.*)

Mevrouw N. Maes. — Die worden dan toevallig vastgelegd tegen de Volksunie kandidaat.

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij gaan nu over tot de stemming over artikel 1.

— *Artikel 1 wordt aangenomen samen met Titel I van de tabel.*

Artikel 2.

Het provisioneel krediet ingeschreven onder het artikel 01.04 van sectie VI van Titel 1 van deze begroting mag volgens de behoeften worden verdeeld over de passende artikelen van dezelfde Titel door middel van een koninklijk besluit.

— *Aangenomen.*

TITEL II. (*)

BUITENGEWONE UITGAVEN.

Artikel 3.

Vastleggingskredieten worden bestemd ten bedrage van 615 000 000 frank onderverdeeld overeenkomstig Titel II van de tabel van dit decreet.

— *Artikel 3 wordt aangenomen, samen met de betrokken kredieten van Titel II van de tabel.*

Artikel 4.

Ordonnanceringskredieten voortspruitend uit de verplichtingen aangegaan ter uitvoering van de door dit decreet en de vroegere wetten en decreten verleende machtigingen worden bestemd ten belope van 438 000 000 frank, onderverdeeld overeenkomstig titel II van de tabel van dit decreet.

Artikel 4 wordt aangenomen samen met de betrokken kredieten van Titel II van de tabel.

(*) *De bij de begroting behorende tabel wordt gepubliceerd in bijlage tot dit nummer van de Handelingen.*

TITEL IV.

AFZONDERLIJKE SECTIE.

Artikel 5.

De verrichtingen op de speciale fondsen die voorkomen in titel IV van de tabel gevoegd bij dit decreet, worden geraamd op 5 250 000 frank voor de ontvangsten en op 7 900 000 frank voor de uitgaven.
— *Artikel 5 wordt aangenomen samen met de betrokken kredieten van Titel IV van de tabel.*

Artikel 6.

De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in titel IV van de tabel gevoegd bij dit decreet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel of van de littera die betrekking heeft op elk dezer.
De fondsen waarvan de uitgaven aan het visum van het Rekenhof worden voorgelegd worden door het teken A aangeduid.

— *Artikel 6 wordt aangenomen samen met de betrokken kredieten van Titel IV van de tabel.*

De Voorzitter. — De naamstemming over het gehele ontwerp van decreet zal over enkele ogenblikken plaatshebben.

Sector Verkeerswezen

De Voorzitter. — Aan de orde is het onderzoek van de artikelen van de begroting — Sector Verkeerswezen.

TITEL 1. (*)

GEWONE UITGAVEN.

Artikel 1.

Voor de aan het begrotingsjaar 1974 verbonden en in titel 1 van de hierbijgaande tabel opgesomde gewone uitgaven betreffende de Sector Verkeerswezen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap worden kredieten bestemd die de som van 69 241 000 frank belopen.

— *Artikel 1 wordt aangenomen samen met Titel I van de tabel.*

Artikel 2.

Het provisioneel krediet ingeschreven onder het artikel 01.01 van deel IV van titel 1 van deze begroting

(*) De bij de begroting behorende tabel wordt gepubliceerd in bijlage tot dit nummer van de Handelingen.

mag volgens de behoeften worden verdeeld over de passende artikelen van dezelfde Titel door middel van een koninklijk besluit.

— *Aangenomen.*

TITEL II.

BUITENGEWONE UITGAVEN.

Artikel 3.

Vastleggingskredieten worden bestemd ten bedrage van 125 000 000 frank, onderverdeeld overeenkomstig titel II van de tabel van dit decreet.

— *Artikel 3 wordt aangenomen samen met de betrokken kredieten van titel II van de tabel.*

Artikel 4.

Ordonnanceringskredieten voortspruitend uit de verplichtingen aangegaan ter uitvoering van de door dit decreet en de vroegere wetten en decreten verleende machtigingen worden bestemd ten belope van 125 500 000 frank, onderverdeeld overeenkomstig titel II van de tabel van dit decreet.

— *Artikel 4 wordt aangenomen samen met de betrokken kredieten van Titel II van de tabel.*

De Voorzitter. — De naamstemming zal zo dadelijk plaatshebben.

Naamstemming over de samengevoegde ontwerpen van decreet.

De Voorzitter. — Wij houden thans de naamstemming over de afgehandelde ontwerpen van decreet. Ik stel voor één enkele naamstemming te houden over de beide begrotingsontwerpen.

Is men het hiermede eens? (*Instemming*)

Naamstemming over de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1974 — Sectoren Nederlandse Cultuur en Verkeerswezen.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd?

Einde van de stemming.

Uitslag van de stemming :

141 leden namen deel aan de stemming.

93 leden hebben geantwoord : JA

41 leden hebben geantwoord : NEEN.

7 leden hebben zich ONTHOUDEN.

Dientengevolge neemt de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap de ontwerpen van begrotingsdecreten aan.

Ze zullen aan de Koning ter bekrachtiging worden overgezonden.

Hebben JA geantwoord : de volgende leden :

Akkermans P. Bascour J. Bertels L. Bertrand A. Blanckaert Karel Bode M. Bourgeois A. Buchmann J. Claes Albert Claeys Dries Claeys Walter Colla F. Cooreman E. Coucke M. Craeybeckx- Orij G. (Mw.) Daems Jean De Backer- Van Ocken H. (Mw.) De Bondt F. Declercq Tijn De Croo H. Degrève L. De Keersmaeker P. De Kerpel P. Demey O. Deneir A. De Paepe P. De Seranno J. De Vidts P. De Vlies P. Devos G. (Mej.) D'Haeyer R. D'Hondt-Van Opdenbosch P. (Mw.) Dhoore L. Diegenant A. Dupont A. Février S. Flamant E. Gerits J. Gijs R. Grootjans F. Henckens J. Hendrickx J. Hulpiau R. Kelchtermans L. Kickx J. Lagae A.	Lecluyse R. Leemans E. Lenssens J. Lindemans L. Martens Lucien Martens Wilfried Mesotten W. Monard G. Nauwelaers L. Olivier M. Otte R. Pedé J. Poortmans P. Rutten M. Smeers T. Smets A. Sprockeels G. Staels-Dompas N. (Mw.) Steyaert H. (Mej.) Suykerbuyk H. Swaelen F. Uyttendaele R. Vanackere L. Vandamme F. Vandekerckhove Robert Vandenabeele A. Vandenberghé G. Van der Aa M. Vandersmissen E. Van Dessel J. Vandewiele M. Van Elslande R. Van Geel J. Vangronsveld F. Van Herreweghe M. Vankeirsbilck E. Van Mechelen F. Vannieuwenhuyze R. van Waterschoot J. Verberckmoes F. Verbist A. Verhaegen Guido Verhaegen Joris Verlact- Gevaert M. (Mw.) Verleysen W. Verroken J. Wijnen F.
--	--

Hebben NEEN geantwoord : de volgende leden :

Adriaensens H. Adriaensens J. (Mw.) Anciaux V. Baert F. Blanquaert François Boel H. Boeykens G.	Calewaert W. Coppens E. Danschutter L. De Beul A. De Facq E. De Kegel G. (Mw.) Delepierre L. (Mw.)
---	--

De Rore A.
 De Wulf Roger
 Ghysbrecht P.
 Goemans H.
 Julliams Y. (Mw.)
 Maes Nelly (Mw.)
 Mattheyssens R.
 Olaerts J.
 Peeters Paul
 Persyn W.
 Raskin E.
 Rombaut L.
 Sels L.
 Somers J.

Temmerman G.
 Vandekerckhove Jan
 Vandezande R.
 Van Elewyck J.
 Van Elsen C.
 Van Geyt L.
 Van Grembergen P.
 Vanhaegendoren M.
 Van Hoorick A.
 Van In G.
 Van Nooten E.
 Vansteenkiste Luc
 Vlerick A.

Hebben zich ONTHOUDEN : de volgende leden :

Cools B. Kuijpers W. Nauwelaerts- Thues J. (Mw.)	Ramaekers J. Vandemeulebroucke J. Vanderborgh F. Van Lent A.
---	---

De Voorzitter. — De leden die zich hebben onthouden, worden verzocht de reden van hun onthouding kenbaar te maken.

De heer W. Kuijpers. — Ik heb afgesproken met de heer Otte.

De heer J. Ramaekers. — Ik heb afgesproken met de heer Keuleers.

Mevrouw J. Nauwelaerts-Thues. — Ik heb afgesproken met Mevrouw Smitt.

De heer B. Cools. — Ik heb afgesproken met de heer Dupré.

De heer A. Van Lent. — Ik heb afgesproken met de heer Tanghe.

De heer J. Vandemeulebroucke. — Ik heb afgesproken met Mevrouw Demeester.

De heer F. Vanderborgh. — Ik heb afgesproken met de heer Van den Eynden.

MEDEDELING VAN DE REGERING over het beleid inzake internationale culturele samenwerking. (Nota van de heer R. Van Elslande.)

Voortzetting van het debat

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is thans de voortzetting van het debat over het beleid inzake internationale culturele samenwerking. De heer Calewaert heeft het woord.

De heer W. Calewaert (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, ik heb met belangstelling kennis genomen van de nota, opgesteld door de geachte Minister van Buitenlandse Zaken.

Ik heb met evenveel belangstelling geluisterd naar de uiteenzetting van Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur.

Vermits over de internationale culturele betrekkingen wordt gesproken, meen ik dat het gepast is even het probleem op te werpen.

Wanneer wij de internationale culturele samenwerking bespreken, lijkt het mij nuttig zich even te bezinnen over de bevoegdheid van de cultuurraden in verband met die samenwerking en dat wij ons sommige vragen moeten stellen over de eventueel te nemen initiatieven.

Mijnheer de Voorzitter, ik stel vast dat artikel 59bis van de Grondwet in zijn paragraaf 2, bepaalt: „De cultuurraden regelen, ieder wat hem betreft, bij decreet...” en dan de tekst van 3°): „De samenwerking tussen de cultuurgemeenschappen, alsook de internationale culturele samenwerking.”

Verder zegt dit artikel: „Een wet, aangenomen met de in § 1, 2e lid, bepaalde meerderheid, stelt de in 1° vermelde culturele aangelegenheden, alsook de in 3° van deze paragraaf vermelde vormen van samenwerking vast.”

Intussen heeft de wetgever bij de wet van 21 juli 1971 de culturele aangelegenheden, bedoeld in artikel 59bis, §2, 1°, bepaald. Maar helaas, de sub. 3° bepaald door de wet is niet tot stand gekomen en het is daarover dat ik zou willen vragen ons samen te bezinnen, om te weten wat er eigenlijk zal worden gedaan.

Bovendien — en voor de hier behandelde materies is het van groot belang — bepaalt de wet van 21 juli 1971, in zijn artikel 13, in fine: „De politieke verantwoordelijkheid van de ministers blijft tot het exclusief domein van de Wetgevende Kamers behoren”.

Het zijn die twee begrippen die wij moeten weerleggen om na te gaan waar wij precies staan op het gebied van die samenwerking en van die culturele bevoegdheid.

„De internationale culturele samenwerking”, zegt artikel 59bis van de Grondwet, „behoort tot de bevoegdheid van de cultuurraden” en die samenwerking omvat vanzelf sprekend het af sluiten van internationale verdragen, hebbende een culturele inhoud. Maar wat de verdragen betreft is het vanzelfsprekend zo dat de toepassing van artikel 68 vanzelfsprekend blijft bestaan.

Inderdaad, artikel 68 bepaalt: „De Koning voert het bevel over land- en zeemacht”, — het is nogal een krijgsvanachtig artikel — „verklaart de oorlog, sluit de vredesverdragen, de verdragen van bondgenootschap en de handelsverdragen. Hij geeft daarvan kennis aan de Kamers, zodra het belang en de veiligheid van de Staat het toelaten, onder toezicht van de passende mededelingen.”

Daarbij wordt gevoegd dat : „De handelsverdragen en de verdragen die de Staat zouden kunnen bezwaren of Belgen persoonlijk zouden kunnen

binden, hebben eerst gevolg nadat zij de instemming van de Kamers hebben verkregen”.

Dit alles betekent dat, vermits artikel 68 van de Grondwet tot op heden ongewijzigd is gebleven, het de Koning is en eventueel de Wetgevende Kamers die bevoegd zijn voor het sluiten van internationale verdragen, niet de cultuurraden.

Het is wel eigenaardig omdat, zoals u weet, precies dit artikel 68 in een vrij ernstige logica destijds — om het te zeggen met de terminologie van 1930 — was aangewezen als bepaling die voor herziening vatbaar was.

De vraag is dus: heeft artikel 59bis, par. 2, 3° een eigenlijke en wezenlijke betekenis. Want wij weten immers dat er intussen een advies van de Raad van State is, in verband met het ontwerp van wet betreffende de akten van de burgerlijke stand, ontwerp van 16 mei 1972, waarin de Raad van State herneemt dat de instemming van de Kamers noodzakelijk is in een aantal gevallen. Hij noemt die instemming : „Un acte de haute tutelle”. Die „acte de haute tutelle” wordt exclusief door de Wetgevende Kamers uitgeoefend.

Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, wat de internationale culturele samenwerking betreft — precies op een ogenblik dat wij deze nota's bespreken — past het even de vraag te stellen wat in werkelijkheid de bevoegdheid van de Cultuurraad is. Is het een soort saldo waarbij men de samenwerking kan beschouwen als een *genesis* begrip, houdende vanzelf sprekend een reeks mogelijkheden in waarvan men het recht om verdragen te sluiten moet aftrekken, zodanig dat het overige kan worden beschouwd als een al dan niet zinnige en belangrijke inhoud?

Het is in ieder geval een vraag die wij ons moeten stellen wanneer wij staan voor deze dan toch formele uitdrukking in artikel 59bis tegenover de werkelijkheid, het niet wijzigen van artikel 68 en wat gezegd wordt in de wet van 21 juli 1971.

Vanzelfsprekend kunnen de Cultuurraden, bij wijze van decreet, eventueel regelen hoe op het interne vlak verdragen met culturele inhoud uitgevoerd kunnen worden.

Eventueel zouden ook de Cultuurraden de samenwerking als dusdanig kunnen regelen, afgezien van en buiten elk verdrag om. Wellicht en misschien zal dit binnen korte tijd ter sprake komen, want wij staan hier voor een geval waarin de Grondwet zegt: dat een wet met speciale meerderheid zal uitgevaardigd worden. Dus een soort van uitvoeringswet van wat in de Grondwet wordt bepaald.

Er is dus een zeker parallellisme met zekere problemen van de gewestvorming. Daar zal ook dezelfde vraag dienen gesteld te worden.

Ik moge hier herinneren aan het ontwerp van wet, dat ingediend werd op 11 mei 1971, precies ter uitvoering van artikel 59, paragrafen 1 en 2 van de Grondwet. In de memorie van toelichting wordt gezegd : „De Wetgevende Macht heeft een residuaire

bevoegdheid en is voor het gehele grondgebied van het Rijk bevoegd. De Cultuurraden daarentegen bezitten geen andere bevoegdheid dan die welke de Grondwet hun uitdrukkelijk toekent en deze bevoegdheid is *ratione loci* beperkt."

In de toelichting bij dit artikel van datzelfde ontwerp lezen wij — ik meen dat de tekst de moeite waard is in herinnering te worden gebracht — : „ Artikel 5 bedoelt uitvoering te geven aan de Grondwettelijke bepalingen volgens welke de wetgever de vorm van internationale culturele samenwerking vaststelt.

Bij de redactie werd rekening gehouden met de tekst van artikel 68 van de Grondwet zoals hij thans van kracht is. De inhoud van artikel 5 van dit ontwerp wordt inderdaad rechtstreeks door art. 68 bepaald, luidens hetwelk de verdragen die de Staat zouden kunnen bezwaren of welke België zouden kunnen binden, eerst gevolg hebben nadat zij de instemming van de Kamers hebben verkregen. De procedure, door de regering in artikel 5 voorgesteld, heeft tot doel bij het sluiten van culturele verdragen de inspraak van de Cultuurraden te waarborgen.

Hier staan we dus voor een andere opvatting en dus niet meer voor deze als zouden de cultuurraden uiteindelijk de bevoegdheid krijgen om internationale verdragen te sluiten. Het is een andere bevoegdheid, met name, dat bij het sluiten van culturele verdragen de inspraak van de Cultuurraden zou gewaarborgd zijn.

Daarbij worden twee vormvereisten gevoegd.

1° — Voor ieder verdrag dat in hoofddeorde een culturele gemeenschap aanbelangt, is een advies van de betrokken cultuurraad vereist.

Dit advies wordt aan de uitvoerende macht verstrekt alvorens zij het verdrag sluit.

2° — Voor ieder verdrag waarvan de lasten bezwarend zijn voor de begroting van een cultuurgemeenschap is het eensluidend advies van de betrokken Cultuurraad vereist.

Dit advies wordt aan de Wetgevende Kamers verstrekt, alvorens deze tot de goedkeuring overgaan.

De toepassing van de procedure onder 2° sluit deze onder 1° vermeld, niet uit. Bij voorkomend geval zal hetzelfde verdrag aan de twee vormvereisten onderworpen zijn.

Ten slotte laat de regering opmerken dat artikel 5 van het ontwerp eventueel zal dienen te worden herzien na de wijziging van art. 68 van de Grondwet dat door de preconstituante voor herziening vatbaar is gesteld.

Het is duidelijk dat in dit ontwerp wordt getracht een regeling te treffen in de wet die wordt voorgesteld. In de wet die door artikel 59bis wordt vereist, wordt gezegd dat die beslissing wellicht voorlopig geldt tot art. 68 van de Grondwet zal zijn gewijzigd.

Na de bespreking in de Commissie voor de Grond-

wetsherziening in de Senaat werd het verslag van senator Van Bogaert gepubliceerd (document 497 van 17 juni 1971) waarin inzake artikel 5 het volgende wordt gezegd :

„De Commissie besprak vervolgens artikel 5, waarin wordt gesteld dat de minister van Buitenlandse Zaken de verdragen die belang hebben voor één bepaalde cultuurgemeenschap, eerst aan het advies van de betrokken Cultuurraad zou onderwerpen. Geen verdrag dat weerslag zou hebben op de begroting van een cultuurgemeenschap kan door het Parlement worden goedgekeurd dan na een eensluidend advies van de betrokken Cultuurraad.

„Verscheidene leden merken op dat deze tekst niet overeenstemt met wat voorzien is in het nieuwe artikel 68 van de Grondwet, zoals het door de Commissie werd goedgekeurd.

„ De Commissie is éénparig van oordeel artikel 5 te schrappen en later eventueel een nieuwe tekst van een wetsvoorstel aan te nemen die overeenstemt met het gewijzigde artikel 68.”

Er is tenslotte inzake een voorlopige opsomming van situaties die zich hebben voorgedaan in de ontwikkeling van de voorgenomen wijzigingen in artikel 59bis en de daarna volgende wetten, een interpellatie geweest van collega Vanhaegendoren in de Senaat, op 22 november, waarin hij op het stuk van de buitenlandse internationale verdragen onder meer het volgende zei :

„Volgens artikel 59bis van de Grondwet zijn de Cultuurraden verantwoordelijk voor de internationale culturele samenwerking. Er moet echter een wet worden goedgekeurd met een bijzondere meerderheid ten einde de vorm van deze samenwerking vast te stellen. De drie culturele gemeenschappen hebben banden met het buitenland en wensen er gestructureerde officiële contacten mee te organiseren. De Regering heeft echter nog geen enkel initiatief genomen of aangekondigd, ten einde dit punt van de gewijzigde Grondwet uit te voeren. Daarom heb ik op 15 mei jongstleden zelf een wetsvoorstel ingediend dat de oprichting van een commissariaat voor buitenlandse betrekkingen voorstelt. Dit stelt de Regering in staat te bewijzen dat zij artikel 59bis van de Grondwet loyaal wil uitvoeren.”

Op deze interpellatie werd destijds geantwoord door de Vice-Eerste Minister, de heer Tindemans. Ik citeer een deel van zijn antwoord:

„ Wat de wet op de internationale culturele samenwerking betreft, werd door de Regering-Eyskens op 11 mei 1971 een ontwerp ingediend waarin bepaald werd dat elk ontwerp van verdrag inzake culturele samenwerking, waarbij de Nederlandse of de Franse cultuurgemeenschap in hoofddeorde belang heeft, aan het advies van de Cultuurraad van die gemeenschap moest voorgelegd worden. Het ontwerp bepaalt ook dat geen verdrag inzake culturele samenwerking, waarvan de last door één van de

cultuurgemeenschappen moet gedragen worden, kan worden goedgekeurd dan na eensluidend advies van de Cultuurraad van die culturele gemeenschap. Dit ontwerp werd naar de Commissie voor de Grondwetsherziening verwezen.”

De Senaatscommissie meende dat het voorbarig was de vorm van internationale samenwerking te regelen zolang artikel 68 van de Grondwet niet was herzien. Zij vroeg wel aan Senator Dehousse, specialist in internationaal recht, het probleem te bestuderen. Alles liet voorzien dat de nieuwe tekst van artikel 68 van de Grondwet aan de Cultuurraad ruime bevoegdheid zou verlenen inzake de goedkeuring van culturele verdragen. De ontbinding van het Parlement, in het najaar van 1971, maakte de herziening van artikel 68 echter onmogelijk.

Het Parlement zal zich dienen uit te spreken over het wetsvoorstel-Vanhaegendoren dat strekt tot de oprichting van een commissariaat voor buitenlandse culturele betrekkingen, in uitvoering van artikel 59 bis, par. 2, 3° van de Grondwet.

Uit het jaarverslag 1972, dat verleden week aan de pers werd voorgesteld door de Minister van Nederlandse Cultuur, bleek dat de cultuurautonomie nu reeds gevolgen heeft in het internationaal cultureel verkeer.

Heren Ministers, ik geloof dat wij op dit ogenblik.. .

De heer B. Cools. — Alleen Mevrouw de Minister is nog aanwezig. De Minister Van Elslande is niet op zijn bank.

De heer W. Calewaert. — Mevrouw de Minister, ik waardeer ten zeerste uw aanwezigheid, maar ik had al heel de tijd Minister Van Elslande op zijn bank gezien, maar die schijnt nu verdwenen te zijn.

De heer J. Van Eynde. — Hij is naar Frankrijk, om te vragen de leiding van de E.E.G. aan Frankrijk toe te vertrouwen.

De heer W. Calewaert. — Dat is vriendelijk en correct van hem.

(Minister Van Elslande neemt plaats op zijn bank)
Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Mijnheer de Minister, deze problemen hebben, geloof ik, hun zin bij de bespreking van het ontwerp dat voorligt in deze Cultuurraad. Zoals wij weten, worden er allerlei oplossingen gezocht om de wet, voorzien bij artikel 59 bis, tot stand te brengen. Er is een eerste ontwerp van de heer Eyskens geweest, een adviserende bevoegdheid van de Cultuurraden in geval van verdrag. Er is het voorstel van de heer Vanhaegendoren. Mijn zeer concrete vraag is: welke zijn de bedoelingen van de huidige Regering ten aanzien van artikel 59 bis en ten aanzien van de verwerkelijking van de bevoegdheden van de Cultuurraad op het vlak van de internationale verdragen? *(Applaus op de socialistische banken)*

De Voorzitter. — De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Leo Vanackere *(op het spreekgestoelte)*. — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw en Mijnheer de Minister, geachte Collega's, de beleidsnota die ons voor enkele maanden door Minister van Buitenlandse Zaken Renaat van Elslande werd overgemaakt, is getiteld „Nota ter inleiding van het debat over het beleid inzake internationale culturele samenwerking”.

Zij stoelt in ruime mate op de opvatting, dat buitenslandsgericht cultuurbeleid eigenlijk maar goed mogelijk en oorbaar is wanneer ook meteen de wederkerigheid is gewaarborgd. **Zo** ongeveer de stelling — maar hier overdrijf ik misschien wel even —, Voor wat, hoort wat.. . “.

Zelfs daar, waar een „nieuwe” visie wordt aangekondigd, hoort men nog de klank van „Samen uit, samen thuis “. Ik citeer, pagina 4, tweede alinea :

„De traditionele concepties, die men inzake buitenlandse culturele betrekkingen huldigt, ruimen de plaats in voor een meer bredere visie, welke het geheel van deze betrekkingen plaatst in het perspectief van het algemeen buitenslands beleid van een land en ze kenmerkt.. . ” — en hier komt het! — „... als een internationale wisselwerking, verstandhouding en wederzijdse samenwerking gericht op hogere humanitaire doeleinden.”

Dit lijkt mij voor een cultuur en voor een cultuurgemeenschap, die bewust naar buiten willen treden, een duidelijk te passieve instelling, die het grote gevaar inhoudt dat men zijn eigen expansieve drang afhankelijk laat zijn van de respons die al of niet in het buitenland wordt ondervonden, en dat de gehele dynamiek wordt afgeremd zo lang of van zo haast de partner zich zelf niet voldoende offensief opstelt. Ik meen te mogen beweren dat tientallen dode letter gebleven culturele akkoorden de sprekende maar ook trieste illustratie zijn van deze stelling.

Daarom zou ik hier willen pleiten voor een dynamisch en offensief cultuurbeleid, dat niet noodzakelijk wacht op de vraag van de partner. Mochten deze stellingen te ondiplomatisch klinken voor een Minister van Buitenlandse Zaken of — wat ik eerder vermoed en vrees — voor zijn Administratie, dan kan dat een bijkomend argument zijn om ons buitenslands cultureel beleid, indien het door zijn integratie in Buitenlandse Zaken enige hinder ondervindt, daarvan geheel of gedeeltelijk los te weken om het toe te vertrouwen aan Nederlandse Cultuur !

Buitenslands cultureel beleid is niet — en was tot nog toe, ten onrechte menen wij, in Vlaanderen ook nooit — een brandend hete kwestie. Wij hadden en hebben ook altijd nog zo veel in eigen huis te doen, en de rest, dat is het buitenland, zou en zal wel waaien. . .

Maar ook deze al te passieve situatie wordt nu met reuzeschreden achterhaald.

Het kan eenvoudig niet, dat men het buitenlands cultureel beleid van een geregionaliseerd België precies volgens dezelfde patronen zou laten verlopen als dat van de afgeschreven unitaire Staat: dat zou gewoon nonsens zijn en al even gek als de bewering — die ik nog zeer onlangs in Eindhoven heb moeten weerleggen — de bewering dat er een „Belgische cultuur” zou bestaan.

Het kan evenmin, dat onze generatie nog langer — zoals dat vroeger in ruime mate en tot op de dag van vandaag zelfs nog duidelijk aanwijsbaar het geval was en is — de buitenlands gerichte cultuurpolitiek veelal of zelfs alleen maar zou zien als een instrument, als een hulpje voor één of andere machts- en of economische politiek. Tot welke onzinnige afwijkingen een door die opvattingen ingegeven beleid kan voeren, bewijzen onder meer sedert jaren de aberraties in een sector van de cultuur die anders de meeste kansen zou hebben gehad om ook voor de massa te beantwoorden aan de „hogere humanitaire doeleinden” waar de bewindsman het in zijn geciteerde passage over had: ik bedoel de lichaamscultuur en de sport. Wij wensen ons nationaal voetbalelftal niet uit te zenden onder het motto „Vaincre ou mourir”, en wij hebben ook nooit gevonden dat het Belgisch blazoen was besmeurd omdat de heer Merckx in de Giro d'Italia op doping was betrapt!

Voor ons kan buitenlands cultuurbeleid niets anders zijn, niets meer maar ook niets minder, dan een integrerend, onmisbaar deel van cultuurbeleid tout court. Met deze stelling wil ook geantwoord zijn op het vaak gehoorde bezwaar, dat naar het buitenland gerichte inspanningen en investeringen in de culturele sector ergens schadelijk zouden zijn voor het „binnenlands” cultuurbeleid. Zo van het hemdeke dat nader is dan het rokje, en dat wij geen energie aan het buitenland moeten „verspillen” zo lang hier bij ons het laatste gehucht niet zijn cultureel centrum en de kleinste gemeente niet haar olympisch zwembad heeft!

Zo voor de hand liggen de argumenten om te bewijzen dat buitenlands beleid in deze sector even „binnenlands” is als het binnenlands beleid in enge zin.

Na elk buitenlands contact keren de leraren, de vormingswerkers, de sportlui verrijkt terug, wat een heilzaam effect heeft op het binnenlands socio-cultureel werk.

Dankzij betere informatie wordt vertrouwen gewekt en fierheid, in niet zo weinig gevallen omdat precies het contact met het buitenland heeft doen inzien dat het „thuis” nog allemaal niet zo onvolmaakt is als men wel dacht.

Maar vooral zal de gerichtheid op het buitenland stimulerend werken op de kwaliteitsverbetering van het eigen werk in eigen land. Voorbeelden daarvan zijn legio.

Onder buitenlands cultureel beleid dienen **onzes**

inziens verstaan te worden alle activiteiten die er op gericht zijn :

1. in de ons omringende landen bij prioriteit.. .
2. in de landen waar reeds een gestructureerde aanwezigheid van Vlamingen is, en.. .
3. occasioneel in andere landen waarmede wij relaties onderhouden.. .

de uitingen van onze Nederlandse cultuur, wetenschappen, onderwijs en vormingswerk bekend te maken, en, in omgekeerde beweging de kennis-making met de andere culturen mee te organiseren tot een beter begrip en tot wederzijdse verrijking.

„Cultuur” dient vanzelfsprekend ruimer te worden gezien dan alleen het domein van de zogenaamde „schone kunsten”!

Uitdrukkelijk is hier bedoeld: alle uitingen van ons maatschappelijk leven, die ergens exemplair kunnen zijn voor andere landen en volkeren, beter bekend te maken en, zo mogelijk in reciprociteit met de anderen, het beleid, rechtstreeks ten dienste van de mens te willen voeren.

Speciaal voor de Nederlandstalige cultuurgemeenschap is dit beleid uiterst belangrijk omwille ondermeer van onze geografische ligging tussen drie expansieve culturen : de Duitse, de Engelse en de Franse. Alle drie oefenen die culturen een sterke aantrekkingskracht uit op onze gemeenschap, die daarbij nog altijd — helaas! — slechts van een relatief gering besef van de eigen waarde van onze Nederlandse cultuur en maatschappijvisie getuigt.

Als grondslagen van een goed opgezet beleid kunnen gelden :

Ten eerste : de Nederlandse taal en cultuur, alhoewel verdeeld liggend over drie Noord-Westeuropese staten, België, Nederland en Frankrijk, vormt één geheel en dient dan ook als één geheel aan het buitenland gepresenteerd zowel in haar terminologie als in haar instrumentale organisatorische aanpak.

Ten tweede : buitenlands cultuurpolitiek beleid moet dynamisch zijn en offensief optreden.

Wij moeten zelf onze cultuurpolitiek bepalen en ook duidelijk zelf onze culturele eigenheid naar buiten uitdragen.

Dat wij daarbij niet chauvinistisch te werk moeten gaan of eng nationalistisch het eigene overtillen en het andere geringschatten, staat buiten kijf. Het mag ten andere onze fierheid zijn dat zulk chauvinisme of zulk bekrompen nationalisme vreemd zijn aan onze Vlaamse aard en wezen; geen volk ter wereld staat meer open voor wisselwerking als ze maar geen imperialistische bedoelingen heeft, en elke getto-mentaliteit is ons vreemd!

Na deze eerder beschouwende en theoretische inleiding zou ik nu willen komen tot enkele praktische voorstellen, en zoeken naar prioriteiten voor een eigen buitenlands cultureel beleid.

Dat deze objectieven nagestreefd dienen te worden in harmonie met alle andere initiatieven op dit vlak,

behoeft geen betoog. Hierbij denken wij b.v. aan de noodzakelijke aanwezigheidspolitiek van Vlaamse en Nederlandse zijde bij de UNESCO, bij het Internationaal Bureau van de Arbeid, bij de F.A.O., de Raad van Europa en dergelijke meer.

Dit gezegd zijnde, lijkt ons prioritair een algemene inventariserende studie noodzakelijk.

De nota van Minister van Elslande bestaat weliswaar voor 95 % uit een dergelijke „inventaris”, maar dan een inventaris van vooral de structuren en mechanismen. Wat wij bedoelen is een inventariserende studie, op korte termijn, die onder meer de volgende elementen zou dienen te bevatten :

1. een inventaris van de bestaande initiatieven en middelen — ook de niet-officiële — in België en in Nederland ;
2. een studie van het buitenlands cultureel beleid gevoerd door de ons omringende landen en door enkele landen die zoals wij, een middelgrote taal- en cultuurgemeenschap vertegenwoordigen;
3. een onderzoek naar de behoeften van onze Nederlandse cultuurgemeenschap op dat stuk;
4. voorstellen met betrekking tot de prioriteiten, zoals ze uit de studie te voorschijn komen.

Een dergelijke inventariserende en eigenlijk ook richtingaanduidende studie zou mijns inziens met goed gevolg kunnen worden toevertrouwd aan bijvoorbeeld de Stichting „Ons Erfdeel”, die daarvoor dan samen zou kunnen werken met een Nederlandse gelijkaardige instelling.

Aangezien een goed gedeelte van de studie zou moeten bestaan uit een kritisch-benaderde situatieschets, lijkt het mij niet aangewezen daarmede de eigen administraties te belasten; veeleer geloof ik aan het nut en de waarde van een objectieve doorlichting, toevertrouwd aan een „ stichting” die reeds jaren lang met de praktische gang van zaken bekend is.

Na een dergelijk breed uitgewerkt en algemeen Belgisch-Nederlands onderzoek is het dan mogelijk een intenser en meer continu beleid zinvol te bepalen en te begroten.

Daarmee wil echter niet gezegd zijn, dat nu met elk initiatief moet worden gewacht tot na de bekendmaking van de bedoelde inventaris!

Wat hierna nog volgt zijn voorstellen, die alleszins beantwoorden aan de basisstellingen die ik hier in het eerste gedeelte van mijn betoog heb ontwikkeld. Sommige initiatieven hebben een voorlopig karakter, andere niet of veel minder. Belangrijk voor ons is, dat de Regering ze met aandacht onderzoekt en ons te gelegener tijd haar inzichten ter zake kenbaar maakt.

Zo lijkt het ons aan geen enkele twijfel onderhevig te zijn dat zonder uitstel volle aandacht besteed dient te worden aan het beleid ten overstaan van en zo veel mogelijk in samenwerking met de grote grensgebieden van onze cultuurgemeenschap.

Tegenover de Duitse cultuurgemeenschap is onder meer ervaring te putten uit de aktie vanuit het „ Belgisch Huis ” te Köln.

De sinds jaren lopende uitwisselingen tussen bijvoorbeeld het Provinciebestuur van West-Vlaanderen en de deelstaat van Westfalen-Lippe kunnen eveneens een nuttige inbreng leveren.

Zeker is, dat wij met de zeer beperkte middelen die er vooralsnog zijn een uiterste inspanning moeten doen om maximaal te coördineren en gezamenlijk op te treden om het rendement op te voeren en des te beter deze „ markt ” te beïnvloeden : samenwerking indien mogelijk, maar zeker en minstens voorafgaande informatie en overleg van bijvoorbeeld de toeristische actie, de socio-ekonomische prospektie en de socio-culturele actie dient als noodzakelijkheid geboden !

Om enig resultaat te bereiken in een zo grote gemeenschap als de Duitse is een geconcretiseerde en gecoördineerde aanpak essentieel, temeer daar op het socio-culturele vlak de prikkel van de „ winst” niet aanwezig is.

Wat de engelsprekende buur betreft zijn wij van mening, dat Vlaanderen niet langer de smalle Kanaal-enge als een barrière met Engeland en Ierland mag ervaren.

Nu Engeland in de Europese Gemeenschap is getreden kunnen wij er ons aan verwachten en kunnen wij er ons over verheugen dat ook van daaruit een met de dag groeiende belangstelling zal bestaan voor meer informatie, uitwisseling en culturele „ approach ” !

Op het vlak bijvoorbeeld van de vormgeving van een geregionaliseerd cultureel beleid via de „local authorities”, de zeer aanzienlijke „ extra mural ” activiteiten van de universiteiten, gevorderde samenwerkingsvormen tussen de Radio- en Televisiedienst en het gestructureerde vormingswerk (Open University), het meer geïnformeerd zijn over de administratief-juridische bevoegdheidsafbakening en andere meer, zijn werkterreinen die zeker evenveel belang hebben als een groots opgezette tentoonstelling van meesters uit onze schilderkunst!

Vooraf in dit engelse milieu zal pragmatisme en zakelijkheid, vertrekkend van haalbare en aan de basis uitgebouwde acties met rechtstreekse participatie van belangstellende individuen of groepen van de bevolking, belangrijk zijn.

Steeds meer wordt toch via de engelse taal een wereldnet van relaties gesponnen, steeds meer voelt de jonge generatie in Vlaanderen de behoefte aan internationale aanwezigheid.

Hier ligt een open en horizonverruimend werkveld.

Het zal zeker niemand verbazen wanneer ik hier met een bijzondere voorliefde en met meer dan gewone aandrang zal spreken over onze zuiderburen — de Franse cultuurgemeenschap — en dan vooral over wat hun noordelijk grensgebied uitmaakt, „les Départements du Nord et du Pas-de-Calais”

of, zoals zijzelf het meer en meer noemen „ les Pays-Bas Français”.

Wat ik hierover zal zeggen is niet limitatief, en onder meer mijn vrienden van het „Comite voor Frans-Vlaanderen”, van het „ Comité Flamand de France” en van de bloeiende Duinkerke „ Michiel de Swaenkring” staan te allen tijde paraat om dit kommerlijstje verder aan te vullen.

Maar binnen een redelijke tijdsspanne lijken ons toch de volgende zeer praktische voorstellen verwezenlijkbaar.

Te Rijsel moet zo spoedig mogelijk een „Institut Néerlandais” worden opgericht, dat zowel met steun van de Belgische als van de Nederlandse overheid zijn actie kan ontplooiën.

Dit instituut zou naast culturele manifestaties, organisatie van uitwisselingen en dergelijke vooral stimulerend optreden voor de organisatie van algemene informatie en nederlands onderwijs in Noord-Frankrijk.

Het steeds groeiende lectoraat nederlands dient dadelijk uitgebouwd tot een volwaardige leerstoel aan de Universiteit te Rijsel.

In het kader van het Belgisch-Frans cultureel akkoord dienen mogelijkheden voorzien te worden voor de uitwisseling van Belgisch-Vlaamse leraren nederlands met enige kennis van het frans voor het geven van nederlandse cursussen in het middelbaar onderwijs in Noord-Frankrijk, en van Noord-Franse leraren met enige kennis van het nederlands om in Vlaams-België franse lessen te geven in onze middelbare scholen. Deze mogelijkheden moeten voorzien worden zowel voor leraren uit het officieel als uit het gesubsidieerd onderwijs.

In het kader van het vormingswerk zowel op professionele als op algemene basis dienen de grenskontakten bijvoorbeeld tussen West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk uitgebouwd en gestructureerd.

In Noord-Frankrijk bestaat een duidelijke wens tot uitgebreider kontakten met Vlaanderen, en, gezien de grenssituatie, met West-Vlaanderen in het bijzonder. Er zou dus een dienst moeten opgericht worden in deze provincie die, overheid en particuliere verenigingen betreffend, zich deze taak tot doel stelt. Ter vergelijking kan erop gewezen dat in franstalig België met aanzienlijke middelen van overheidswege *vóór* een paar jaar opgericht werd het „ Centre des Echanges Internationaux du Hainaut”, in het kader van het Waalse buitenlands cultureel beleid.

In nog ruimere mate moeten geïnteresseerde inwoners uit Noord-Frankrijk de gelegenheid krijgen om nederlandse vakantie cursussen te volgen in Nederland en in Vlaanderen.

In het kader van het Frans-Belgisch cultureel akkoord moet een specifieke Vlaamse inbreng aanwezig zijn in de bestaande subkommissie belast met de grenskontakten. Hierbij dient bijzondere aandacht besteed aan Noord-Frankrijk, dat hiertoe een reeds bestaande structuur heeft ontwikkeld

namelijk het „ Centre des Echanges Internationaux ” te Rijsel, een dienst die vanuit 80 gemeentebesturen en tal van particuliere organisaties een bemiddelende opdracht uitvoert. Juist deze instantie wenst meer met Vlaanderen te werken in het geheel van een gezonde multi-regionaliserende actie.

Aan initiatieven die zich sedert jaren inzetten voor de kontakten met Noord-Frankrijk moet, eventueel ook mits de nodige vrijstelling door de overheid, de mogelijkheid worden geboden om de activiteiten uit te breiden.

De scholen of privé-organisaties in Noord-Frankrijk die belangstelling betonen voor het nederlands onderwijs, moeten in ruime mate kunnen vertrouwen op de voorziening van uit België en Nederland wat betreft boeken, platen, dia's en andere didactische middelen.

En tenslotte — maar dat geldt niet alleen voor de Franse nederlandsen — deze idee : in het geheel van het Verdrag van Rome is in vrij verkeer van personen voorzien. De zaak van de effectus civilis van de diploma's zou bij prioriteit beslecht dienen te worden met de omliggende landen zodat leraren in het buurland leerbevoegdheid krijgen. Vrijstelling van nationaliteitsvereiste kan door de Minister verleend worden.

Iedereen beseft dat bij uitwisseling van personen, leraren, deskundigen uit het vormingswerk het multiplicatieëffekt het grootst is.

Tussen haakjes en om volledig te zijn — en geenszins met de bedoeling Wallonië bij het buitenland te klasseren — wil ik hier nog stellen dat ook grote aandacht moet besteed worden aan het onderwijs van de nederlandse taal in het franstalig deel van België. De leraren nederlands in Wallonië moeten kunnen rekenen op de informatie en de steun vanuit het nederlandstalig gebied, zodat hun onderwijs praktisch en actueel gestoffeerd kan worden.

Momenteel wordt aan meer dan honderd universiteiten in het buitenland nederlands onderwezen. Deze leerstoelen of lectoraten nederlands verdienen in het huidige stadium van ons buitenlands cultureel beleid onze grootste aandacht, omdat zij ter plaatse „ ambassadeurs” zijn voor onze cultuur. Vandaar dat het noodzakelijk is dat op korte termijn :

- het statuut van de neerlandici in het buitenland worde geregeld, en dit in overleg met de Nederlandse overheid ;
- de bibliotheken in deze universitaire centra op ernstige manier worden uitgerust met oriënterende werken, wat de lectoren moet in de mogelijkheid stellen een voor hun standplaats aangepaste lektuurvoorziening onder meer aan de hand van hun eigen suggesties, door te voeren.

Een woord, Mijnheer de Voorzitter, over de Nederlandse Instituten.

Momenteel bestaat in Parijs het „Institut Néerlandais”, een uit particulier initiatief gegroeide nederlandse verwezenlijking. Hierbij moet vanuit

de Belgische overheid aansluiting worden gezocht. Ook dient te worden onderzocht op welke wijze gelijkaardige Instituten kunnen worden uitgebouwd in de Bundesrepubliek, Groot-Brittannië en vanzelfsprekend Frankrijk, met prioriteit voor Rijsel zoals ik al zei.

Voorafgaand moet als regel worden gesteld dat gestreefd wordt om er een Nederlands-Vlaams initiatief van te maken. Een onderzoek ter plaatse dringt zich natuurlijk vooraf op, en zou het werk kunnen zijn van dezelfde groep die de „inventaris” opmaakt.

Het beheer van soortgelijke instituten of het toezicht daarop moet samen gebeuren door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur, ieder voor wat hun bevoegdheid betreft.

België heeft momenteel 34 bilaterale culturele akkoorden afgesloten met andere landen. Dit is een hoog aantal hetgeen lang niet altijd betekent dat hierbij een **preciese** bedoeling voorzat noch dat aangepaste geldmiddelen vastgelegd werden. De inhoud van ieder akkoord kan ten andere om de 3 jaar opnieuw vastgelegd worden.

De akkoorden met Nederland en Frankrijk verdienen de hoogste prioriteit. Mede prioritair ten overstaan van andere landen, moet onze cultuurpolitiek zijn ten overstaan van de Europese Negen. Ook landen als Indonesië, Zuid-Afrika en landen met een sterke aanwezigheid van ingeweken Vlamingen verdienen voorkeur.

Het is geraadzaam akkoorden met voor ons beleid weinig perspectieven, niet verder uit te bouwen, omdat het namelijk een nutteloze geldverspilling betekent, temeer daar nu reeds zo weinig middelen voorhanden zijn.

In dit bepaalde land, waarmede wij dan wel betrekkingen vastleggen is de nauwste samenwerking gewenst tussen ons en de Nederlandse collega's om tot promoveren van initiatieven te komen.

Een bijzonder hoofdstuk vormen ongetwijfeld de radio-werelduitzendingen.

Ingevolge de wet van 1960 zijn de B.R.T.-R.T.B. diensten die op het buitenland zijn gericht, ondergebracht in het „Instituut der Gemeenschappelijke Diensten”.

Zonder uitstel dient, in de geest van de culturele autonomie, een splitsing doorgevoerd en organiek uitgebouwd in respectievelijk een „Instituut der Nederlandse uitzendingen” (B.R.T.) en een „Instituut des Emissions Françaises” (R.T.B.).

Deze diensten omvatten :

1. de dienst der korte-golfluitzendingen die feitelijk, maar nog niet wettelijk, reeds gesplitst werd, met dien verstande echter dat de Nederlandse sector praktisch helemaal door het nationaal B.R.T.-instituut werd opgeslorpt, terwijl de franstalige sector, binnen het algemeen kader van de R.T.B. als specifiek „buitenlandse” productiekern be-

houden bleef. De nederlandstalige luisteraars in het buitenland zijn aldus benadeeld.

Daarom dient de nederlandse sectie van de dienst „korte golven” als specifieke productiekern hersteld te worden;

2. de diensten „Coördinatie en Public Relations”, „Internationale Presentie” en „Ontwikkelingslanden” die nog niet gesplitst werden en sedert januari '71 gegroepeerd zijn in een nieuwe zogeheten „Internationale dienst” binnen het nog bestaande kader van het „Instituut der Gemeenschappelijke Diensten”. Zij dienen eveneens zonder verwijl gesplitst te worden;
3. de diensten „Buitenlandse betrekkingen” en „Beluistering”, die eveneens op hun beurt wederzijds autonoom zouden moeten worden.

Het aandeel in de jaarbegroting van B.R.T. en R.T.B. van deze te splitsen radiodiensten van de werelduitzendingen dient uitdrukkelijk en gescheiden vastgelegd te worden.

Het uitbouwen van deze autonome diensten kan ondermeer tot gevolg hebben dat een breder en ingrijpender samenwerking met de Nederlandse partner mogelijk wordt. Op het vlak van buitenlands geïntegreerd cultureel beleid ligt hier een zeer belangrijk werkterrein.

Weer een afzonderlijk en belangrijk aandachtspunt vormen de Vlamingen in het buitenland.

Buiten onze grenzen leven een half miljoen uitgeweken Vlamingen. Deze emigratie ging al naar gelang de tijdsomstandigheden om verschillende motieven door. Ze kende een definitieve maar in de laatste jaren meestal tijdelijke vorm : meer en meer trekken geschoolde Vlamingen voor enkele jaren naar een ander land. Vanzelfsprekend kunnen wij slechts hopen dat zij zich als mens volledig integreren in hun nieuwe gemeenschap. Om dit zonder verarming van hun persoonlijkheid te kunnen doen en te verhinderen dat hun algemene culturele basis — die de voedingsbodem is voor integratie — danig zou „versmallen”, verdienen zij onze buitengewone aandacht in het buitenlands beleid.

Voor gastarbeiders in ons land richten wij leer- gangen in, subsidiëren wij bidplaatsen, verzorgen wij hun familiale omstandigheden en sociale voorzieningen... en het is goed zo. Maar wat doen wij voor onze mensen in het buitenland?

Ze hebben zich bijna overal gegroepeerd in clubs, zij organiseren avonden, lessenreeksen enz. De socio-culturele infrastructuur waarover zij beschikken is merkwaardig, hoewel vaak geïmproviseerd en ondoelmatig.

Praktisch nergens beschikken zij over doelmatige middelen, inspirerende contacten of documentatie. Nochtans zitten er „taaië” tussen en velen die het op het beroepsvlak ver gebracht hebben. Hun ontbreekt en bij sommige van hun (klein) kinderen leeft het verlangen naar algemeen cultuurinhoudelijk ke aanvulling van hun mens-zijn !

Deze Vlaamse aanwezigheid in het buitenland dient maximaal benut te worden. Binnen de begroting van het Nederlands cultureel beleid buitenland dient een afzonderlijke post voorzien voor deze Vlamingen en voor de organisaties die sinds jaren voor hen bemiddelend optreden.

Tot de culturele emigrantpolitiek behoort onzes inziens :

- het subsidiëren van de activiteiten van de Vlaamse verenigingen in het buitenland;
- het betoelagen van de bemiddelende diensten die in Vlaanderen en in het buitenland onder Vlaamse begeleiding middelen en inspanningen leveren ten bate van velen die zeer goed geplaatst zijn in de nieuwe wereld waarin zij volwaardig willen leven en ook veel jonge Vlamingen van vandaag en morgen willen inleiden.

Ik kom tot mijn besluiten.

Verre van mij te beweren, dat er tot op vandaag niets zou zijn gedaan ter bevordering van de internationale culturele samenwerking.

Maar wat ontbreekt is een algemene, voldoende brede visie of een echt buitenlands cultureel beleid. Wel wordt, sinds jaren, met bescheiden middelen vooral door partikuliere instanties, aan een of ander aspect van onze buitenlandse cultuurpolitiek gewerkt.

Een zeer bescheiden overheidssteun is er geweest. Het geld is evenwel karig toegemeten en de subsidiebronnen liggen verdeeld over verschillende departementen, met de wel bekende gevolgen.

Willen wij tot een verantwoorde, algemeen Nederlandse buitenlandse culturele politiek komen, dan moet wellicht ook hier opnieuw vertrokken worden én vanuit het partikulier initiatief én vanuit de initiatieven van de diverse overheidsdiensten zowel bij de departementen van Buitenlandse Zaken als van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur. Om een en ander echter duidelijk te coördineren en te stimuleren lijkt het ons niet alleen wenselijk maar ook onontbeerlijk dat in de schoot van onze Cultuurraad een vaste commissie zou worden opgericht voor het Buitenlands cultureel beleid, vaste commissie die zich, méér nog dan de andere, zou moeten laten adviseren door ter zake bevoegde en actieve deskundigen.

Wij moeten er daarnaast voor zorgen, dat in deze sector tussen officiële en particuliere instanties voortdurend overleg wordt gepleegd.

Gegeven de omstandigheden, maar ook omdat wij precies willen ingaan tegen de elitaire aspecten van een vroeger cultuurpatroon, lijkt een te prestigieuze politiek ons minder wenselijk. Wij opteren integendeel voor initiatieven waarbij zoveel mogelijk mensen bij het actief cultuurgebeuren worden betrokken, ook in het buitenlands beleid.

Sluitstuk voor dit alles — maar men zou met even veel reden kunnen zeggen : onontbeerlijke startbasis voor dit alles — is de natuur-noodzakelijke culturele

integratie van Noord en Zuid, die voort met alle middelen moet worden gestimuleerd.

Ik moge ter zake verwijzen naar het voortreffelijk memorandum van het Algemeen Nederlands Verbond, memorandum dat wij niet alleen zonder terughoudendheid, maar met geestdrift onderschrijven. Zoals wij ook de oproep onderschrijven die de Algemeen Voorzitter van het A.N.V., de Heer Willem Van den Berge nog pas verleden zondag ter gelegenheid van de IJzerbedevaart tot het gehele groot-Nederlandse Volk heeft gericht : „ Samen moeten wij de goede keuze doen, dit is : voor eenheid en verbondenheid en meer speciaal tot ons, Vlamingen :

één van uw dromen is Vlaanderen. Droom ook eens de oude droom van de innerlijke verbondenheid van de Nederlandse gewesten.” (*Applaus op de banken van de C. V.P.*)

De Voorzitter. — De heer Coppieters heeft het woord.

De heer M. Coppieters (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, geachte Collega's, men zou bij de laatste woorden van de heer Vanackere bijna kunnen dromen, ware er niet de werkelijkheid en deze blijft ver beneden deze verheven beschouwingen. Dat hebben wij vandaag nog ondervonden. Enerzijds blijkt uit de reeds oude nota van de Minister van Buitenlandse Zaken niet het minste beleid. Het is eer een doorlichtingsnota van de structuren. Zo zou ik het kunnen noemen. Ik verwijt hem dit niet. Ik stel het alleen maar vast.

Dat werd aangevoeld door het departement van Cultuur en de Minister van Nederlandse Cultuur heeft dan ook gepoogd het niet haalbare toch goed voor te stellen. Dat was zeer moeilijk en daarom heeft het ook zo lang geduurd. De juridische geleerdheid van collega Calewaert heeft dit evenmin kunnen verhelpen. Wij kunnen geen cultureel beleid voeren op internationaal vlak. Dat is een wensdroom, die niet kan verwezenlijkt worden tenzij artikel 68 van de Grondwet wordt gewijzigd.

Ik heb een concrete vraag. Hoe zou de regering staan tegenover een initiatief, dit artikel vatbaar te verklaren voor herziening?

Ik vraag aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Nederlandse Cultuur dat ze hun beleidsnota's zouden samenbundelen tot één regeringsnota. Ik heb de indruk dat de verklaring van Mevrouw De Backer, niet was voorzien in het vorige scenario. Wij wensen een regeringsnota over het internationaal cultureel beleid.

Wij spelen in deze Cultuurraad slechts een **vriendenmatch**. Want op internationaal gebied kunnen wij niet voor de wereldbeker spelen omdat wij geen statuut hebben als voetballers.

Wij ervaren vanmiddag nogmaals welke **schijn**-autonomie wij opvoeren. Hoe men het ook **theore-**

tisch voorstelt, de Cultuurraad is praktisch onbevoegd. Het is duidelijk dat de afremmingen unitair zijn, of kunnen zijn. Dat is het onderscheid met het ware federalisme, onderscheid waar men al te lichtvaardig overheen gaat.

Wij kunnen ons niet ontveinzen dat alleen het Parlement verdragen ratificeert, dus dat alleen het Parlement de laatste rol speelt in het cultureel beleid. Uit de beleidsnota van Minister van Elslande blijkt overduidelijk de administratieve versnippering van het internationaal cultureel beleid, of moet ik het „beheer” noemen : Buitenlandse Zaken, Cultuur, Nationale Opvoeding, Toerisme en nog andere departementen komen tussenbeide.

Ik meen in de nota van de Minister van Buitenlandse Zaken een tendens te ontwaren die ook eigen is aan het beleid van zijn buitenlandse collega's. Deze tendens bestaat erin aan te tonen dat het internationaal cultureel beleid behoort tot Buitenlandse Zaken. Ik zou het een tendens willen noemen van naar-zich-toehalen. Ik geef onmiddellijk toe dat Buitenlandse Zaken bij ons en bij onze bureaus daartoe uitgerust is. Mogelijk is het aangewezen dat de uitvoering via deze diensten gebeurt.

Bekijken wij echter onze Belgische situatie. Men zou hierover veel vragen kunnen stellen, bijvoorbeeld, of onze posten in het buitenland enige moeite hebben gedaan, de nieuwe situatie voortgevloeid uit de grondwetsherziening, met de gescheiden autonomie, bekend te maken?

Ook andere vragen kunnen worden gesteld, maar één zaak is zeker: in de Belgische situatie, dit wil zeggen een plurinationale situatie, kan het niet aan Buitenlandse Zaken behoren opties te nemen en criteria vast te leggen.

Een bijkomende moeilijkheid, door de heer Calwaert onderstreept, is ook dat de culturele betrekkingen soms te lijden hebben onder toevallige andere moeilijkheden met bepaalde landen, zodat de cultuur soms wel eens het slachtoffer wordt van gewijzigde verhoudingen met die landen.

Wat ontbreekt in de huidige situatie — laat ze ons aannemen in haar bescheidenheid en haar gedeeltelijke onmacht — is een specifiek orgaan dat de emanatie is van de Cultuurraad. Ik heb deze formule niet op zak, maar ik meen dat wij ernaar moeten zoeken. In dit verband ging een zeer opmerkelijk initiatief uit van collega Vanhaegendoren, namelijk het wetsvoorstel dat voor het eerst werd ingediend op 15 maart 1973, tot instelling van de commissariaten voor buitenlandse culturele betrekkingen. Men zou het ook anders kunnen zien. Wellicht kunnen wij denken in de richting van „Pro Helvetia” of van de „British Council” en andere voorbeelden. Dit orgaan dat het cultuurbeleid zou uitkiezen is beslist noodzakelijk.

Ik heb de indruk, dat dit orgaan niet een gewone parlementaire of cultuurraadcommissie zou moeten zijn maar eerder de vorm van een gemengde commissie zou kunnen aannemen. Ik acht dit vandaag

bijkomstig. Ik wil de Minister echter wijzen op onmiddellijke, belangrijke opgaven voor zulk orgaan :

1. Het zou namelijk instaan voor het beleid — ik bedoel inhoudelijk — ervoor wakend dat de verschillende geestelijke en artistieke stromingen en strekkingen op wereldvlak een kans krijgen om in het buitenland gehoord en gezien te worden. Ieder cultuurbeleid houdt immers het gevaar in dat het in één of andere school terecht komt. Dit gevaar is zeker bij artiesten niet denkbeeldig.
2. Dit orgaan zou een pre-advies verstrekken over culturele akkoorden. Het kan toch niet ontsnappen aan de aandacht van de Minister van Buitenlandse Zaken dat culturele akkoorden, zoals trouwens alle akkoorden, op een onbewaakt ogenblik door het Parlement worden geratificeerd.
3. Over de samenstelling van de gemengde commissies ter uitvoering van culturele akkoorden, is heel wat te zeggen. Het zou een zeer concrete inbreng zijn in het kader van het Cultuurpact.
4. De aanduiding van de uit te wisselen kunstenaars en de te nemen initiatieven.
5. Wat dit orgaan vooral zou moeten doen, is een inventaris maken van het werkelijk cultureel beleid en meer in het bijzonder van het Vlaamse aandeel op bilateraal en op multilateraal vlak.

Ik ga volledig akkoord met collega Vanackere wanneer hij zegt dat het algemeen streefdoel niet elitair mag zijn. Ik zou er nog willen aan toevoegen dat wij uit de versnippering moeten treden en op een meer wetenschappelijke basis, met de middelen die, zoals u terecht opmerkte, Mevrouw de Minister, veel te beperkt zijn, moeten komen tot goede bestedingen. Meer inhoudelijk gezien wil ik nog zeggen dat kleinere gemeenschappen zoals de onze, vertegenwoordigd moeten worden door mensen die de vreemde cultuurgemeenschap met wie verdragen werden afgesloten, met wie relaties bestaan, zeer goed moeten kennen.

Over die zogenaamde grenssamenwerking heen, waarvan de samenwerking met Noord-Frankrijk die collega Vanackere hier terecht vurig heeft verdedigd, zou ik er voor willen pleiten dat aan ons internationaal cultureel beleid geen grenskaracter wordt gegeven. Ik meen dat internationaal cultureel beleid een wederkerigheid op gelijke voet inhoudt. In deze zin en zonder iets af te doen aan zijn betoog zou ik willen zeggen: Parijs moet ons nog nader liggen dan Rijsel in een beleid dat naar gelijkwaardige betrekkingen streeft.

Wat er in deze culturele betrekkingen zeer dikwijls ontbreekt, als men het over enige jaren bekijkt, is continuïteit en vooral stabiliteit. Het is toch duidelijk dat zonder continue en stabiele relaties wij niet de Europese culturele integratie tot stand kunnen brengen.

Ik weet niet, Mijnheer de Minister van Buitenlandse Zaken, of ik uw nota slecht interpreteer, maar ik heb de indruk dat u meer belang hecht aan de diploma-

tieke posten dan aan instituten. Als ik het verkeerd begrepen heb, dan zal u mij wel terechtwijzen. Ik had de indruk dat de instituten wat onder de maat worden gehouden. Niemand van ons onderschat het belang van de diplomatieke posten. Integendeel, wij Vlamingen hebben zo dikwijls geklaagd dat deze diplomatieke posten onze eigenheid niet bekend maken en naar buiten dragen. Maar ook instituten kunnen belangrijk zijn. Zo zien wij onder meer nog altijd met spijt dat er te Brussel geen Nederlands Instituut is gevestigd.

Mevrouw de Minister, van Nederlandse Cultuur, ik betrek hierbij een kleine passus die eigenlijk bij het interne beleid thuishoort maar die ik hier, ik geef het toe, een beetje moeilijk **inwring** omdat er toch een internationale dimensie inzit. Ik zal het echter zeer kort maken. Ik wil u in verband met de archeologie waarschuwen tegen degenen die u adviseren de Nationale Dienst van de Opgravingen zogenaamd cultureel te splitsen. Mevrouw de Minister, ik zal u daarover een memorandum overhandigen, maar één ding wil ik u nu toch al zeggen. De grote faam van sommigen van onze onderzoekers, met armzalige middelen werkend in verhouding tot al de buurlanden, gaat u niet dienen met de splitsing van de Nationale Dienst voor de Opgravingen. Het moet u als historicus zeer goed bekend zijn dat zeventiende tot negentiende van alle belangrijke opgravingen in ons land gaan over de Gallo-Romeinse, de Merovingische en de Karolingische periode en dat die bijna geheel liggen in het midden en in het zuiden van België. U kan met een zogenaamde splitsing, waartoe u naar het schijnt geneigd zou zijn, alleen maar de Vlaamse archeologie, die zeer grote verdiensten heeft en merkwaardige dingen op haar actief heeft, onthoofden.

Indien u toch tot deze splitsing zou overgaan dan moet u alle gevolgen daarvan aanvaarden. Dan kan u bijvoorbeeld niet het Instituut voor het Kunstpatrimonium en ook niet de Brusselse musea unitair houden. Het is het een of het ander.

Nu kom ik tot het internationale aspect van deze opmerkingen. Het is voor de Vlaamse archeologie noodzakelijk dat u op dit vlak, met de beperkte middelen van de Nationale Dienst voor de Opgravingen — waar geen taalkwesties zijn — niet zou toegeven aan de vraag tot splitsing, aan de vraag tot het kopen van kastelen waar wij onze Vlaamse archeologen alleen zouden kunnen laten werken aan meer recente opzoekingen. U zou ongelijk hebben, Mevrouw de Minister, op het internationale vlak. Ik wil u vandaag plechtig waarschuwen niet over te gaan tot datgene waarvan ik, en nog andere collega's, uw voorgangers hebben kunnen weerhouden. Ik geef u de raad dit niet te doen precies omwille van onze internationale faam.

Zo kom ik aan de culturele integratie. Ik droomde bij de schitterende slotwoorden van de heer Vanackere: het volk der Nederlanden. Wat stellen wij vast? Dat de culturele integratie met Nederland —

ik zeg het zeer voorzichtig — in het slop zit op een ongelooflijke wijze op het stuk van de uitgeverijen, op het stuk van radio en televisie, op het stuk van letteren en kunsten.

De voorbeelden liggen voor de hand. Wat is er te horen van de aanbevelingen en het werk van de Conferentie der Nederlandse Letteren? Is er gebrek aan ideeën? Is er gebrek aan mensen? Julien Kuypers is niet opgevolgd door iemand van hetzelfde geloof. Ik heb ook de indruk dat er aan Nederlandse zijde geen nieuwe Anton van Duinkerken is gekomen! In elk geval komt op dit ogenblik uit die Conferentie der Nederlandse Letteren niets naar voren. Dat is zeer erg, want wat wij thans meemaken in dat schone geheel van het Nederlandse volk, is een meer en meer geofficialiseerd overleg met een koude Beneluxsaus en zonder het heel-Nederlands geloof.

Mevrouw de Minister, Mijnheer de Minister, ik wil u duidelijk vragen of wij wel degelijk een Nederlandse culturele integratie wensen. Indien wij die werkelijk willen, zult u concrete maatregelen voor een nieuwe aanpak moeten bekend maken, willen wij inderdaad met ons hart kunnen zingen over het volk van de Nederlanden. De concrete politieke situatie is omgekeerd evenredig aan de dichterlijke Dietse droom. Er zijn zaken die niet gaan. Er werd vandaag al een vraag gesteld over de Stichting voor Vertalingen te Amsterdam en er werd op geantwoord. Maar er zijn nog heel wat andere grieven. Als ik goed ben ingelicht is er in Nederland wel wat kwaad bloed gezet in de culturele kringen. Men heeft naar aanleiding, onder meer, van de Conferentie der Nederlandse Letteren en van het aandeel in het tijdschrift „Delta” en van de late betalingen door de Stichting voor Vertalingen, de indruk gekregen dat wij toch eigenlijk geen echte samenwerking willen. Ik weet dat ik onmiddellijk evenveel Vlamingen zal vinden die beweren dat de Nederlanders niet zo warm lopen voor die idee. Misschien zullen uw antwoorden daarin duidelijkheid scheppen.

Ik vraag ook klaarheid over de huidige werking van de dienst „Verspreiding van de Nederlandse Letteren in het Buitenland” en of de resolutie van de Conferentie van de Letteren 1972 uitgevoerd wordt. Die resolutie vroeg dat de samenwerking met Nederland in die sector opnieuw zou gerestructureerd worden in de vorm van twee instituten, los van het Ministerie, met een overkoepelende raad van beheer. Tenslotte is er de moeilijke kwestie van de multilaterale culturele samenwerking. In de praktijk betekent dit samenwerking in het kader van de UNESCO.

Mijn eerste vraag heeft betrekking op de structuur van de huidige Commissie van de UNESCO. Is het waar, dat deze in geen enkel opzicht meer zou beantwoorden aan de statuten van de UNESCO, althans in de praktijk?

Mijn tweede vraag heeft betrekking op de Nederlandse inbreng in de UNESCO, in de Commissie en bij de ambtenaren te Parijs.

Welke minister is bevoegd in UNESCO-aangelegenheden? Is het de minister van Cultuur, de minister van Buitenlandse Zaken of die van Onderwijs? Geen mens ziet daar klaar in. Ze zijn misschien alle drie bevoegd of het zijn er misschien nog meer.

De heer R. Van Elslande (*Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking*). — Het zijn er zes.

De heer M. Coppieters. — Worden de algemene conferenties van de UNESCO hier met de nodige zorg voorbereid? Hoe staat het met de geassocieerde scholen van de UNESCO in het Vlaamse land en wie doet daar wat aan?

Ik wil niet verheven besluiten omdat ik over de huidige situatie gewoonweg niet kan dromen.

Wij zien en beoordelen het internationaal cultureel beleid helemaal niet vanuit een eng nationalistisch standpunt. Wij gaan op onze beurt niet streven naar een soort verkapte en achterhaalde cultuurpropaganda. Wij willen geen nieuwe soort „Alliance française” maar dan van aan onze kant. Wij wensen een gelijkwaardige en wederzijdse inbreng met andere cultuurgemeenschappen. Niet alleen met grensgebieden, maar ook met het hart van de grote buitenlandse culturen, met de grote hoofdsteden, met de grote universitaire- en museumcentra, waar zij ook gelegen mogen zijn.

Wij wensen vooral dat u beiden ons voor de volgende zittijd zou duidelijk maken hoe Buitenlandse Zaken en Cultuur binnen de huidige grondwet, later misschien met een gewijzigde grondwet, maximaal effect kunnen doen sorteren uit de gebrekkige culturele autonomie. (*Applaus bij de Volksunie*)

De Voorzitter. — De heer Van In heeft het woord.

De heer G. Van In (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, zelden heb ik een nota gezien waarin een Minister van Buitenlandse Zaken zo kritisch en zo afstandnemend handelt over de materie die hem eigen zou moeten zijn.

Dat vergemakkelijkt de benadering van deze materie. Als de Minister zelf kritisch staat tegenover de stof die hij moet opdissen, dan kan moeilijk worden gevraagd dat iemand in het debat de stelling van de Minister zou afzwakken. Integendeel.

Na wat vorige spreker reeds heeft gezegd en wat ik ten volle onderschrijf, rijst bij mij de bedenking hoe wij in deze Cultuurraad zouden kunnen handelen over het internationaal cultureel beleid uitgaande van de Nederlandse cultuurgemeenschap wanneer de Belgische Minister van Buitenlandse Zaken in functie toevallig een franstalige of een Waal zou zijn.

Nu hebben wij weliswaar toevallig te maken met iemand die uit onze cultuurgemeenschap is gesproten, maar u zult met mij akkoord gaan dat een

discussie over een zo gewichtige stof als wat wij vandaag moeten behandelen praktisch onmogelijk wordt indien de Minister tot een ander cultuurgemeenschap zou behoren.

Daarom ben ik zo vrij vandaag nog eens een citaat voor te lezen uit wat de heer Mark Grammens schreef in het boekje „Ons Erfdeel”, jaargang 1974 deel 2. Hij zegt daarin het volgende : „Het is dus in het belang van de Nederlandse Cultuurgemeenschap in België dat zij haar autonomiestreven gepaard laat gaan met reflectie over het buitenlands beleid, dat zij als jonge natie aan het vermolmd Belgische establishment hoopt op te dringen.

Slechts in de mate dat zij het buitenlandse beleid zal bepalen zal de Nederlandse cultuurgemeenschap in België zich als natie kunnen affirmeren en slechts wanneer dit buitenlands beleid haar eigen Nederlandse persoonlijkheid uitdraagt en de morele macht van de progressiviteit bezit, zal de Nederlandse cultuurgemeenschap in België haar autonomie verwerven.”

Ik vind deze uitspraak niet alleen treffend maar ook merkwaardig omdat de schrijver van dit artikel tot de bedenking komt: zonder volwaardige autonomie van onze gemeenschap is geen buitenlands beleid mogelijk en er is slechts buitenlands beleid mogelijk als wij terzelfderijd deze volwaardige autonomie bezitten.

Mijnheer de Minister, dit is een belangrijk probleem. Het moest reeds lang opgelost zijn omdat wij van hieruit bepaalde verplichtingen hebben ten opzichte van diegenen die in de door mij genoemde Vlaamse diaspora leven.

Ik wil hier even bij stilstaan. Als wij spreken over internationale culturele relaties ten overstaan van diegenen tegenover wie wij zeer speciale verplichtingen hebben, denken wij onder meer aan Frans Vlaanderen. Hierover werd vandaag reeds met de nodige nadruk gesproken.

Vanuit de optiek die wij vandaag ook bij andere sprekers hebben gehoord, handelen wij zeker niet over Noord-Nederland wanneer wij handelen over internationale Nederlandse culturele relaties, omdat wij het een uitgemaakte zaak vinden dat, integratie en een zo groot mogelijke concertatie hier reeds zou moeten bestaan.

Uit de tussenkomst van mijn achtbare voorganger, de heer Coppieters, hebt u kunnen uitmaken dat de concertatie en de integratie stagneert en dat wij dat ten zeerste betreuen. Maar hoe dan ook, vanuit de optiek van de Nederlandse cultuurgemeenschap kan alleen worden geconstateerd dat zij er zou moeten zijn, doch geen deel uitmaakt van de internationale relaties, wanneer wij werkelijk over cultuurgemeenschappen spreken. Staatsrechterlijk gaat mijn standpunt niet op, het is zelfs tegenstrijdig, maar vanuit het standpunt van deze gemeenschap is zij maar al telogisch.

Mijnheer de Minister, Mevrouw de Minister, ik herhaal het, onze eerste bezorgdheid moet gaan

naar diegenen die leven in de nederlandstalige diaspora. Daar betrek ik bij diegenen die ons zo nauw aan het hart liggen in het noorden van Frankrijk. Ik onderschrijf volledig wat onze geachte collega Vanackere hier daarstraks heeft naar voren gebracht. De betrachtingen die door alle vormen van communicatiemogelijkheden zo voor de hand liggen, hebben wij toch niet allen verwezenlijkt. Ik geloof dat op dat stuk al de mogelijkheden, zoals de radio en televisie, voor de hand liggen om een stuk van deze gemeenschap in het noorden van Frankrijk op een meer pregnante manier te benaderen. Het verbaast mij dat een instituut zoals de B.R.T. zo weigerachtig blijft om al was het maar de frequentie of de kracht van de uitzendingen zodanig op te drijven en uiteindelijk ook de inhoud van de uitzendingen zodanig op te vatten dat ze ook aantrekkelijk kunnen zijn voor diegenen die in het noorden van Frankrijk wonen en dat zij op die manier ook een vorm van toegang zou zijn voor hetgeen ons beroert en voor hetgeen in ons leeft.

Daarnaast zijn er zoveel anderen. Ik ben niet beschaamd hier op deze tribune te spreken over een vage herinnering aan een zogenaamd koloniaal verleden, dat ten opzichte van onze internationale culturele betrekkingen bepaalde gevolgen met zich heeft gebracht. Ik denk aan onze bezorgdheid om diegenen die leven in Midden-Afrika en aan diegenen die wij kunnen ontmoeten in de Antillen en in Suriname, zelfs in Indonesië. Daarnaast denk ik aan diegenen die, lange tijd geleden of zeer recent, als emigrant de Nederlandse cultuurgemeenschap in de wereld vertegenwoordigen, die weliswaar om den brode naar vreemde stranden zijn getrokken, maar hoe dan ook nog altijd gehecht zijn aan wat hun hier hoe bescheiden ook, eigen leek.

Mijnheer de Minister, Mevrouw de Minister, ik denk ook speciaal aan de toestanden die heersen in Zuid-Afrika, aan de toestand rond de grote meren in Noord-Amerika en vooral aan de toestanden in Latijns Amerika, meer bepaald in Argentinië.

Ik betreur ten zeerste dat wanneer ons een nota van de Minister van Buitenlandse Zaken wordt overhandigd, daarin geen woord wordt gezegd over deze nederlandstalige emigranten die op de door mij geciteerde plaatsen verblijven. Dat doet niets af aan de betekenis die zoëven door onze geachte collega Coppeters naar voren werd gebracht.

Om een positief antwoord alvast uit te lokken, moeten wij onze pogingen en onze middelen richten daar waar reeds een voedingsbodem aanwezig is. Ik heb u deze verschillende gebieden opgenoemd.

Mijnheer de Minister, Mevrouw de Minister, ik kan u bij getuigenis verklaren dat de betrokkenen verblijvende in de vele landen die ik heb opgesomd, betreuren dat zij met een soort folklorekarakter worden bedacht en dat een volwaardige betrekking, een betrekking op het hoogste vlak tussen hen en zij die hier gebleven zijn niet mogelijk schijnt.

Ik geloof dat wij ter zake niet moeten wachten tot

de uitvoering van het Grondwetsartikel dat reeds door voorgaande sprekers werd geciteerd van kracht is geworden om ten minste van de huidige bewindslieden te eisen dat hun voornaamste inspanningen speciaal op die mensen zouden gericht zijn.

We zouden vandaag eerder in detail kunnen treden en voorbeelden kunnen geven van „hoe het niet moet gebeuren”, hoe men precies deze mensen als een soort folklore benadert, maar ik geloof, Mevrouw de Minister, Mijnheer de Minister, dat u mij op voldoende wijze hebt begrepen en het er niet alleen op aankomt een verdienstelijke vereniging zoals „België in de wereld” te subsidiëren om aan de geschetste moeilijkheden een oplossing te geven.

Het is ook niet de bedoeling die mensen als dusdanig het integreren in de gemeenschap waar zij zich gevestigd hebben te onthouden. Integendeel, ik geloof dat wij hier te doen hebben met mensen die bij uitstek van een economische discutabele afkomst zijn en dat precies ten overstaan van deze mensen onze sociale opdracht is hen beter te begeleiden en langs hen om misschien iets bij te dragen tot wat helaas, Mijnheer Van Ackere, zolang geleden wèl het geval was, de roemruchte „fiamingi” in de wereld. Wij kunnen er inderdaad van dromen, maar laten wij vandaag met de beide voeten op de grond blijven en denken aan wat we kunnen doen voor de huidige „fiamingi”, de nederlandstaligen die waar ook ter wereld verblijven en die wachten tot wij iets van ons laten horen.

De Voorzitter. — De heer Van Waterschoot heeft het woord.

De heer J. van Waterschoot (op het spreekgestoelte). — Mevrouw de Minister, Mijnheer de Minister, waarde Collega's, ik zou mij bij deze tussenkomst willen beperken tot één onderwerp dat reeds door verscheidene Collega's werd aangeraakt en dat meteen bewijst dat er daaromtrent een bijzondere sensibiliteit bestaat.

Ik bedoel daarbij het probleem van de Vlaamse diaspora, behandeld zowel door de heer Vanackere als door de heer Van In.

Ik zou willen uitgaan van een tekst van de Minister in de beleidsnota waar hij zegt : „De Vlaamse volksgemeenschap streeft naar de uitbouw van haar culturele gestalte. Deze uitbouw vraagt om de uitstraling, de wisselwerking en de samenwerking in en buiten het land.

Onze speciale bezorgdheid gaat uit naar de landen van Nederlandse cultuur.”

Ik geloof dat ik de hier aanwezigen niet moet overtuigen dat als wij deze passus aanvaardden als een der krachtlijnen van een beleid inzake de internationale culturele samenwerking, dit meteen impliceert een bijzondere zorg voor onze Nederlandssprekende landgenoten verspreid over de wereld, de Vlaamse diaspora waarover mijn Collega's hebben gesproken. Daarover wil ik detailleren dat men op basis van behoorlijk opgemaakte statistische ramingen aan-

vaardt dat circa 130 000 personen overzee als Vlamingen geboren zijn, dus in een eerste generatie en dat men binnen de Europese grenzen — steeds beperkt tot die eerste generatie — evenveel Vlaamse emigranten telt. Wanneer men kinderen en verwanten daaraan toevoegt betekent dit binnen en buiten Europa een dicht bevolkte zesde Vlaamse provincie, verspreid over de wereld. Zoals de Minister van Buitenlandse Zaken in een recente rede Sartre paraphraserend zegde : „ La Belgique c'est les autres “, zou ik een andere variatie kunnen lanceren, zeggende: „ ces Flamands ce ne sont pas les autres”. Het zijn wel degelijk onze eigen land- en taalgenoten.

Ik wil mij dan ook even aansluiten zowel bij de woordvoerders van de meerderheid, als bij deze van de oppositie die een bijzondere klemtoon gelegd hebben en een bijzondere prioriteit hebben gevraagd voor de culturele noden en mogelijkheden van onze landgenoten in het buitenland.

Velen van ons hebben de gelegenheid gehad het buitenland te bezoeken. Ikzelf had de gelegenheid in Zuid- en Noord-Amerika te verblijven, in sommige Vlaamse kolonies aldaar. Zo kon ik werkelijk ter plaatse de hunkering van onze volksgenoten naar een culturele begeleiding, een culturele binding met het moederland vaststellen. Wij hebben gezien hoe wordt uitgekeken naar betere en sterkere uitzendingen van de wereldomroep. Dat is het middel bij uitstek om uit het cultureel isolement te ontsnappen. Wanneer men rondreist in deze onmetelijke landen kan men zich pas goed voorstellen hoe groot dat cultureel heimwee is.

Wij hebben gezien hoe gesnakt wordt naar Nederlandse boeken en lektuur. Onze typisch Vlaamse neiging van verenigingsleven is blijven bestaan en heeft aanleiding gegeven tot sommige soms naïeve maar sympathieke vormen van verenigingsleven, maar meestal met een groot gebrek aan middelen en begeleiding. Deze nood aan gemeenschapsleven in eigen taal en banden met eigen cultuur — dat mag ook wel eens onderstreept worden — heeft ook een sociaal aspect.

Het zijn vooral de kleinere immigranten die deze behoefte het sterkst gevoelen, omdat zij meer dan de intellectueel ontwikkelden, aangewezen zijn op wat men hen bijbrengt, zodanig dat het doorbreken van dit cultureel isolement vooral de grotere groepen van kleine immigranten ten goede zou komen.

Zoals senator Vanackere onderstreepte mogen de mogelijkheden voor de toekomst van deze bestaande, zij het soms primitieve en spontaan gegroeide structuren, niet worden onderschat. Zij kunnen versterkt en gevaloriseerd worden in het raam van de culturele spreiding en tevens een aanwakking betekenen voor onze eigen culturele uitstraling.

Mijnheer de Minister van Buitenlandse Zaken, ik citeer hier graag een anecdote die u zeer sappig naar voren bracht ter gelegenheid van de opening van een tentoonstelling over Vlaamse kunstenaars in het buitenland. Het ging over Pedro de Gante — Pieter

van Gent — die in Mexico werd gevierd omdat hij vijf eeuwen geleden in de geschiedenis van dat land een zeer belangrijke plaats had ingenomen. Dank zij onze ambassades en vertegenwoordigers ter plaatse werden wij ons in België en in Vlaanderen ervan bewust welke betekenis in Mexico daaraan gegeven werd. Met alle respect voor onze ambassades en diensten, toch ben ik ervan overtuigd dat ook de Belgische en de Vlaamse culturele gemeenschap in Mexico hebben bijgedragen om de aandacht van onze officiële vertegenwoordigers daarop te vestigen. Dit is een concrete illustratie van het belang van onze culturele aanwezigheid, ook via onze definitief geëmigreerden.

De heer Minister heeft tijdens diezelfde redevoering hartversterkende woorden gesproken. Hij heeft eerst het probleem gesitueerd om het daarna in de richting van een oplossing te bekijken.

U zei terecht: „overal in de wereld zijn Vlaamse wetenschapsmensen, zakenlui, kunstenaars, boeren en studenten aan het werk. Deze tentoonstelling is daarvan een merkwaardig bewijs.

Maar wij weten over die Vlamingen in het buitenland te weinig. Het buitenland weet meer over ons dan wij over de Vlamingen in het buitenland. Dat is een lacune zowel in ons Vlaams patrimonium als in onze culturele politiek.”

U bracht te dier gelegenheid ook suggesties naar voren en u zegde dat deze tentoonstelling een aanzet kon zijn tot het opmaken van een inventaris van wat het Vlaamse genie gisteren en vandaag heeft bijgedragen tot het universeel cultureel patrimonium. U voegde eraan toe :

„Een organisatie als ‘België in de Wereld’ (reeds vernoemd), heeft dus nog werk op de plank.”

Welnu, Mevrouw de Minister, Mijnheer de Minister, ik meen dat deze vaststellingen er ons maar kunnen toe aansporen te onderzoeken hoe men deze nog te zwakke brug, „ België in de Wereld” en eventueel andere organen, moet versterken, wil men tot een meer doelmatige steun en begeleiding aan onze Nederlandsprekende landgenoten komen.

Deze organen als „ België in de Wereld”, hebben bijna met onbestaande middelen, maar met veel goede wil en zeker met veel hart, heel wat kunnen bereiken om de eigen mensen vreugde, een stukje geluk, een beetje doorbreken van dat isolement, dat voor de emigranten lange jaren blijft nawerken, bij te brengen.

Ik wens tot slot, zonder effectjagerij, maar met eerlijke overtuiging, een uitnodiging te sturen aan Mevrouw De Backer, minister van de Nederlandse Cultuur, om concreet met „ België in de Wereld” en eventueel andere organen, regelmatig overleg te organiseren om na te gaan hoe men de culturele steun en begeleiding aan de Vlamingen in de wereld kan verveelvoudigen en een ernstige dimensie geven. De heer Van In heeft het woord folklore gebruikt.. .

De heer G. Van In. — Het was ook folklore.

De heer J. van Waterschoot. — Welnu, willen wij ontsnappen aan dit niveau van folklore, dan moeten wij komen tot een werkelijke steun en begeleiding, die naam waardig. Ik sluit mij trouwens volkomen aan bij deze overtuiging ter zake.

Sinds 1973 staat in het budget van de Nederlandse Cultuur 250 000 F voor dergelijke steun en begeleiding, langs deze kanalen van aangepaste organismen. Dit is nog niet één frank per Vlaming in het buitenland. De vertienvoudiging van die som, budgetair een oneindig klein deel, een infinitesimaal deel, zou mirakelen mogelijk maken voor onze taal- en landgenoten. Dat beseft eenieder die hun ontvankelijkheid terzake kent.

Ik zou dan ook concreet aan Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur willen suggereren, niet-tegenstaande haar zeer drukke bezigheden, bij gelegenheid een kleine rondreis te maken in dit diaspora en ter plaatse eens kennis te nemen met deze problematiek, die op dit ogenblik werkelijk de meest vergeten problematiek is in het Vlaamse culturele reveil, die wij de voldoening hebben te beleven. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

De Voorzitter. — Dames en Heren, alvorens onze werkzaamheden te besluiten moge ik het voorstel doen tot wijziging vanwege de C.V.P.-fractie voor wat betreft de samenstelling van de commissie voor het reglement, met name de heer Vandekerckhove als vast lid te vervangen door de heer Hulpiau.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

Aldus is besloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter. — Aan de orde van de volgende openbare vergadering op 16 juli eerstkomende zullen onder meer staan, samen met de voortzetting en sluiting van het debat over het beleid inzake internationale culturele samenwerking: het ontwerp van decreet houdende nieuwe voorlopige kredieten voor het begrotingsjaar 1974; het heden voormiddag door de commissie aangenomen voorstel van decreet van de heer Vanhaegendoren tot taalregeling in het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn; besprekingen en stemmingen over eventueel andere in commissie afgehandelde ontwerpen en voorstellen van decreet. Ik moge u dan ook nog voorstellen voor het bepalen van bijkomende agendapunten aan het Bureau en aan de Voorzitter van de Raad over te laten.

(*Instemming*)

De vergadering is gesloten. —

— De vergadering wordt gesloten om 16.55 u.

VRAGEN (Rgt. art. 51)

Schriftelijke vragen en antwoorden

Schriftelijke vragen werden ingediend door de heren A. Diegenant, W. Kuijpers en F. Vandamme.

RECHTZETTING

In de Handelingen nr. 3 van 21 mei 1974 leze men op bladzijde 94, 01.31 in plaats van 01.04.

BIJLAGEN BIJ DE HANDELINGEN
NR. 6 VAN 2 JULI 1974

BEGROTINGSTABELLEN

BEGROTING VAN DE CULTURELE ZAKEN
VAN DE NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1974
SECTOR NEDERLANDSE CULTUUR

TABEL

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank)

Art.	TEKSTEN	1974 Aangevraagde kredieten	1973 Kredieten (vorige jaren)	1972 Uitgaven
SECTOR VERKEERSWEZEN.				
Deel I.				
Onderwijs.				
HOOFDSTUK I.				
CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN.				
§ 1. Lonen en sociale lasten.				
11.03	Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulppersoneel, de toelagen voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsongevallen — inbegrepen de uitkering van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulppersoneel in dienst door werkongeval getroffen)	4 633	4 276	3 507
11.04	Allerhande toelagen aan het Rijkspersoneel	105	105	69
	Totaal voor § 1	4 738	4 381	3 576
§ 2. Aankoop van niet-duurzame goederen en van diensten.				
12.01	Erelonen van advocaten en geneesheren. — Gerechtskosten inzake burgerlijke, administratieve en strafzaken. — Presentiegelden, reizen verblijfkosten van niet tot de Rijksdiensten behorende personen. — Bezoldiging van niet tot de Administratie behorende deskundigen en prestaties van derden (met inbegrip van uitgaven voor vroegere begrotingsjaren en de provisionele voorschotten) . . .	20	20	33
12.02	Water, stoom, gas en elektriciteit. — Andere verbruiksuitgaven. — Frankering van brieven. — Telegrammen. — Abonnementen OP de telefoon en telefoongesprekken. — Vervoer. — Belastingen. — Retributies	43	43	22
12.03	Onderhoudsuitgaven van lokalen, meubilair, materieel en machines. — Aanschaffen van werken en publikaties. — Abonnementen op dagbladen en officiële publikaties. — Kleine uitgaven voor materieel, bureaubenodigheden, drukwerken, inbindingen en onderhoudsprodukten. — Huur van roerende goederen (met inbegrip van mecanografische installaties). — Publikaties door het Departement	10	10	16
12.04	Vaste en vloeibare brandstoffen geleverd door bemiddeling van het C.B.B.	62	62 (7)	55
12.05	Bureaubenodigheden, papier, drukwerken, inbindingen, geleverd door bemiddeling van het C. B. B.	20	15	10
12.10	Allerhande vergoedingen aan het Rijkspersoneel voor werkelijke lasten en materiële schade evenals de vervoerkosten betreffende dienstreizen (met inbegrip van de bijdrage van de Staat-werkgever in de prijs van de sociale abonnementen)	65	62	64
12.12	Andere kleine bestuursuitgaven (de receptiekosten inbegrepen)	5	5	5
	Totaal voor § 2	225	217	205
	Totaal voor hoofdstuk 1	4 963	4 598 (7)	3 781

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank)

Art.	TEKSTEN	1974 Aangevraagde kredieten	1973 Kredieten (vorige jaren)	1972 Uitgaven
HOOFDSTUK III. INKOMENSOVERDRACHTEN.				
Inkomensoverdrachten aan gezinnen.				
33.01	Allerhande schadevergoedingen aan derden voortvloeiend uit het opnemen door de Staat van zijn verantwoordelijkheid ten overstaan van door zijn organen en door zijn bedienden gepleegde daden (pro memorie)	—	1	—
33.02	Studiebeurzen, prijzen en premiën aan de leerlingen van de zeevaartscholen en de zeevisserijscholen	110	80	64
Inkomensoverdrachten aan het vrij onderwijs.				
44.01	Toelage aan het Koninklijk Werk « Ibis »	10 615	10 050	8 219
44.02	Toelagen aan de scholen voor zeevaartonderwijs	14 515	13 420	10 274
Totaal hoofdstuk III		25 240	23 551	18 553
HOOFDSTUK V. AANKOOP VAN ROERENDE VERMOGENSGOEDEREN.				
74.01	Aankoop van machines, meubilair en allerhande materieel door bemiddeling van het C. B. B. (pro memorie)	—	5	—
Totaal voor hoofdstuk V		—	5	—
HOOFDSTUK VI. DIVERSEN.				
01.01	Zeewezen en Binnenvaart : exploitatie van de zeevaart- en zeevisserijscholen en het oefenschip « Commandant Fourcault », — Onkosten verbonden aan de gekleide amarinage (brandstof, olie, smeermiddelen, onderhoud, herstellingen, verlies- en schadeposten). — Materieel, meubilair voor keukens, klassen, refters, slaapzalen enz. — Onderhoud van de leerlingen (voeding, uitrusting, medische zorgen, enz.)	4 600	4 400	4 710
Totaal voor hoofdstuk VI		4 600	4 400	4 710
Totaal voor deel I — Onderwijs		34 803	32 554 (7)	27 048

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank)

Art.	TEKSTEN	1974 Aangevraagde kredieten	1973 Kredieten (vorige jaren)	1972 Uitgaven
Deel II.				
Permanente vorming.				
Sectie 1.				
Commissariaat-Generaal voor Toerisme.				
HOOFDSTUK III.				
INKOMENSOVERDRACHTEN.				
Inkomensoverdrachten aan gezinnen.				
33.02	Toelagen aan de verenigingen en gewestelijke groeperijen en van verenigingen voor vreemdelingenverkeer, aan de provinciale toeristische federaties en aan toeristische liga's en verenigingen	11 000	7 400	6 650
Inkomensoverdrachten aan fondsen en aan openbare instellingen zonder bedrijfskarakter.				
41.01	Sociaal toerisme. — Arbeidersvakantie	500	400	400
Inkomensoverdrachten aan de gemeenten en aan de provinciën.				
43.01	Toelagen aan de waterkuuroorden	900	845	900
Totaal voor hoofdstuk III		12 400	8 645	7 950
HOOFDSTUK IV.				
VERMOGENSOVFBDRACHTEN.				
Vermogensoverdrachten aan bedrijven.				
51.01	Toekenning van premies ter bevordering van de modernisering of van de bouw van hotelinrichtingen	10 000	7 125	4 996
51.02	Premies voor modernisering, aanleg en uitbreiding van kampeerterrainen	10 000	—	—
Totaal voor hoofdstuk IV		20 000	7 125	4 996
Totaal voor sectie 1. — Commissariaat-generaal voor Toerisme.		32 400	15 770	12 946

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank)

Art.	TEKSTEN	1974 Aangevraagde kredieten	1973 Kredieten (vorige jaren)	1972 Uitgaven
Sectie II.				
Luchtvaart.				
HOOFDSTUK III.				
INKOMENSOVEIZDBACHTEN.				
Inkomensoverdrachten aan gezinnen.				
33.03	Tussenkomst van de Staat ten bate van verenigingen voor Luchtvaart- vulgarisatie	300	500	550
33.04	Beurzen, prijzen, Leningen	8	13	'1
	Totaal voor hoofdstuk III	308	513	551
	Totaal voor sectie II — Luchtvaart	308	513	551
	Totaal voor deel II — Permanente vorming	32 708	16 283	13 497
Deel IV.				
Diverse.				
01.01	Provisioneel krediet tot dekking van de kosten, voor de hele begro- ting, voortvloeiend uit een eventuele stijging van het indexcijfer der consumptieprijzen en uit de sociale programmatie	1730	—	—
	Totaal voor deel IV. — Diverse	1730	—	—
	Totaal voor titel 1 — Gewone uitgaven van de sector Verkeerswezen.	69 241	48 837 (7)	40 545

Ons bekend om te worden gevoegd
bij Ons besluit van 10 december 1973.

BOUDEWIJN.

VAN KONINGSWEGE :

***De Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting,
belast met de Coördinatie
van de Institutionele Hervormingen,***

L. TINDEMANS.

De Vice-Eerste Minister en Minister van Financiën,

W. DE CLERCQ.

***De Minister van Wetenschapsbeleid
van de Oostkantons en van het Toerisme,***

C. HANIN.

De Minister van Verkeerswezen en van Havenbeleid,

J. RAMAEKERS.

De Staatssecretaris voor Begroting,

A. HUMBLET.

VERANTWOORDINGSPROGRAMMA.

SECTOR VERKEERSWEZEN.

Art. 2 van het ontwerp-decreet.

Waar in 1973 een enkel globaal provisioneel krediet bestemd tot dekking, voor het geheel van de begrotingen, van de lasten voortvloeiend uit een eventuele stijging van het indexcijfer der consumptieprijzen, was ingeschreven in de begroting van het Ministerie van Financiën, wordt in 1974 in elke begroting die kredieten omvat welke aanleiding kunnen geven tot een aanpassing, een krediet opgenomen tot dekking van de uitgaven ingevolge de indexschommelingen en tevens van deze die zullen voortvloeien uit de sociale programmatie.

Gelijklopend met deze beslissing, neemt artikel 2 van dit ontwerp, in een aangepaste vorm, de beschikkingen over van artikel 8 van de begroting van het Ministerie van Financiën voor 1973 waarbij aan de Koning machtiging werd verleend om het krediet waarvan sprake, volgens de behoeften, over de passende artikelen van de verschillende begrotingen te verdelen.

TITEL I. — GEWONE UITGAVEN.

Deel I. — Onderwijs.

HOOFDSTUK 1. — CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN.

§ 1. Lonen en socialen lasten.

Art. 11.03 — *Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel* (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulppersoneel, de toelagen voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsongevallen — inbegrepen de uitkering van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulppersoneel, in dienst door werkongeval getroffen).

		1974	1973	1972
		—	—	—
		4 633 000	4 276 000	3 507 000
Economische classificatie		1974	1973	1972
111	Eigenlijk loon	F 4 073 000	3 760 000	3 265 000
Samenstelling :				
	Baremabezoldigingen	F 3 946 000	3 636 000	3 007 000
	Programmatietoelagen	95 000	94 000	81 000
	Haard- en standplaatstoelagen	32 000	30 000	177 000
		Totalen	F 4 073 000	3 760 000
			3 265 000	

Economische classificatie		1974	1973	1972
112	Directe toelagen :	400000	384000	242000
	Verlofgeld F	148000	147000	100 000
	Kinderbijslagen	178 000	178000	100 000
	Andere	74000	59 000	42000
	Totalen F	400000	384000	242000
113	Werkgeversbijdragen + sociale verzeke- ring F	160000	132000	—
	Algemene totalen F	4633000	4276000	3507000

Het krediet heeft in hoofdzaak betrekking op de bezoldiging van het personeel van de Rijkszeevisserijschool te Heist a/zee.
De verhoging van het krediet is voornamelijk te wijten aan de stijging van de index.

Art. 11.04 — *Allerhande toelagen aan het Rijkspersoneel.*

Economische classificatie		1974	1973	1972
111	Eigenlijk loon F	105 000	105000	69000

Het krediet houdt verband met de uitgaven voor verkeersfaciliteiten verleend aan het personeel van de Rijkszeevisserijschool te Heist a/zee.

§ 2. Aankoop van niet-duurzame goederen en van diensten.

Art. 12.01. — *Erelonen van advocaten en geneesheren. — Gerechtskosten* inzake *burgerlijke, administratieve en strafzaken. — Presentiegelden, reis- en verblijfkosten van niet tot de Rijksdiensten behorende personen — Bezoldiging van niet tot de Administratie behorende deskundigen en prestaties van derden* (met inbegrip van uitgaven voor vroegere begrotingsjaren en de provisionele voorschotten).

Economische classificatie		1974	1973	1972
121	Algemene werkingskosten F	20000	20000	33000

Het krediet is bestemd voor de verbandhoudende uitgaven betreffende het Rijkszeevisserijonderwijs te Heist a/zee.

Art. 12.02 — *Water, stoom, gas en elektriciteit — Andere verbruiksuitgaven. — Frankering van brieven. — Telegrammen. — Abonnementen op de telefoon en telefoongesprekken. — Vervoer. — Belastingen. — Retributies.*

Economische classificatie		1974	1973	1972
121	Algemene werkingskosten F	43 000	43 000	22000

Het krediet moet toelaten het hoofd te bieden aan de verlichting+, verbruiks- en correspondentieuitgaven van de Rijkszeevisserijschool te Heist a/zee.

Art. 12.03 — *Onderhoudsuitgaven van lokalen, meubilair, materieel en machines. — Aanschaffen van werken en publikaties. — Abonnementen op dagbladen en officiële publikaties. — Kleine uitgaven voor materieel, bureaubenodigheden, drukwerken, inbindingen en onderhoudsprodukten. — Huur van roerende goederen* (met inbegrip van mecano- grafische installaties). — *Publikaties door het Departement.*

Economische classificatie		1974	1973	1972
121	Algemene werkingskosten F	10 000	10 000	16000

Het krediet is bestemd voor onderhoudswerken en andere geringe uitgaven verbonden aan het Rijkszeevisserijonderwijs te Heist a/zee.

Art. 12.04. — *Vaste en vloeibare brandstoffen geleverd door bemiddeling van het C. B. B.*

Economische classificatie		1974	1973	1972
121	Algemene werkingskosten F	62 000	62 000 (7 000)	55 000

Het krediet is bestemd voor de verwarmingskosten van de Rijkszeevervisserijschool te Heist a/zee.

Art. 12.05 — *Bureaubehoeften, papier, drukwerken, inbindingen, geleverd door bemiddeling van het C. B. B.*

Economische classificatie		1974	1973	1972
121	Algemene werkingskosten F	20 000	15 000	10 000

Krediet bestemd voor de verbandhoudende uitgaven van de Rijkszeevervisserijschool te Heist a/zee.

Art. 12.10 — *Allerhande vergoedingen aan het Rijkspersoneel voor werkelijke lasten en materiële schade evenals de vervoerkosten betreffende dienstreizen* (met inbegrip van de bijdrage van de Staat-werkgever in de prijs van de sociale abonnementen).

Economische classificatie		1974	1973	1972
121	Algemene werkingskosten F	65 000	62 000	64 000

Krediet bestemd voor de vervoerkosten, verblijfsvergoedingen en uniformvergoeding aan het personeel der Rijkszeevervisserijschool te Heist a/zee.

Art. 12.12. — *Andere kleine bestuursuitgaven* (de receptiekosten inbegrepen).

Economische classificatie		1974	1973	1972
121	Algemene werkingskosten F	5 000	5 000	5 000

Het krediet is bestemd voor de Rijkszeevervisserijschool te Heist a/zee.

HOOFDSTUK III. — INKOMENSOVERDRACHTEN.

Inkomensoverdrachten aan gezinnen.

Art. 33.01 — *Allerhande schadevergoedingen aan derden voortvloeiend uit het opnemen door de Staat van zijn verantwoordelijkheid ten overstaan van door zijn organen en door zijn bedienden gepleegde daden* (pro memorie).

Economische classificatie		1974	1973	1972
33.61	Andere overdrachten : gezinnen . . . F	—	1000	—

Art. 33.02 — *Studiebeurzen, prijzen en premiën aan de leerlingen van de zeevaartscholen en de zeevisserijscholen.*

Economische classificatie		1974	1973	1972
33.31	Culturele doeleinden : gezinnen . . . F	110 000	80 000	64 000

Basisreglementen : koninklijk besluit van 21 maart 1960 en 28 november 1972.

Krediet bestemd voor het uitreiken van beurzen en prijzen aan leerlingen van de Rijkszeevervisserijschool te Heist a/zee en aan de gesubsidieerde beroepsscholen voor zeevisserij : de stedelijke visserijschool en de vrije visserijschool Paster Pype te Oostende, evenals de vrije visserijscholen te Heist a/zee en Nieuwpoort.

Inkomensoverdrachten aan het vrij onderwijs.

Art. 44.01 — **Toelage aan het Koninklijk Werk « Ibis ».**

Economische classificatie		1974	1973	1972
440	Niet-economisch verdeeld F	10 615 000	10 050 000	8 219 000

Basisreglement : Wet op het zeevaartonderwijs, gecoördineerd op 20 september 1960, gewijzigd bij de wet van 27 mei 1969. — Koninklijk besluit van 5 oktober 1970.

De toelage is bestemd om de uitgaven te dekken betreffende de werking en het onderhoud van de school voor wezen van vissers.

De vermeerdering is te wijten aan de stijging van de index en aan de weddeverhogingen.

Art. 44.02. — **Toelagen aan de scholen voor zeevaartonderwijs.**

Economische classificatie		1974	1973	1972
		14 515 000	13 420 000	10 274 000
441	Bijdragen voor lonen van onderwijzend personeel der vrije scholen F	13 425 000	12 400 000	9 431 000
443	Bijdragen voor overige werkingskosten van het vrije onderwijs F	1 090 000	1 020 000	843 000
	Totalen F	14 515 000	13 420 000	10 274 000

Basisreglement : Wet op het zeevaartonderwijs, gecoördineerd op 20 september 1960.

Krediet nodig om toelagen te verlenen voor :

a) Wedden	F	13 425 000
b) Werkingskosten		950 000
c) Uitrusting		140 000
		14 515 000

Het krediet is bestemd voor de wedde- en werkingsubsidies te verlenen aan de vrije visserijschool **Paster** Pype en de stedelijke visserijschool te Oostende, evenals de vrije visserijscholen te Nieuwpoort en Heist **a/zee**.

De vermeerdering van het krediet is in hoofdzaak te wijten aan de stijging van de index en aan de weddeverhogingen.

HOOFDSTUK V. — AANKOOP VAN ROERENDE VERMOGENSGOEDEREN.

Art. 74.01. — **Aankoop van machines, meubilair en allerhande materieel door bemiddeling van het C. B. B.** (pro memorie).

Economische classificatie		1974	1973	1972
742	Aankoop ander materieel F	—	5000	—

HOOFDSTUK VI. — DIVERSE.

Art. 01.01. — **Zeewezen en Binnenvaart : Exploitatie van de zeevaart- en zeevisserijscholen en het oefenschip « Commandant Fourcault » — Onkosten verbonden aan de geleide amari-nage (brandstof, olie, smeermiddelen, onderhoud, herstellingen, verlies- en schadeposten). — Materieel, meubilair voor keukens, klassen, refters, slaapzalen, enz. — Onderhoud van de leerlingen (voeding, uitrusting, medische zorgen, enz.).**

Economische classificatie		1974	1973	1972
123	Specifieke aankopen F	4 600 000	4 400 000	4 710 000
Onderverdeling van het krediet :				
—	Huur van een oefenschip voor de praktische opleiding in zeevisserijonder-richt F			4 200 000
—	Bijkszeevisserijschool Heist a/zee :			
—	Onderhoud der lokalen, studiereizen, enz.			184 000
—	Didactisch materieel, herstellingen, uitrusting enz.)			181 000
—	Verzekeringen van de leerlingen			35 000
				F 4 600 000

HOOFDSTUK IV. — VERMOGENSOVERDRACHTEN.

Vermogensoverdrachten aan bedrijven.

Art. 51.01. — **Toekenning van premies ter bevordering van de modernisering
Of van de bouw van hotelinrichtingen.**

Economische classificatie	1974	1973	1972
512 Vermogensoverdrachten aan privé-bedrijven F	10 000 000	7 125 000	4 996 000

Basisreglementering : koninklijk besluit van 8 mei 1967 tot regeling van de toekenning van premies voor het moderniseren en het bouwen van hotelinrichtingen.

Het krediet moet dienen om subsidies uit te keren voor de modernisering van de **hotelluitrusting** en voor werken tot bevordering van de vakantiespreiding.

Het aandeel van de Brusselse agglomeratie in dit krediet belooft 500 000 frank.

Art. 51.02. — **Premies voor modernisering, aanleg en uitbreiding van kampeertreinen.**

Economische classificatie	1974	1973	1972
512 Vermogensoverdrachten aan privé-bedrijven F	10 000 000	—	—

Het krediet moet toelaten, door de toekenning van premies, de aanleg, de modernisering en de uitbreiding van kampeertreinen te bevorderen zodat deze beantwoorden aan de voorschriften van de wet van 30 april 1970 op de camping en van het koninklijk besluit van 25 oktober 1971.

Sectie II. — Luchtvaart.

HOOFDSTUK III. — INKOMENSOVERDRACHTEN.

Inkomensoverdrachten aan gezinnen.

Art. 33.03. — **Tussenkost van de Staat ten bate van verenigingen voor luchtvaartvulgarisatie.**

Economische classificatie	1974	1973	1972
33.62 Andere overdrachten : instellingen F	300 000	500 000	550 000

Het krediet moet toelaten, langs de Belgische federatie der toerismevliegclubs om, tussen te komen in de opleidingskosten van kandidaten-toerisme vliegtuigbestuurders en in de kosten van aankoop van vliegend materieel.

Het aandeel van de Brusselse agglomeratie in dit krediet is vastgesteld op 30.000 frank.

Art. 33.04. — **Beurzen. — Prijzen. — Leningen.**

Economische classificatie	1974	1973	1972
33.31 Culturele doeleinden : gezinnen F	8 000	13 000	1000

Tussenkost van het departement bij gelegenheid van sportmanifestaties (wedstrijden, vliegmeetings, bekens, prijzen, enz.).

Het aandeel van de Brusselse agglomeratie in dit krediet is vastgesteld op 1000 frank.

Deel IV. — Diverse.

Art. 01.01. — **Provisieel krediet tot dekking van de lasten, voor de hele begroting voortvloeiend uit een eventuele stijging van het indexcijfer der consumptieprijzen en uit de sociale programmatie.**

Economische classificatie	1974	1973	1972
01 Niet economisch verdeeld F	1730 000	—	—

Provisie bestemd om :

— de bijkomende lasten te dekken welke voortvloeien uit de weerslag van de verhoging van het indexcijfer der consumptieprijzen op de bezoldiging en andere uitgaven;

— voordelen toe te kermen in het raam van de sociale programmatie.

TITEL II. — BUITENGEWONE UITGAVEN.

Toerisme.

HOOFDSTUK III. — VERMOGENSOVERDRACHTEN.

Vermogensoverdrachten aan bedrijven.

Art. 51.01. — *Tussenkomst van de Staat in het raam van de reglementering betreffende het verlenen van de subsidies voor de bevordering van het sociaal toerisme.*

1. **Loonarbeiders.**

Economische classificatie :

512 Vermogensoverdrachten aan **privé-bedrijven.**

Oorspronkelijk programma : nihil.

Aangepast programma : 376 000 000 frank.

Vastleggingen :

Vastleggingen 1971 en vorige	F 220763 000
Vastleggingen 1972	20000000
Kredieten 1972 overgedragen naar het begrotingsjaar 1973	2 600 000
Aangepaste kredieten 1973	72 000 000
Nieuwe machtigingen 1974	60 000 000
Nieuw vastleggingsplafon	F 375363 000

Ordonnanceringen :

Ordonnanceringen 1971 en vorige	F 148 488 030
Ordonnanceringen 1972	43 020 850
Kredieten 1972 overgedragen naar het begrotingsjaar 1973	2 000 000
Aangepaste kredieten 1973	50 000 000
Nieuwe machtigingen 1974	50000000
Nieuw ordonnanceringsplafon	F 293508880

De kredieten moeten toelaten tussen te komen in de uitgaven voor de verwezenlijking, de uitbreiding, de uitrusting, enz., van inrichtingen voor sociaal toerisme, sector loonarbeiders, en dit onder de voorwaarden vastgesteld bij het koninklijk besluit van 23 januari 1951, gewijzigd door dat van 2 maart 1956.

2. **Zelfstandigen**

Economische classificatie :

512 Vermogensoverdrachten aan **privé-bedrijven.**

Oorspronkelijk programma : 40 000 000 frank.

Aangepast programma : 40 000 000 frank.

Vastleggingen :

Vastleggingen 1971 en vorige	F —
Vastleggingen 1972	40 000 000
Kredieten 1972 overgedragen naar het begrotingsjaar 1973	—
Aangepaste kredieten 1973	—
Nieuwe machtigingen 1974	—
Nieuw vastleggingsplafon	F 40000000

Ordonnanceringen :

Ordonnanceringen 1971 en vorige	F —
Ordonnanceringen 1972	—
Kredieten 1972 overgedragen naar het begrotingsjaar 1973	7 000 000
Aangepaste kredieten 1973	25 000 000
Nieuwe machtigingen 1974	8000000
Nieuw ordonnanceringsplafon	F 40000000

De kredieten zijn bestemd om de Staat toe te laten tussen te komen in de uitgaven voor de verwezenlijking, de uitbreiding, de uitrusting, enz., van inrichtingen voor sociaal toerisme, sector zelfstandigen en dit onder de voorwaarden vastgesteld bij het koninklijk besluit van 19 oktober 1971.

Art. 51.02. — *Tussenkomst van de Staat in de financiering van aankopen en van werken die bijdragen tot de ontwikkeling van de regionale toeristische uitrusting.*

Economische classificatie :

512 Vermogensoverdrachten aan **privé-bedrijven**.

Oorspronkelijk programma : nihil.

Aangepast programma : 248 000 000 frank.

Vastleggingen :

Vastleggingen 1971 en vorige	F 94219 000
Vastleggingen 1972	42 995 800
Kredieten 1972 overgedragen naar het begrotingsjaar 1973	5400000
Aangepaste kredieten 1973	55 000 000
Nieuwe machtigingen 1974	50000000
Nieuw vastleggingsplafon	F 247614 800

Ordonnanceringen :

Ordonnanceringen 1971 en vorige	F 60764 866
Ordonnanceringen 1972	22 526 545
Kredieten 1972 overgedragen naar het begrotingsjaar 1973	5 000 000
Aangepaste kredieten 1973	35 000 000
Nieuwe machtigingen 1974	50000000
Nieuw ordonnanceringsplafon	F 173291411

De kredieten worden aangevraagd voor het bevorderen van de ontwikkeling van de regionale toeristische uitrusting in het raam van een politiek tot economische en sociale valorisatie (toelagen toe te kennen onder de voorwaarden bepaald bij het koninklijk besluit van 14 februari 1967 gewijzigd door dat van 24 september 1969).

HOOFDSTUK IV. — DIRECTE INVESTERINGEN.

Aankoop van grond en gebouwen in het binnenland.

Art. 71.01. — *Aankoop van terreinen en gebouwen, allerhande constructies, uitrustingen en aanpassingen met het oog op het oprichten van toeristische centra.*

Economische classificatie :

71 Aankoop van grond en gebouwen in het binnenland.

Oorspronkelijk programma : 15 000 000 frank.

Aangepast programma : 30 000 000 frank.

Vastleggingen :

Vastleggingen 1971 en vorige	F —
Vastleggingen 1972	—
Kredieten 1972 overgedragen naar het begrotingsjaar 1973	15 000 000
Aangepaste kredieten 1973	—
Nieuwe machtigingen 1974	15 000 000
Nieuw vastleggingsplafon	F 30000000

Ordonnanceringen :

Ordonnanceringen 1971 en vorige	F —
Ordonnanceringen 1972	—
Kredieten 1972 overgedragen naar het begrotingsjaar 1973	12 500 000
Aangepaste kredieten 1973	—
Nieuwe machtigingen 1974	17 500 000
Nieuw ordonnanceringsplafon	F 30000 000

Kredieten bestemd voor de financiering van de verwezenlijking van complexen voor vrijetijdsbesteding voortspruitend uit Staatsinitiatief, zonder financiële deelname van de lokale of gewestelijke gemeenschappen.

Uiteenzettingstabel van de personeelsuitgaven
(Rijkszeevervisserijschool te Heist a/Zee).

Aanwijzing der graden	N ^r Weddeschalen	Kader	Effectief		Raming (in duizendtallen)		Totaal
			Vast personeel	Tijdelijk personeel	Vast personeel	Tijdelijk personeel	
Onderwijzend personeel							
Dagschool							
Directeur-leraar (in de algemene of technische vakken)	210 521-381136 *	1	1	—	349	—	349
Leraar	200100-370200	6	6	—	1868	—	1868
Lesgever	1/20 of 1/25 van 235 800 of 200 100	432	432	—	72	—	72
		uren per schooljaar					
Administratief personeel *							
Administratief adjunct 2 ^e kl. of Opsteller	20/1-156 800-384 800	1	1	—	182	—	182
Meester-, vak- en dienstpersoneel							
Hulpvakman B voor scheepswerk	42/3-139 200-175 200	1	1	—	152	—	152
Onderwijzend personeel							
Avondschoon							
Directeur-Lesgever	1/20 van 235 800-405 900	288	288	—	15	—	15
Lesgevers	per uur 1/20 of 1/25 van 200 100-370 200 of 174 600-313 000 per uur	576	576	—	359	—	359
Hulppersoneel (onvolledige prestaties)		—	—	—	83	90	173
		9	9	—	3080	90	3 170
		+ 1 296 (**)	+ 1 296 (**)	—	88	—	88
					3168	90	3258
Baremabesoldigingen							3258
Bevorderingen in graad en weddeverhogingen							110
Aanwervingen							—
Programmatietoelage							95
Verhoging index							578
Haard- en standplaatstoelagen							27
Verhoging index							5
Totaal							4073
Verlofgeld							148
Kinderbijslagen							178
Geboortevergoeding							10
Vergoeding van laatste ziekte en begrafenis kosten							27
Verhoging index							37
Totaal							4473
Werkgeversbijdragen sociale verzekeringen							160
Algemeen totaal							4 633

* De nieuwe weddeschalen ingevolge de revalorisatie van het openbaar ambt vanaf 1 april 1972 zijn nog niet vastgesteld.

** Uren per schooljaar.

BEGROTING VAN DE CULTURELE ZAKEN
VAN DE NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1974

SECTOR VERKEERSWEZEN

TABEL

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
DEEL I.					
Onderwijs.					
Sectie 1.					
Kunstonderwijs.					
HOOFDSTUK 1.					
CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN.					
§ 1. Lonen en sociale lasten.					
11.03	Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulpperson neel, de toelagen voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsongevallen — inbegrepen de uitkering van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulppersonneel, in dienst door werkongeval getroffen)	230	776	215 397 (905)	261785
11.04	Allerhande toelagen aan het Rijkspersonneel	644		526 (10)	443
Totaal voor § 1		231420		215 923 (915)	162 228
§ 2. Aankoop van niet-duurzame goederen en van diensten.					
12.01	Erelonen van advocaten en geneesheren. — Gerechtskosten inzake burgerlijke, administratieve en strafzaken. — Presentiegelden, reisen verblijfkosten van niet tot de Rijksdiensten behorende personen. — Bezoldiging van niet tot de Administratie behorende deskundigen en prestaties van derden (met inbegrip van de uitgaven voor vroegere jaren)	3	189	3 800	2 355
12.02	Water, stoom, gas en elektriciteit. — Andere verbruiksuitgaven. — Frankering van brieven. — Telegrammen. — Abonnementen OP de telefoon en telefoongesprekken. — Vervoer. — Belastingen. — Retributies	4	240	3 060 (17)	3 190
12.03	Onderhoudsuitgaven van lokalen, meubilair, materieel en machines. — Aanschaffen van werken en publikaties. — Abonnementen op dagbladen en officiële publikaties. — Kleine uitgaven voor materieel, bureaubenodigheden, drukwerken, inbindingen en onderhouds produkten. — Huur van roerende goederen (met inbegrip van de mecanografische installaties). — Publikaties door het Departement	14	580	11500	11195
12.04	Vaste en vloeibare brandstoffen, geleverd door bemiddeling van het C.B.B.	2	730	2 420 (29)	2 584
12.05	Bureaubenodigheden, papier, drukwerken, inbindingen geleverd door bemiddeling van het C. B. B. (<i>pro memorie</i>)	—		160	211
12.07	Kleding geleverd door of zonder bemiddeling van het C. B. B.	219		180	140
12.10	Allerhande vergoedingen aan het Rijkspersonneel voor werkelijke lasten en materiële schade, evenals de vervoerkosten betreffende dienstreizen (met inbegrip van de bijdrage van de Staat-werkgever in de prijs van de sociale abonnementen)	696		540	552

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	kredieten per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
12.12	Andere kleine bestuursuitgaven		229	155	157
12.13	Huur van onroerende goederen van de verschillende diensten van het Departement, met inbegrip van de aan de Regie der Gebouwen verschuldigde huurgelden, retributies en vergoedingen. — Belastingen slaande op gebouwen van het Rijk of door hem gehuurd, met inbegrip van de terugbetaling van belastingen aan de Regie der Gebouwen		1100	450	200
12.14	Uitzonderingsuitgaven voor diensten en voor aankopen van niet-duurzame goederen (werken en leveringen voor inrichting van nieuwe lokalen, verhuizingskosten enz.)		8000	4750	4984
12.20	Prijzuitreiking		360	290	327
12.21	Publiciteitskosten		460	405	441
12.22	Inrichtingskosten van de virtuositeitsprijs van de Regering		110	110	120
12.23	Verzekering van de leerlingen		365	235 (2)	271
12.24	Schoolreizen en uitstappen		450	365	427
12.25	Sociale voordelen		120	115	77
12.26	Inrichting van tentoonstellingen door de Rijksinrichtingen voor Onderwijs van de Plastische Kunsten		250	180	300
12.27	Aankoop van kleding en toneeluitrusting. — Uitgaven van dezelfde aard		1180	800	745
	Totaal voor § 2		38278	29515 (48)	28276
	Totaal voor hoofdstuk, 1		269 698	245 438 (963)	190504

HOOFDSTUK III.

INKOMENSOVERDRACHTEN.

Inkomensoverdrachten aan gezinnen.

33.01	Toelagen aan de v.z.w., belast met het beheer van het Eigen Vermogen der Rijksinrichtingen voor kunstonderwijs		370	315	23
33.02	Werkbeurzen aan leerlingen van het Hoger kunstonderwijs		1080	914	(1)
	Inkomensoverdrachten aan de gemeenten en aan de provinciën.				
43.01	Weddetoelagen aan de officiële gesubsidieerde muziekscholen van de eerste categorie		173000	212555 (36480)	154199
43.02	Weddetoelagen aan de officiële gesubsidieerde muziekscholen van de tweede categorie		36830	40605	30000
43.03	Weddetoelagen aan de officiële gesubsidieerde tekenacademiën en tekenscholen		116 480	149 901 (30000)	100 198
43.04	Werkingsstoelagen aan de officiële gesubsidieerde muziekscholen van de eerste categorie , alsmede aan de tekenacademiën en tekenscholen :				

(1) Zie artikel 01.02 van sectie III.

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten		Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
		per littera	per artikel		
	1. Muziekscholen	11000		11000	10 275
	2. Tekenacademiën	16 000		16 000	15 656
			27 000		
	Inkomensoverdrachten aan het vrij onderwijs.				
44.01	Weddetoelagen aan de vrije gesubsidieerde muziekscholen van de eerste categorie		16 797	13 292 (1 757)	15 579
44.02	Weddetoelagen aan de vrije gesubsidieerde muziekscholen van de tweede categorie		4 500	4 695 (493)	3 624
44.03	Weddetoelagen aan de vrije gesubsidieerde tekenacademiën en teken-scholen		17 768	15 639 (2 000)	11437
44.04	Werkingsstoelagen aan de vrije gesubsidieerde muziekscholen van de eerste categorie en aan de vrije gesubsidieerde academiën en tekenscholen :				
	1. Muziekscholen	1100		1000	1110
	2. Tekenacademiën	1540		1400	1093
			2 640		
44.05	Werkingsstoelagen aan de Beiaardschool te Mechelen		245	245	245
44.06	Kunsthistorisch Instituut te Antwerpen (<i>pro memorie</i>)		—	110	110
44.07	Toelage aan het Lemmensinstituut te Leuven		300	300	600
44.08	Toelage aan de school voor poppenspel te Mechelen		600	—	—
	Totaal voor hoofdstuk III		397 610	467 971 (70 730)	344 149
	HOOFDSTUK IV.				
	VERMOGENSOVERDRACHTEN.				
	Vermogensoverdrachten aan de gemeenten en aan de provinciën.				
63.01	Uitrustingsstoelagen voor het officiële gesubsidieerde kunstonderwijs :				
	1. Muziekscholen	1500		955	955
	2. Tekenacademiën	2 000		2 000	2 002
			3 500		
	Vermogensoverdrachten aan het vrij onderwijs.				
64.01	Uitrustingsstoelagen voor het vrij gesubsidieerd kunstonderwijs :				
	1. Muziekscholen (<i>pro memorie</i>)	266	200	—	300
	2. Tekenacademiën				
	Totaal voor hoofdstuk IV		3 700	2 955	3 277
	HOOFDSTUK V.				
	AANKOOP VAN ROERENDE VERMOGENSGOEDEREN.				
74.01	Aankoop van machines, meubilair en allerhande materieel door of zonder bemiddeling van het C. B. B.		17 210	13 995 (64)	15 367
	Totaal voor hoofdstuk V		17 210	13 995 (64)	15 367
	Totaal voor Sectie I — Kunstonderwijs		688 218	730 359 (71757)	553 297

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
DEEL II.					
Permanente vorming.					
SECTIE II.					
Permanente vorming.					
HOOFDSTUK 1.					
CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN.					
§ 1. Lonen en sociale lasten.					
11.03	Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulppersoneel , de toelagen voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsongevallen — inbegrepen de uitkering van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulppersoneel, in dienst door werkongeval getroffen)	55 715		40 676	24 030
11.04	Allerhande toelagen aan het Rijkspersoneel	2 500		1800 (512)	1735
Totaal voor § 1		58 215		42 476 (512)	25 765
§ 2. Aankoop van niet-duurzame goederen en van diensten.					
12.01	Erelonen van advocaten en geneesheren. — Gerechtskosten inzake burgerlijke, administratieve en strafzaken. — Presentiegelden, reis- en verblijfkosten van niet tot de Rijksdiensten behorende personen. — Bezoldiging van niet tot de Administratie behorende deskundigen en prestaties van derden (met inbegrip van de uitgaven voor vroegere jaren)	3 765		2 625	2 650
12.02	Water, stoom, gas en elektriciteit. — Andere verbruiksuitgaven. — Frankering van brieven. — Telegrammen. — Abonnementen op de telefoon en telefoongesprekken. — Vervoer. — Belastingen. — Retributies	7 625		7 210	4 665
12.03	Onderhoudsuitgaven van lokalen, meubilair, materieel en machines. — Aanschaffen van werken en publikaties. — Abonnementen op dagbladen en officiële publikaties. — Kleine uitgaven voor materieel, bureaubenodigheden, drukwerken, inbindingen en onder- houdsprodukten. — Huur van roerende goederen (met inbegrip van de mecanografische installaties). — Publikaties door het Departement	6 610		11500 (19)	11750
12.04	Vaste en vloeibare brandstoffen, geleverd door bemiddeling van het C.B.B.	4 960		3 500 (209)	3 300
12.07	Kleding geleverd door of zonder bemiddeling van het C.B. B.	100		85	90
12.09	Uitgaven in verband met het gebruik van motorvoertuigen, eigendom van de Staat (vervangingsstukken inbegrepen) en eventueel van gehuurde voertuigen	1200		1000	1000

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
12.10	Allerhande vergoedingen aan het Rijkspersoneel voor werkelijke lasten en materiële schade, evenals de vervoerkosten betreffende dienstreizen (met inbegrip van de bijdrage van de Staat-werkgever in de prijs van de sociale abonnementen)		2 953	2 545 (39)	2 701
12.12	Andere kleine bestuursuitgaven		50	50	50
12.13	Huur van onroerende goederen van de verschillende diensten van het Departement, met inbegrip van de aan de Regie der Gebouwen verschuldigde huurgelden, retributies en vergoedingen. — Belastingen slaande op gebouwen van het Rijk of door hem gehuurd, met inbegrip van de terugbetaling van belastingen aan de Regie der Gebouwen		1500	1400	1500
12.14	Uitzonderingsuitgaven voor diensten en voor aankopen van niet-duurzame goederen (werken en leveringen voor inrichting van nieuwe lokalen, verhuizingskosten enz.)		250	50	450
12.31	Lopende uitgaven van alle aard met betrekking op : <ol style="list-style-type: none"> 1° het organiseren van opvoedende manifestaties, campagnes, nationale en internationale studiedagen, cursussen, vormings- en volmakingsstages in België en in het buitenland 2° het organiseren van bijeenkomsten van buitenlandse jeugdleiders, hetzij met studiedoeleinden, hetzij in het kader der internationale jeugduitwisselingen en van de Belgische deelneming aan gelijkaardige studiedagen en -weken die plaatsgrijpen in het buitenland 		7 500	6 435	10 470
12.32	Uitgaven van alle aard in verband met : <ol style="list-style-type: none"> 1° de aankoop van boeken en tijdschriften, opnamen en biblio-economisch en bibliografisch materieel voor de openbare bibliotheken 2° de opstelling van centrale catalogi ter bevordering van het leenverkeer onder de openbare bibliotheken 3° de organisatie van cursussen, vormings- en volmakingsstages voor het personeel der openbare bibliotheken 4° de opstelling van bibliografische werken ter bevordering van de uitbreiding van het openbaar bibliotheekwezen 		11000	10 800 (213)	10 550
12.33	Nationale Jeugdraad (allerhande uitgaven)		600	460	600
12.34	Lopende uitgaven voor sportinstallaties		2 000	1900	1200
12.35	Aankoop en realisatie van films, diapositieven		2 000	1000	1000
12.36	Lectuurvoorziening voor de Belgen in de Duitse Bondsrepubliek		350	350	250
12.37	Hoge Raad voor Volksopvoeding		500	460	500
12.38	Hoge Raad voor de bibliotheken		75	75	50
12.39	Educatieve T.V.		500	500	500
12.40	Culturele animatie van vakantiecentra (pro memorie)		—	1920	—
12.41	Lectuurvoorziening vakantiecentra		250	250	—
12.42	Lectuurvoorziening voor blinden		500	—	—
12.43	Studies voor het opstellen van een vijfjarenplan inzake jeugdbeleid (pro memorie)		2 000	2 000	—
	Totaal voor § 2		56 288	56 115 (480)	53 276
	Totaal voor hoofdstuk 1		114 503	98 591 (992)	79 041

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
HOOFDSTUK III.					
Overige subsidies aan bedrijven.					
INKOMENSOVERDRACHTEN.					
33.06	Toelage ten voordele van de verschillende werken en initiatieven tot bevordering van de volksoontwikkeling en de kadervorming . . .	131500		81760	89 160
33.07	Opvoedende activiteiten door en voor de lichamelijk gehandicapte personen en de zieken (<i>pro memorie</i>)	—		2 375	2 500
33.08	Toelage voor de vorming van de kaders ten behoeve van de vakantie-kolonies	300		285	300
33.09	Toelagen aan jeugdclubhuizen	28 000		2.5225 (227)	23 000
33.10	Vergoedingen aan bibliothecarissen van openbare bibliotheken (wet van 17 oktober 1921)	8250		8 500	8 575
33.11	Toelagen in boeken en speciën (wet van 17 oktober 1921)	11100		11250	11537
33.12	Toelagen aan de bibliotheken van de middelbare graad	2 400		2 000	1700
33.13	Toelagen voor werkingskosten der reizende bibliotheken	2000		2 000	1900
33.14	Prijs der openbare bibliotheken	50		100	—
33.15	Bibliotheken voor lichamelijk gehandicapte personen en zieken . . .	1500		1250	1000
33.16	Toelagen voor experimenteel Jeugdwerk	5 000		16 000	14 350
33.18	Toelagen aan erkende nationale jeugdorganisaties, diensten en coördi- natie-organisaties	57 000		35 250	34 500
33.19	Toelagen aan centra voor levensvorming en centra voor werkende jongeren	8 000		5 825	(1)
33.20	Koepelorganisaties met algemene opdracht :				
	1. Agglomeratieraad van de Nederlandstalige Brusselse Jeugd V.Z.W.	2 250		2 000 (200)	1734
	2. Vlaamse Federatie van Jeugdtehuizen v. z.w.	1200		1000	750
	3. Europees Muziekfestival van de Jeugd te Neerpelt	550		550	500
	4. Materieel voor de Jeugd v. z. w.	150		150	100
	5. Nationaal Informatie- en Documentatiecentrum voor Jongeren v. z. w.	3 000		2 513	2 000
	6. Jeugddienst Belgische Strijdkrachten in Duitsland v. z. w. . . .	200		150	150
			7 350		
33.21	Werkingsstoelagen aan sportclubs	18 000		14 000	17 000
33.22	Werkingsstoelagen aan speelpleinen	18 000		16 000	1 8 0 0 0
33.23	Toelagen aan de Nationale Vereniging van Nederlandse Bibliotheken	450		300	200
33.24	Lectuurvoorziening speciale bibliotheken	500		400	661
33.25	Werkingsstoelagen aan de sportbonden	6000		—	—

(1) Zie artikel 33.06.

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
33.26	Toelagen aan verenigingen voor Socio-Cultuurbeleid:				
	1° Centrum voor sociaal cultureel werk	750			
	2° Centrum voor arbeidersvorming en cultuurbeleid	750			
	3° Centrale voor socialistisch cultuurbeleid	750			
	4° Coördinatiecentrum voor liberaal socio-cultuurbeleid	750			
			3 000	—	—
	Inkomensoverdrachten aan fondsen en aan openbare instellingen zonder bedrijfskarakter.				
41.01	Toelage aan het Nationaal Sportfonds (pro memorie)		—	22 000	21 450
	Inkomensoverdrachten aan de gemeenten en aan de provinciën.				
43.11	Vergoedingen aan de bibliothecarissen van de openbare bibliotheken (wet van 17 oktober 1921)		4 200	3 600	3 600
43.12	Toelagen in boeken en speciën (wet van 17 oktober 1921)		5 350	5 000	4 052
43.13	Toelagen aan de bibliotheken van de middelbare graad		36 000	32 500	32 500
43.14	Toelagen voor de werkingskosten van de reizende bibliotheken		625	600	600
43.15	Werkingsstoelagen aan de speelpleinen		4 775	4 250	4 800
43.16	Toelagen voor de openbare lectuurvoorziening der speciale bibliotheken, ingericht door overheidsinstellingen		300	250	250
	Totaal voor hoofdstuk III		359 650	297 083 (427)	296 869
HOOFDSTUK IV.					
VERMOGENSOVERDRACHT.					
Vermogensoverdrachten aan gezinnen.					
52.01	Uitrustingsstoelagen aan de openbare bibliotheken		3 250	3 000	3 650
52.02	Uitzonderingstoelage aan openbare bibliotheken te Brussel		3 000	—	—
	Vermogensoverdrachten aan de gemeenten en aan de provinciën.				
63.11	Uitrustingsstoelagen aan de openbare bibliotheken		6 500	6 000	4 925
	Totaal voor hoofdstuk IV		12 750	9 000	8 575
HOOFDSTUK V.					
AANKOOP VAN ROERENDE VERMOGENSGOEDEREN.					
74.01	Aankoop van machines, meubilair en allerhande materieel door of zonder bemiddeling van het C. B. B.		18 873	25 065	33 733
74.04	Aankoop van vervoermiddelen te land		1 000	900	1 000
	Totaal voor hoofdstuk V		19 873	25 965	34 733
	Totaal voor Sectie II — Permanente vorming		506 776	430 639 (1419)	419 218

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
DEEL III.					
Andere culturele uitgaven.					
Sectie III.					
Kredieten voor de culturele activiteiten.					
HOOFDSTUK 1.					
CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN.					
§ 1. Lonen en sociale lasten.					
11.03	Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulppersoneel, de toelagen voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsongevallen — inbegrepen de uitkering van deze vergoeding aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulppersoneel, in dienst door werkongeval getroffen) . . .	13 733		12 280 (12)	7 143
11.04	Allerhande toelagen aan het Rijkspersoneel	530		320	235
	Totaal voor § 1	14 263		12 600 (12)	7 378
§ 2. Aankoop van niet-duurzame goederen en van diensten.					
12.01	Erelonen van advocaten en geneesheren. — Gerechtskosten inzake burgerlijke, administratieve en strafzaken. — Presentiegelden, reisen en verblijfkosten van niet tot de Rijksdiensten behorende personen. — Bezoldiging van niet tot de Administratie behorende deskundigen en prestaties van derden (met inbegrip van de uitgaven voor vroegere begrotingsjaren)	1280		1385	1258
12.02	Water, stoom, gas en elektriciteit. — Andere verbruiksuitgaven. — Frankering van brieven. — Telegrammen. — Abonnementen op de telefoon en telefoongesprekken. — Vervoer. — Belastingen. — Retributies	1205		1065 (10)	550
12.03	Onderhoudsuitgaven van lokalen, meubilair, materieel en machines. — Aanschaffen van werken en publikaties. — Abonnementen op dagbladen en officiële publikaties. — Kleine uitgaven voor materieel, bureaubenodigdheden, drukwerken, inbindingen en onderhoudsprodukten. — Huur van roerende goederen (met inbegrip van de mecanografische installaties). — Publikaties door het Departement	25 710		9 900 (362)	5 726
12.04	Vaste en vloeibare brandstoffen, geleverd door bemiddeling van het C.B.B.	275		200	305
12.07	Kleding geleverd door of zonder bemiddeling van het C. B. B.	95		95	85
12.09	Uitgaven in verband met het gebruik van motorvoertuigen, eigendom van de Staat (vervangingsstukken inbegrepen) en eventueel van gehuurde voertuigen	300		250	(1)

(1) Zie begroting van de Gemeenschappelijke Culturele Zaken.

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
12.10	Allerhande vergoedingen aan het Rijkspersoneel voor werkelijke lasten en materiële schade, evenals de vervoerkosten betreffende dienstreizen (met inbegrip van de bijdrage van de Staat-werkgever in de prijs van de sociale abonnementen)		745	525	357
12.13	Huur van onroerende goederen van de verschillende diensten van het Departement, met inbegrip van de aan de Regie der Gebouwen verschuldigde huurgelden, retributies en vergoedingen. — Belastingen slaande op gebouwen van het Rijk of door hem gehuurd, met inbegrip van de terugbetaling van belastingen aan de Regie der Gebouwen		500	50	110
12.14	Uinonderingsuitgaven voor diensten en voor aankopen van niet-duurzame goederen (werken en leveringen voor inrichting van nieuwe lokalen, verhuizingskosten enz.)		300	585 (50)	130
12.51	Opnamen van werken en aankoop van opnamen ten behoeve van de propaganda in België en in het buitenland; verschillende activiteiten voor verspreiding van de muziek		3000	2600	2422
12.52	Inrichting van tentoonstellingen in België		3700	3 600	3350
12.53	Aankoop van boeken van Belgische en vreemde schrijvers met werkelijke letterkundige en artistieke waarde; aankoop en publicatie van monografieën over Belgische schrijvers; kosten voor vertalingen ; bandopnamen; inrichting van literaire tentoonstellingen in binnen- en buitenland ; allerhande uitgaven		6100	5750	7800
12.54	Bevordering van de muziek; concerten van symfonische en kamermuziek; verschillende manifestaties; sociologisch onderzoek; allerhande uitgaven		3000	2700	2550
12.55	Inrichting van opvoedende manifestaties; allerhande uitgaven . — Inrichting van volmakingscursussen en vormingsstages		17000	14880	16500
12.56	Opnamen van volksliederen en enquêtes voor de volkskundeatlas. — Werkzaamheden van de wetenschappelijke medewerkers aan de Koninklijke Belgische Commissie van de Volkskunde. — Bibliografisch werk : allerhande uitgaven		2.50	180	180
12.57	Allerhande uitgaven voor de realisatie van culturele films		300	200	400
12.58	Aankoop van medailles, prijzen, trofeeën, plaketten		3500	3000	2 500
12.59	Rijksmusea. — Uitzonderingswerken		50	40	50
12.60	Uitgaven die voortvloeien uit de toepassing van artikel 27 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen		250	230 (64)	150
12.61	Aankoop van publikaties en didactisch materieel voor de Belgische lectoraten en leerstoelen Nederlandistiek in het buitenland		1100	860	850
12.62	Vergoedingen aan Belgische lectoren verbonden aan posten, leerstoelen , lectoraten en cursussen Nederlandistiek in het buitenland		1000	770	750
12.63	Uitgaven voor de inrichting van cursussen en stages in België voor buitenlandse leraars Nederlands		1000	860	800
12.64	Uitgaven in verband met de inrichting van Vlaamse tentoonstellingen in het buitenland (pro memoria)		—	600	1 250
12.65	Uitgaven betreffende de verspreiding van Nederlandstalige Belgische letteren		1500	1920	3000
12.66	Belgische-Nederlandse Algemene Conferentie der Nederlandse letteren : uitgaven		500	1100	1000

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
12.67	Inrichting van buitenlandse culturele manifestaties in het Internationaal Cultureel Centrum, Meir , te Antwerpen (pro memorie)	—	—	—	1000
12.68	Aankoop en publikatie van werken en kunstwerken voor de culturele propaganda in het buitenland	1200		960	(1)
12.69	Kosten voor reizen naar het buitenland van geleerden, ambtenaren, kunstenaars en letterkundigen, jeugd- en volksopleidingsverantwoordelijken	2000		1920	(1)
12.70	Uitgaven voor de organisatie van buitenlandse tentoonstellingen in België en van Vlaamse tentoonstellingen in het buitenland	2500		1920	(1)
12.71	Lopende uitgaven in verband met de verspreiding van de Belgische film in het buitenland	700		560	(1)
12.72	Kosten voor onthaal en ontvangst van buitenlandse geleerden, ambtenaren, kunstenaars, letterkundigen, jeugd- en volksopvoedingsleiders , kunstgroepen	250		—	—
12.73	Uitgaven voor de verspreiding van de Vlaamse muziek in het buitenland	250		—	—
12.74	Uitgaven voor een bibliografie van de Nederlandse taal- en letterkunde	400		—	—
	Totaal voor § 2	79960		58705 (486)	53073
	Totaal voor hoofdstuk 1	94223		7130s (498)	60451

HOOFDSTUK III.

INKOMENSOVEKDKACHTEN.

Overige subsidies aan bedrijven.

32.01	Toelagen aan de professionele dramatische kunst :				
	1. Koninklijke Nederlandse Schouwburg, Antwerpen (gewaarborgd minimum)	12432		11200	9700
	2. Reizend Volkstheater, Antwe en (gewaarborgd minimum)	499s		4500	4000
	3. Koninklijke Vlaamse Schouw? urg, Brussel (gewaarborgd minimum)	12432		11200	9700
	4. Nederlands Toneel, Gent (gewaarborgd minimum)	12432		11200	9700
	5. Groot Limburgs Toneel (gewaarborgd minimum)	6216		5 600	4850
	6. Jeugdtheater, Antwerpen	499s		4500	4000
			53502		
	Inkomensoverdrachten aan gezinnen.				
33.31	Concerten en concertcomités der conservatoria; andere concerten en concertcomités	3100		2900	2900
33.32	Vaste orkesten en kamerorkesten	4000		3800	3 600
33.33	Toelagen en beurzen van alle aard aan toonkunstenaars, toondichters en verenigingen — Verschillende activiteiten	1250		1000	1000
33.34	Toelagen aan jeugd- en muziekafdelingen	32.50		2850	2750
3335	Toelagen en beurzen van alle aard aan kunstenaars, aan verenigingen en aan openbare instellingen voor hun activiteiten, tentoonstellingen en verscheidene initiatieven ten voordele van de plastische kunsten (ankoop , creatie, restauratie van werken die niet behoren tot de verzamelingen van een museum)	3600		3450	3400

(1) Zie begroting van de Gemeenschappelijke Culturele Zaken.

TITEL 1. — GEWONEUITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten		Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
		per littera	per artikel		
33.36	Nederlandse letteren: Toelagen en beurzen van alle aard		5400	4560	4600
33.37	Prijzen voor de Nederlandse Letterkunde		375	325	450
33.38	kulpgelden aan kunstenaars, aan hun rechthebbenden en aan philan- tropische organismen die zich om de kunstenaars bekommeren . . .		800	610	750
33.39	Toelagen aan de lyrische kunst		1900	1 425	1100
33.40	Toelagen aan verenigingen tot bevordering en verspreiding van de cultuur door de film		800	500	700
33.41	Toelage aan de v. z.w. « Nationaal Festival van de Belgische Film » .		1000	425	1000
33.42	Aandeel van de Staat in de inrichting van de toneelwedstrijd « Het Landjuweel ».,,		350	340	350
33.43	Hendrik Conscience-Huis (Huis der Vlaamse cultuurverenigingen) . . .		200	190	200
33.44	Festivals van muziek, lyrische en dramatische kunst		3 850	3325	3500
33.45	Toelagen aan jeugdgroepen voor amateuristische kunstbeoefening, aan jeugdgroepen van kunstzinnige vrijetijdsbesteding, aan jeugd- festivals en aan jongerencentra		2200	1900	2250
33.46	Toelage aan de Cultuurraad voor Vlaanderen		1900	1805	1900
33.47	Toelage voor speciale filmmanifestaties		400	250	—
33.48	Toelagen aan instellingen voor muzische vorming van de jeugd . . .		5 000	4275	4500
33.49	Toelagen aan jeugd- en kinderateliers		5 500	4750	4500
33.50	Toelagen aan het Tehuis voor Studenten te Amsterdam		130	120	130
33.51	Toelagen aan het « Ballet van Vlaanderen »		30000	26275	22500
33.52	Driejaarlijkse Prijs Nederlandse Literatuur		70	—	—
33.53	Toelage aan de v. z. w. Kultuurcentrum van de Kring van Vlaams Gezelschapsleven te Brussel (pro memorie)		—	1936	1403
33.54	Verwezenlijking van culturele films		28250	24500	24000
33.55	Toelagen voor buitenlandse deelneming aan het Festival van Vlaan- deren		7000	5700	3 900
33.56	Toelagen voor de inrichting van Belgisch-Nederlandse wetenschappe- lijke, culturele en letterkundige congressen		500	475	500
33.57	Toelagen betreffende de verspreiding van Nederlandstalige Belgische Letteren		500	475	500
33.58	Niet-statutaire toelagen aan kleinkunst, mimekunst en aan experi- mentele gezelschappen		800	600	500
33.59	Toelage aan de Beursschouwburg		4750	4 510	4750
33.60	Toelage aan het Contact- en Cultuurcentrum		9000	8550	9000
33.61	Toelage aan « Europalia » (pro memorie)		—	950	600
33.62	Toelagen voor filmfestivals (pro memorie)		—	—	385
33.63	Toelagen voor buitenlandse deelneming aan festivals en organisatie van concerten en vertoningen		300	250	(1)

(1) Zie begroting van de Gemeenschappelijke Culturele Zaken.

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
33.64	Toelagen aan schouwburgen, orkesten, balletten, kunstgroepen en culturele verenigingen voor hun optreden in binnen- en buitenland		3000	2850	(1)
33.65	Opravingen en archeologische opdrachten in het buitenland		1600	1425	(1)
33.66	Prijs van het filmscenario		125	120	—
33.67	Toelagen voor de organisatie van tentoonstellingen in het buitenland en voor buitenlandse deelneming aan tentoonstellingen in België		1000	—	—
33.68	Toelagen aan toondichtersorganismen; compositie en creatie van muziekwerken		150	—	—
33.69	Toelage aan het « Kunst- en Cultuurverbond » v.z.w. te Brussel . . .		1400	1800	—
33.70	Toelage aan « 100 jaar Beroepstoneel » te Gent (<i>pro memorie</i>)		—	200	—
33.71	Toelage aan de v.z.w. « Het dialoogcentrum de Stichting Ons Erfdeel »		500	—	—
	Inkomensoverdrachten aan het buitenland.				
34.01	Belgisch-Nederlandse stichting voor de vertaling van Nederlandstalig letterkundig werk te Amsterdam		1200	1236	1080
34.02	« Belgisch-Nederlands Instituut voor Nederlandse Lexicologie » te Leiden		10 000	8100	7030
34.03	Internationale Vereniging voor Neerlandistiek te 's Gravenhage . . .		200	170	150
34.04	Toelagen aan lectoraten en cursussen Nederlands in het buitenland		700	600	500
34.05	Belgisch-Nederlands Permanent Bureau « Stichting Integratie Noord-Zuid » (<i>pro memorie</i>)		—	—	150
34.06	Toelagen aan verenigingen en instituten in het buitenland		2900	2755	400
34.07	Toelage aan het Groot Limburgs Toneel		2200	2000	1800
34.08	Studiebeurzen voor buitenlandse studenten in België		7000	5000	(1)
34.09	Toelage aan het Instituut voor acoustiek en elektronische muziek te Gent		650	—	—
	Inkomensoverdrachten aan fondsen en aan openbare instellingen zonder bedrijfskarakter.				
41.02	Gemeenschappelijk Fonds van de Rijksmusea		700	920	700
	Inkomensoverdrachten aan de gemeenten en aan de provinciën.				
43.21	Koninklijke Vlaamse Opera te Antwerpen		48500	55 500	40000
43.22	Koninklijke Opera te Gent		21900	24470	14900
43.23	Vaste stadsorkesten		21000	24050	17000
43.24	Toelage aan de Culturele Commissie voor Brussel (<i>pro memorie</i>) . . .		—	—	7500
43.25	Toelagen voor de organisatie van tentoonstellingen in het buitenland en voor buitenlandse deelneming aan tentoonstellingen in België		1000	—	—
	Totaal voor hoofdstuk III		305402	292417	240778

(1) Zie begroting van de Gemeenschappelijke Culturele Zaken.

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
HOOFDSTUK IV.					
VERMOGENSOVERDRACHTEN.					
Vermogensoverdrachten aan gezinnen.					
52.02	Herstelling van gerangschikte private monumenten en gebouwen (wet van 7 augustus 1931)	—		24 700 (9 163)	30 481
	Totaal voor hoofdstuk IV	—		24 700 (9 163)	30 481
HOOFDSTUK V.					
AANKOOP VAN ROERENDE VERMOGENSGOEDEREN.					
74.01	Aankoop van machines, meubilair, en allerhande materieel door of zonder bemiddeling van het C. B. B	20 725		2 785 (192)	1 684
74.80	Rijksmusea : aankoop van werken van Belgische en vreemde kunstenaars (met inbegrip van bibliotheekwerken, lijsten en inbindingen)	200		200	100
74.81	Algemene Directie voor Kunst en Letteren : aankoop van kunstwerken, controleren en herstellen van de kunstwerken vermeld in de inventaris van het Departement	4 000		4 500	5 364
	Totaal voor hoofdstuk V	24 925		7 485 (192)	7 148
HOOFDSTUK VI.					
DIVERSE.					
Niet-economisch verdeeld.					
01.01	Aanvullende toelagen aan professionele gezelschappen voor dramatische kunst, evenals de toelagen aan andere erkende beroepsgezelschappen voor dramatische kunst	6 105		6 490	5 000
01.02	Verschillende uitgaven en toelagen ter bevordering van de professionele toneelkunst (kamertonelen, studies en enquêtes inzake dramatische kunst) en andere onkosten ten bate van het beroepspersoneel	12 277		10 580	9 550
	Totaal voor hoofdstuk VI	18 382		17 070	14 550
	Totaal voor Sectie III — Kredieten voor de culturele activiteiten	442 932		412 977 (9 853)	353 408

Sectie IV.**Kredieten voor wetenschappelijke activiteiten.****HOOFDSTUK I.****CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN****§ 1. Lonen en sociale lasten.**

11.03	Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulppersoneel, de toelagen voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsongevallen — inbegrepen de uitkering van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval
-------	---

TITEL I. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
	van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulppersoneel, in dienst door werkongeval getroffen)		23 530	19 626	15 386
11.04	Allerhande toelagen aan het Rijkspersoneel		600	550	500
	Totaal voor § 1		24 130	20 176	1s 886
	§ 2. Aankoop van niet-duurzame goederen en van diensten.				
12.01	Erelonen van advocaten en geneesheren. — Gerechtskosten inzake burgerlijke, administratieve en strafzaken. — Presentiegelden, reis- en verblijfkosten van niet tot de Rijksdiensten behorende personen. — Bezoldiging van niet tot de Administratie behorende deskundigen en prestaties van derden (met inbegrip van de uitgaven voor vroegere begrotingsjaren)		450	380	390
12.02	Water, stoom, gas en elektriciteit. — Andere verbruiksuitgaven. — Frankering van brieven. — Telegrammen. — Abonnementen op de telefoon en de telefoongesprekken. — Vervoer. — Belastingen. — Retributies		870	750	763
12.03	Onderhoudsuitgaven van lokalen, meubilair, materieel en machines. — Aanschaffen van werken en publikaties . — Abonnementen op dagbladen en officiële publikaties. — Kleine uitgaven voor materieel, bureaubenodigdheden, drukwerken, inbindingen en onderhoudsprodukten . — Huur van roerende goederen (met inbegrip van de mecanografische installaties). — Publikaties door het Departement		2 700	2 375	2 801
12.04	Vaste en vloeibare brandstoffen geleverd door bemiddeling van het C. B. B.		652	620	577
12.07	Kleding geleverd door of zonder bemiddeling van het C. B. B.		100	82	65
12.08	Onderhoudsprodukten en klein onderhoudsmaterieel geleverd door bemiddeling van het C. B. B.		3	3	3
12.10	Allerhande vergoedingen aan het Rijkspersoneel voor werkelijke lasten en materiële schade, evenals de vervoerkosten betreffende dienstreizen (met inbegrip van de bijdrage van de Staat-werkgever in de prijs van de sociale abonnementen)		315	215 (43)	143
12.14	Uitzonderingsuitgaven voor diensten en voor aankopen van niet-duurzame goederen (werken en leveringen voor inrichting van nieuwe lokalen, verhuizingskosten enz.)		2 020	1000	600
12.81	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen, uitgaven voor de materiële inrichting van tijdelijke tentoonstellingen		700	600	500
12.82	Aankoop van wetenschappelijke boeken en tijdschriften betreffende de oudheidkunde, bestemd voor de instellingen die van het Bestuur voor Kunst en Letteren afhangen of erdoor gesubsidieerd worden		165	120	150
12.83	Enquêtes		3000	6 535	(1)
	Totaal voor § 2		10 975	12 680 (43)	5 992
	Totaal voor hoofdstuk I		3s 105	32 856 (43)	21878

(1) Zie artikel 1231 van sectie II en artikel 12.55 van sectie III.

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten per littera	per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
HOOFDSTUK III.					
INKOMENSOVERDRACHTEN.					
Inkomensoverdrachten aan gezinnen.					
33.81	Nationaal Fonds voor de Letterkunde (wet van 18 augustus 1947) . . .		1870	1600	1480
33.82	Organismen die een opvoedende taak aan de dag leggen in de Rijks- musea		300	285	300
33.83	Toelagen aan private musea in de provincie en soortgelijke instel- lingen om hun verzamelingen uit te breiden en tot hun recht te laten komen en voor hun wetenschappelijke uitrusting		1000	600	600
33.84	Toelagen aan verenigingen en aan openbare instellingen ten voordele van de oudheidkunde en het kunstpatrimonium		500	425	400
Inkomensoverdrachten aan de gemeenten en aan de provinciën.					
43.31	Toelagen aan openbare musea in de provincie en aan soortgelijke instellingen om hun verzamelingen uit te breiden en tot hun recht te laten komen en voor hun wetenschappelijke uitrusting		3 500	3 040	2 800
Totaal voor hoofdstuk III			7 170	5 950	5 580
HOOFDSTUK V.					
AANKOOP VAN ROERENDE VERMOGENSGOEDEREN.					
74.01	Aankoop van machines, meubilair en allerhande materieel door of zon'ér bemiddeling van het C. B. B.		600	55	170
74.02	Aankoop van machines niet leverbaar door het C. B. B. (<i>pro memo- rie</i>)		—	54	3s
74.03	Aankoop van meubilair en allerhande materieel niet leverbaar door het C. B. B. (<i>pro memorie</i>)		—	90	100
74.80	Rijksmusea ; aankoop van werken van Belgische en vreemde kunste- naars (met inbegrip van bibliotheekwerken, lijsten en bindingen)		5 000	2 700	2 000
Totaal voor hoofdstuk V			5 600	2 899	2 305
HOOFDSTUK VI.					
DIVERSE.					
Niet-economisch verdeeld.					
01.03	Toelagen aan de musea in de provincie en soortgelijke instellingen om hun verzamelingen uit te breiden en tot hun recht te laten komen en voor hun wetenschappelijke uitrusting		7 021	5 320	5 600
Totaal voor hoofdstuk VI			7 021	5 320	5 600
Totaal voor Sectie IV — Kredieten voor wetenschappelijke activiteiten			54 896	47 025 (43)	35 363

TITEL I. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1974		1973	1972
		Aangevraagde kredieten		Kredieten	Uitgaven
		per littera	per artikel	(vorige jaren)	
Sectie V.					
Instellingen van openbaar nut.					
HOOFDSTUK VI.					
DIVERSE.					
Niet economisch verdeeld.					
Lopende uitgaven van overheidsbedrijven.					
02.02	Dotatie aan de Instituten van de Belgische Radio en Televisie : uitzendingen in de Nederlandse taal			1088 000	798 700
	Totaal voor hoofdstuk VI			1088 000	798 700
	Totaal voor Sectie V — Instellingen van openbaar nut			1088 000	798 700
Sectie VI.					
Provisioneel krediet.					
HOOFDSTUK VI.					
DIVERSE.					
Niet economisch verdeeld.					
01.04	Provisioneel krediet tot dekking van de lasten, voor de hele begroting, voortvloeiend uit de eventuele stijging van het indexcijfer der consumptieprijzen en uit de sociale programmatie			112 134	—
	Totaal voor hoofdstuk VI			112 134	—
	Totaal voor Sectie VI — Provisioneel Krediet			112 134	—
	Totaal voor Titel I. — Gewone uitgaven van de sector Nederlandse Cultuur			2 892 956	2 159 986 (83 072)

TITEL II. — BUITENGEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	VASTLEGGINGEN			ORDONNANCERINGEN				
		Vast- leggingen 1972	Machtigen 1973	Machtigen 1973	Overgedragen kredieten van het vorige begrotingsjaar	Ordonnan- cingen 1972	Overgedragen kredieten van het vorige begrotingsjaar	Nieuwe machtigen 1974	
71.01	Aankoop van terreinen en gebouwen, geschiktmaking of constructie van gebouwen met culturele bestemming voor de oprichting van huizen voor de jeugd en sportcentra	160 500	—	141 000	—	120 000	5 800	141 000	199 000
74.04	Aankoop van roerende vermogensgoederen. Koninklijk Muziekconservatorium te Antwerpen : bouw van een concertorgel (pro memorie)	—	—	—	—	—	5 800	—	—
Totalen voor hoofdstuk IV		160 500	—	141 000	—	120 000	—	141 000	199 000
Totalen voor Titel II — Buitengewone uitgaven van de Sector Nederlandse Cultuur		334 801	21 694	276 000	—	221 812	57 645	251 000	438 000

TITEL IV. — AFZONDERLIJKE SECTIE.

(In duizendtallen frank.)

Art.	Litt.	beschikking Wijze van	TEKSTEN	Saldo op 1 januari 1974	Ontvangsten van het jaar	Uitgaven van het jaar	Saldo op 31 december 1974
Sectie I.							
Staatsuitgaven op inkomsten met speciale bestemming.							
HOOFDSTUK III.							
FONDSEN GESTIJD DOOR BIJZONDERE INKOMSTEN.							
660	2	A	Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten en Bouwkunde te Antwerpen : Subsidie van de provincie Antwerpen :				
			Saldo's				7
			Ontvangsten :				
			— bijzondere : niet-patrimoniale		100		
			Uitgaven : niet-patrimoniale			100	
660	3	A	Cinematografisch fonds :				
			Saldo's	1980			980
			Ontvangsten :				
			bijzondere : niet-patrimoniale		500		
			Uitgaven : niet-patrimoniale			1500	
660	4	A	Fonds voor Monumenten en Landschappenzorg :				
			Saldo's				100
			Ontvangsten :				
			— bijzondere : niet-patrimoniale		300		
			Uitgaven : niet-patrimoniale			200	
Totaal voor hoofdstuk III				1987	900	1800	1087
Totaal voor sectie I				1987	900	1800	1087

TITEL IV. — AFZONDERLIJKE SECTIE.

(In duizendtallen frank.)

Art.	Litt.	Wijze van beschikking	TEKSTEN	Saldo op 1 januari 1974	Ontvangsten van het jaar	Uitgaven van het jaar	Saldo op 31 december 1974
Sectie II.							
Staatsdiensten aan bijzondere beheersregelen onderworpen.							
HOOFDSTUK I.							
STAATSDIENSTEN MET AFZONDERLIJK BEHEER.							
700	3	A	Kas van het Museum der Academieleden van de Koninklijke Academie en van het Hoger Instituut voor Schone Kunsten te Antwerpen (koninklijk besluit van 21 januari 1929): Saldo's	53	—	—	53
Ontvangsten :							
— van budgettaire oorsprong							
Uitgaven : niet-patrimoniale							
700	4	A	Kas van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen : Saldo's	4000	—	—	2 050
Ontvangsten :							
— van budgettaire oorsprong (art. 41.02 van sectie III, art. 74.80 van sectie IV van de gewone begroting)							
Uitgaven : patrimoniale							
700	7	A	Kas van het Domein van Gaasbeek (besluit van 28 december 1942): Saldo's	392	50	2000	392
Ontvangsten :							
— van budgettaire oorsprong (art. 41.02 en 74.80 van sectie III van de gewone begroting)							
Uitgaven :							
— patrimoniale							
— niet-patrimoniale							
700	8	C	Intendancediensten van cultuur : Saldo's	1 156	500	250 250	1356
Ontvangsten :							
Bijzondere : niet-patrimoniale							
Uitgaven :							
Niet-patrimoniale							
Totalen voor hoofdstuk I				5 601	4 350	6 100	3 851
Totalen voor sectie II				5 601	4 350	6 100	3 851
Totalen voor titel IV : Afzonderlijke Sectie van de Sector Nederlandse Cultuur				7 588	5 250	7 900	4 938